

تبارك الذي بيده الملك، و هو على كل شيء قدير.

مادی معنوی اجتماعی سیاسی برکتلرک هر بر نوعی هر بر
فردی - ملک اثریدر ، ملک نمره سیدر . یالکز ملک صاحی
قادر اولور . ملکدن محروم - برکتدن ده محروم قالور .
اسلامک سیاسی روحینه برنونه قیلیمق اوزره ، شو
کتابک اولگی صحیفه سی برکت آیت کریمه سیله تزیین قلندی .
موسی جار الله .

اسلام ملتلرینه

دینی ادبی اجتماعی سیاسی مسئله لر تدبیرلر حقنده .

شانلی تورک عسگری

شرفینه تالیف قیلندی .

ناشرلری : برادران جمال الدین ، ز . احسن .

احترام اللرنده مطالعه قیلنوب قدرتلی افکار قوتیله انتقاد قیلندقدان صوک ، اصلاح قیلنوب ،
اسلام حرکتلرینه اسلام یاشلرینه رهبر اولا ییلورلک برکتاب بوندن صوک بلکه تالیف قیلنور
امیدیه شو دفعه ده شو صحیفه لر نشر قیلندی . - و بالله التوفیق .

بوتون حاصلاتی :

ESAD FUAD TUGAYIN
TÜRK TARİH KURUMU
ARMAĞANIDIR

جهان حاربه سنده شهید اولمش تورک
یتیملرینه

کتاب بىملەسى

اون طوقوزىچى عصر اورتالرىندە بىدىن قارل مارقىس كې مادمى مقتىدىلرگى
 آچىق دورىن كوزلرىنە كورونوب ، غرىبە اسكى مدنيت دنىاسىنگ بويوك
 مركزلرىندە جولان ايتە كاش قتنە خياللارىنگى سىياسى اجتماعى اقتصادى
 سىبىلرى يكرمنچى عصر ابتدالىرىندە بر يوزىدە بوتون قوتىلە دوام ايتوب ؛ حتى
 بويوك قتنەلرگى علامتلىرى اولمق اوزرە ، نىس اكبر ساتورن ايلە نىس اكبر
 ماركسگ ، يعنى زحل يولدىزىلە مريخ يولدىزىنگى كوك يوزىدە قرانلىرىدە
 ۱۹۱۲ نچى سنەدە واقع اولوب ؛ دىانت دنىاسىلە مدنيت دنىاسىنگى صوگى
 درجە فسادلرىنە ضرورى بر نتيجه اولمق اوزرە ، دهشتلى حادىلەرگى غايت
 بويوك انقلابلرگى حادىث اولاجقىلرىدىن خبر وىرورلر ايدى .

لكن مدنيت دنىاسىندەدە دىانت دنىاسىندەدە قولاق يوق ايدى ، كوز يوق ايدى

ضياء لم بين لعيون كمة وقول ضاع فى آذان صم
 رأيت الحق لؤلؤة توارت بلبح فى ضلال الناس جم

عاقبت ، مدنيت دنىاسىنگى غايت بويوك فسادلرىنە غايت فاحش عدالتسىز-
 لكلىرىنە ؛ انسانلرگىدە اسكى گناهلرىنە اجتماعى گناهلرىنە ، سياست هم
 رياست حرصلرىنگى طويمازامللرىنە ، قوت ميدانلىرىندە بوتون دولتلىرگى
 مسابقلرىنە ضرورى بر نتيجه طبعى بر نتيجه اولمق اوزرە ؛ ۱۹۱۴ نچى
 سنەدە ، مدنيت محاربهسى بوتون دنيا محاربهسى باشلاندىدە ؛ بويوك قىامتگى
 اگ بويوك دهشتلىرىنە نمونه اولمق اوزرە ، دورت بش سنە دوام ايتدىكەن

بىر قىسىم
 بىر قىسىم
 بىر قىسىم

صوگ، الوهیت دیانت جمعیت دولت انتظام دشمنی آنارشیدست بدین قارل مارقس گ
جنی تدبیرلریله حاضرله نوب، انتقام غضبیله بدینلک زهریله زهرلمش بویوک
عسکرگ، یعنی پروله تاریلرگ بویوک قوفی سایه سنده، قهرمان قوماندانلرینگ
جسورانه حرکتلری برکهنده، قوتلی اختلال دهشتلی ره وولوتسیه، مدنیت
دنیا سینگ بوتون اساسلرینی بوتون اثرلرینی تخریب ایتمک عهدیله، باشلانندی؛
جهان محاربه سینه طبیعی بر نتیجه اولق اوزره طوغدی. یعنی: مدنیت مرکز لرنده
بدین قارل مارقس گ دورین کوزلری او گنده یتمش ایکی سنه مقدم جولان
ایتوب طورمش فتنه خیال لری - شو کون دهشت ظاهتلری ایچنده، مدنیت
گورستانی اوستنده، مهیب بر شکل ده - سوسیالیزم لباسیله قومونیزم صورتیله
ظاهر اولوب؛ روسیه ده مدنیتگ بوتون - اثرلرینی بوتون اساسلرینی خراب
ایتدی؛ آچلق یوقلق آیاقلریله بوتون انسانلری پایمال ایتدی، حریت شعار یله
آزادلق دعواسیله بوتون دینلری ده بوتون تعلیملری ده انکار ایتدی.

(روسیه معارف جهتیله، صنائع هم صناعت جهتیله، مدنی دولت لرگ هر
برندن دون ایسه ده، صوگ ایسه ده، انقلاب حرکتلری او چون ضرور فتنه
قوفی روسیه ده غایت بویوک ایدی. اختلال رهبرلری، ره وولوتسیه دیپلوماتلری
حقیقی آچیق کوروب، فرصتی ده غنیمت بیلوب، هر طرفدن عجله ایتوب بوگا
کوره روسیه برینه طویلانندی. آگ مساعد بر زمین ده، ساعتی تمام حلول ایتمش
بر زمان ده انقلاب حرکتلرینی باشلادی) .

محاربه آغرقلریله خراب اولوب قالمش شهرلر قریه لر ره وولوتسیه وحشتیله
تمام طالانوب، عائله لری ده خراب اولوب، شهرلر قریه لر تمام بوش اولوب
قالدی؛ اینته رناسیوناللق نامیله، ملیت لرگ هر بری، اوزلری ده، دینلری ده،
معبدلری ده، محکمه لری ده، قانونلری ده تحقیر قیلنوب، حربی تریبونال لرگ فوق
العاده قومیسیه لرگ (چه قه) لرگ رعدلری ایچنده، یاشینلری ایچنده، یانار
سار ایلرگ زفیرلری آره سنده، محکمه لرگ فابریقه لرگ خرابه لری اوستنده، یاگی

دینگ یاگی ده قالوغی، قومونیزم تعلیملرینگ " ایمان شرطلری " هر یرده قزل
لوحه لر اوزرنده بویوک حرفاتله رسم قیلنوب، اعلان قیلندی تریبه زهرلندی
دونه شدی. انسانلرگ طبیعتلری ینه وحشت حاللرینه قایتدی، دوشدی.

یعنی، انسانلرگ اکثریتینه یوقلقدن نادانلقدن تحقیردن سفالتدن قاندن
باشدان مشقتدن طارلقدن قایفودن باشقه، هیچ بر شی هیچ بر سعادت و برمه -
مش مدنیت نظاملری، دیانت شکللری اکثریت ایله انتقام قوتیله تخریب قیلندی.
اسکی گناهلرگ عدالتی جزالری اولدی.

روسیه ده اکثریتگ النده ملکنده کو گلمده مدینتدن دیانتدن بر حظ یوق
ایدی، بر نصیب یوق ایدی. یالکز بدبختلک، یالکز اسیرلک وار ایدی،
یالکز بویوک بر عار وار ایدی. صاقلانه چق بر شی ال ده، محبت قیلنه چق بر
شی کو گل ده، رغبت قیلنه چق بر امید - امل ده یوق ایدی. لکن، نفرت
قیلنه چق احوال هر خصوص ده غایت کوب ایدی، غایت چوق ایدی.

بوگا کوره، بدینلک نظرنه بوتون روحیله بوتون دماغیله مغلوب
قالمش قارل مارقس کبی دولت هم انتظام دشمنلرینگ بویوک آنارخیستلرگ
نظرلری روحلری، آگیتاتسیه یولیله خلقگ اکثریتینه غایت آسانقله تلقین
قیلنوب، سرایت ایتوب، روسیه ده هر یرده دهشتلی اختلال قوتلی ره وولوتسیه
آسانقله باشلانندی، سرعتله طارالندی. مدنیت نظاملری خلا فینه ده دیانت ادب لری
خلا فینه ده، دین تعلیملری خلا فینه ده، شریعت اصوللری خلا فینه ده، یاگی
دین - قومونیزم دینی روسیه ده قورال کوچیله قوت آلدی، غلبه ایتدی.

اسکی مدنیت قارت مدنیت ئولدی، اوزینگ گورینه اوزیله برابر بوتون
اثرلری ده، دیه یک کومولدی. طوغریدر. لکن، قارل مارقس گ زعمی کبی،
گورکن پروله تاریه - مدنیت گورینی بورژوازیه قبری قازوچی پروله تاریه -
قایینال ایله حاضر لئمه دی. بلکی مدنیتگ ظلمی، (؟) مدنیتگ سفاهتی، اسرافاتی
مدنیتگ هیچ بر شیدن طویماز اوبور طاماعی، اوبقون قارنی - اوزینگ

گورینی قېرىنى پرولەتارىيە ايله ظلم كوره گيله قازتدردى. اولگى بورژوازيە ديكنا توره سى يرينه پرولەتارىيە ديكنا توره سىنى يرلشدردى.

البته ، ظلم ظلمدن باشقه هيچ بر نتيجه طودرماز . استبداد - كيفيت جهتيله ده ، كميته جهتيله ده آرتدى. اولگى استبداد بر اقليته ننده ايدى ايسه انقلابدن سوگ شو كونگى استبداد ايكنچى اقليته اينه كوچدى . اكثرىتگ حقوقدن محرومى قانون حكميله اولدى .

يعنى : اسكى فسادلرگ اولگى ظلملرگ طبيعى بر نتيجه سى جزاسى اولق اوزره ، شو كونگى ديكنا توره طوغدى .

يوقسه ، اسكى حاللرگ اسكى نظاملرگ هر يرينه دشمنلك بديينلك كوزلريله نظر ايتوچى قارل مارقسگ زعمى كى ، مدنيتگ علوملر يره هنرلر يره صناعتلر يره ماكنه لر يره ، دينلرگ عقيده لر يره ادبلر يره تعليملر يره اصوللر يره قانولر يره بر نتيجه اولق اوزره اولمادى .

گورستانلر دن قالقوب ، كوزلر مزى آچوب ، نظر ايدرسه ك ، تاريخگ شو كونلرى بوتون روسيه دنياسى اوچون تام بر قيامت اولدى .

آسمان ميگفت اين دم بازمين گر قيامت را نديدستى بين !

عمللر ينگ ، دفترلرى عذاب زبانيلر ينگ اللريله انسانلرگ هر يرينه صول طرفلر دن ويرلوب ، قاره صحيفه لر ينگ يوزنده قول قانلر له يازلمش اسكى گنا- هلر ينگ عدالتنى عقوبتلرى ده ير يوزينه قهر كوكلر دن بوتون دهشتيله ياغمور كى ياغوب ؛ انسانلرگ هر يرى ، مجرملر ينى ده ، ير يلر ينى ده حساب عرصه- لر يره نوبت صفلر ينه سوردى .

بويله بويوك بر قيامت سوگ سنه لرگ ضرورى طبيعى بر نتيجه سى ايدى .

سياست دنياسنده آگ بويوك آگ قوتلى دولتلر ايكي طرف ايدى : (۱)

انگليز ، فرانسىيە ، روسيه طرفى ، (۲) آلمانىه طرفى .

غايته قوتلى شو ايكي طرف هر سياست ده ، خصوصاً ، شرق سياستلر نده .

ايران يلر يره توركيه مملكتلر يره ، توركيه ايران بركتلر يره ، تاميله استيلا حوصلر نده شو ايكي طرف مسابقه ده ايدى ؛ هر جهته حاضرلك هر بر طرف ده تام ايدى ، حاضر ايدى .

مدنيت دنياسنده اقتصاد مسئله لر يره ده بويوك بحران طوفانلرى ايچنده ايدى . قارل مارقس كى دولت دشمنلر ينگ بديين اقتصاد عالملر ينگ غايته جالب تعليملر يره آگيتاسيه لر يره اقتصاد بحرانلرى بركتلى زمين اولوب ، انسانيت دنياسنده بويوك اختلالگ قوتلى عالملى مهلك عنصرلرى تام حاضر لشمش ايدى . قوم قدر كوب اسلام ملتلى قوم كى متفرق بر حال ده قالب ، اكثرى مدنى دولتلرگ ننده اسير ايدى .

انگليز فرانسىيە روسيه كى بويوك دولتلرگ شدتلى نفوذلى قوتلى هجو- ملرى آستنده عصرلر چه ياشايوب ، محاربه لر دن محاربه لره انقلابدن انقلابلره دونه دونه كيلد كدن سوگ ؛ سوسياليستلرگ رهبرلر يره گوزل ره وولوتسيه نمونه لر دن عبرتلى درسلر ويروب ، شو كونگى عمومى محاربه ده روسيه انقلابينه يول آچوچى توركيه دولتى - مملكتگ اصلاحات داخليه سندن سوگ عصرلر ده عاجز قالب ، بلكه تام غافل قالب ؛ هم توركيه دولتينه هم عموم اسلام مملكتلر يره البته فائده ويره جك اسلاميت سياستلر دن ده تام غافل قالدى ، بلكه خلافينه ، تام ضررينه حركت ايتدى ، حركت ايدرايدى .

شارع حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلر ينگ خليفه سى ، قبله اسلام صاحبه سى ، روضه سعادت خادمه سى ، اوچ مقدس حرمگ مالكه سى ، عرفات مناجاملر ينگ رئيسه سى ، قرآن كريم اهامى توركيه دولت عليه سى - اسلام ملتلىر ينگ قبللر يره اوزينگ نفوذى ، ملتلىر ينگ احتراملر ينى تأمين ايتيه آلمادى . شو حال ، شهيه يوق ، حكومتگ مشيختگ غايته بويوك بر غفلتى ، عفو قيلمالزق بر گناهمى ايدى .

بوتون اهل اسلامگ قبللر يره نافذ شو قدر بويوك مقدس قوتلر له مالك

اولاً طور و ده، اهل اسلامک قبلرینی خلافت مرکزینہ ربط ایتمک سیا۔ ستلرندن حکومتک مشیختک غفلتلی، بنم نظر مده، بویوک بر قصور در۔ اسلام مملکتلرینک تورکیه دن باشقہ لرینہ تکلیف قلمی او وقتلرده جاری توکل ایدی ده۔ شو ملاحظہ می تورکیه حکومتینہ تورکیه مشیخت اسلامیه سینہ توجیه ایتدم۔

شو کونگی جهان محاربه سنده عربلرک عصیانلرینہ فتنہ لرینہ؛ بعض ادبسر هندستان مسلمانلرینک تورکیه یه قارشلی محاربه لرینہ، حکومتک مشیختک غفلتی بهانه اولماسه ایدی، یا خود سبب اولماسه ایدی، شویله بر ملاحظہ شو کون بزم خاطر مزه خطور ایتمز ایدی۔

اولگی سنده، نو یابر ۱۴ ده، خلافت اسلامیه لسانیلہ مشیخت اسلامیه خطابیله، نفیر عام اولق اوزره، بوتون اسلامیت دنیاسینہ جهاد عمومی اعلان قیلنمش ایدی۔ بوگا رغماً، اسلام هم تورک دشمنلرینک سوادینی صغرلرینی اسلام عسکری؛ تورک عسکری تکثیر ایتدی۔

صوگ درجه منفور شو خالک البتہ اسکی بر سببی واردر۔

بن اعتراف ایدرم، جسارته دعوی ایدرم، اهل اسلامک فردلرندہ ایمان وار ایسه ده، تورکیه دولتینہ بویوک بر محبت اسلام فردلرینک هر برنده وار ایسه ده، عالم اسلامک هیئت کلیه سنده ایمان یوقدر، اسلام یوقدر۔

بوگا کوره، هم ده اسلامیت، خلافت سیاستلرندن، اسلام دنیاسینک دینی ادبی اجتماعی احوالندن حکومتک مشیختک تمام غفلتلرینہ کوره، شو کونگی عمومی محاربه ده اسلام عزتی، اهل اسلامک حرمتی، اهییتی، اسلام دولتلی۔ اوزلرینک اللریله تخریب قیلندی۔

قدرده انسانیت دنیاسینہ، شو کونگی مدیبتک شو کونگی حیانتینہ هلاک اولق تقدیر قیلنمش ایدی ده، سیاست حرکتلرینک اقتصاد بحر انلرینک ضرور بر نتیجه سی اولق اوزره، بویوک دولتلرک بوتون ملتلرک عمومی محاربه لری ۱۹۱۴ سنه ده اعلان قیلندی۔

درست، محاربه مقصد توکل ایسه ده؛ لکن نجات کبی، عزت هم استقلال کبی، حقیقت هم حقوق کبی اگ بویوک اگ مقدس مقصدلرک یالکز بر وسیله۔ سیدر؛ انسانلرک طبیعتلرینہ قوتلرینہ نسبتله بوگا باشقہ بر وسیله یوقدر، ضرورت حکمیلہ محاربه واقع اولدقن صوگ، محاربه البتہ التزام قیلنور، فرض اولور، بلکه عبادت اولور۔

لاتمنوا لقاء العدو . وسلوا الله العافية . ولكن اذا لقيتم فانبتوا واصبروا . واعلموا ان الجنة تحت ظلال السيف .

بوگا کوره، ملاحظہ اسملی کتاب مده محاربه اعلانی دقیقه سنده یازمش ایدم: «مدنیت دنیاسی دهشت منالرنده عزت محاربلرینہ شو کون غایت کوب غایت بویوک قربانلرینی تقدیم ایدرلر۔ عدالت الاهیه کعبه لرندہ او بویوک قربانلری البتہ قبول قیلنہ حق.»

«او بویوک عبادت ده اشتراک یا امامت شرفندن اسلامیت دنیاسی شو کون محرومدر.» «بونگله برابر، عاقبت، اگ بویوک خسار اهل اسلامک بویونلرینہ یوکلہ نه چکدر.» «مدنی ملتلر استقلال شرفلرینہ ریاست سریرلر۔ ینہ عزت جنتلرینہ وصول آرزوسیلہ، میلیون میلیون جانلرینی میلیارد میلیارد ماللرینی قربان ایتوب؛ صبر صراطلری اوزرنده جهنم چقورلرینده کیدوب، ذلندن بنده لکدن قوتولق مقصدی یولنده همه آغرقلری تحمل ایدرلر.» شو اون اون بش سطرده گی ملاحظہ لری محاربه اعلانی دقیقه سنده «ملاحظہ»، اسملی کتابک اولگی صحیفه لرندہ یازمش ایدم۔

یالکز باشقہ لرک مقصدلرینہ خادم اولق صفتیلہ، اوزلرینک عزتلرینی حرمتلرینی دینلرینی یورتلرینی هدم خصوصالرنده قوتلی قورال اولق ذلتیلہ، بوتون اسلامیت دنیاسی ده شو کونگی محاربه حرکتلرینک محاربه دهشتلر۔ ینگ برینہ هر جبهه ده هر فروت ده اشتراک ایتدی۔

اسلامیت لوالری تورکلک سیوفی یالکز تورکیه دولت علیه سی النده

قالدی، ضرورت اقتضاسیله، بلکه قرآن کریم فرمانیله تورک حکومتی ده عمومی محاربه دهشتلرینه اشتراک ایتدی. بیطرف قالمق ممکن اولسه ایدی. بلکه بیطرف قالور ایدی، لکن ممکن توکل ایدی. اشتراک البته ضروری ایدی. مجبوری ایدی.

اسلام دولتلرینک اگ بویوک دشمنلری - روسیه فرانسیسه انگلیس ایتالیه - بر طرف ده ایدی. آلمانیا یالکز قالمش اولسه ایدی، آز زمان ایچنده مغلوب اولوب؛ اسلام دشمنلری تورکیه دشمنلری غلبه ایتسه ایدی؛ تورکیه دولتی. ایران مملکتی، اسلام یرلری دشمنلرک النده تامیله تفسیم قیلنور ایدی؛ عمله - لرک قاپیتال پنجه سندن، پروله تاریلرک بورژوازیه الندن نجاتلری ده هیچ بر صورتله ممکن اولماز ایدی.

تورکیه بی تمام بتورمک امللری اوزینه مقدس بر مقصد ایتمش روسیه دولتیله ده، بوتون اسلام مملکتلری اوزینه اسیر ایتمش انگلیز دولتیله ده تورکیه هیچ بر صورتله محاربه ریقی اولماز ایدی. یعنی، ایکی طرفدن برینی اختیار مجبوریتی او وقت بولومش ایسه، اختیار قیلنه حق طرف البته معین ایدی. بوگا کوره، تورکیه دولت علیه سی، ضرورت اقتضاسیله ده مصلحت ملاحظه سیله ده؛ آلمانیه طرفداری اولوب، اشتراک ایتدی. حرب اعلانندن بر ایکی کون مقدم، آلمانیه امپراطورینک تدبیریه اولسه کرک، تورکیه آلمانیه معاهده سی ده امضا قیلندی. معاهده قوتیه ده تورکیه دولت علیه سی آلمانیه طرفنده قالدی.

مکن اولسه ایدی، عجله ایتمز ایدی؛ بر از صبر ایتوب، برسنه سوک اشتراک ایدر ایدی. مکن اولمادی. حربک اولگی سنه سنده، اولگی آیلر - نده آلمانیه حربیه سینک فرمانیله تدبیریه روسیه شهرلرینک بری طویه طوتولوب، تورکیه طرفندن ده حرب اعلان قیلنمش کی قیلندی. تورکلرک عمللری خبرلری یوق ایدی. روسیه حکومتینه رضیه یولیه تورکلرک مرا -

ئەۆلاد گۆرۈپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە باقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

جعتلری ده مغرور روسیه حکومتی طرفندت قبول قیلما دی. شو صورتله، ۱۹۱۴ سنه نویه برده حرب اعلان قیلنمش کی اعتبار قیلنوب؛ تورکیه دولت اسلامیه سی آلمانیه شریکی اولدی. - تورکیه سیاسیلرینک اختیارلرندن خارج بر ضرورت ایدی، بوئکله برابر بویوک بر اصابت ایدی. بوغازلرینی تورکیه قاپادی؛ روسیه اوزینک متفقلرندن مدد آلامابوب، عاقبت مغلوب اولدی. استانبول بوغازلرینی آچمق اوچون، ۱۴ نچی سنه اخیرنده بوتون دنیا قوتی چاناق قلعه سینه هجوم ایتدی. سلاحی تمام یوق تورکیه یالکز اوزی، یالکز تورکلرک اگ بویوک دولتلرک اگ مکمل بری بحری قوتلرینه تمام برسنه قدر مقابله ایتوب؛ اسلامیتک غایت آچیق بر معجزه سی، ایمانکده غایت بویوک بر قوتی اولمق اوزره تورکیه بوتون دنیا قوتلرینی مغلوب ایتدی، دفع ایتدی. بر یوزنده، انسانیت تاریخنده بویله شدتلی بویوک بر محاربه، شوقدر عجیب بویوک بر غلبه بولونماسه کرک.

ایمانلی تورک عسکرینه بویوک بر شاندر، تورکیه تاریخینه ادبی بر شرفدر، تا ابد دوام ایدر جکلرینه قطعی بر بشارتدر.

چاناق قلعه سنده تورک اسلام عسکرندن دورت یوز بیگ ضائعات! اوچ یوز بیگی شهید اولدی. البته، تقریبی بر حسابدر. ناملری شانلری بدر شهیدلرینک دفترینه اسلامیت قلمیله البته قید قیلندی. حرمتلی قدسیتلی ناملری، اسلام ملتلرینک قیلرینه ده قید قیلنوب، اسلام منبرلرنده تورک قصیده لرنده نالسانیه تا ابد ذکر قیلنه چقدر.

مکن اولسه ایدی، آلمانیه قوتیه تورکیه قوتی هندوستان اوزرینه مصر اوزرینه کلیتلی قوتلی عسکر سوق ایتوب؛ باشده انگلیز مسئله سی حل قیلنسه ایدی؛ بلجیقا و وردن جبهه لرنده آلمانیه کی قوتلی بر دولتک او قدر کلیتلی قوتی بیهوده اسراف قیلماسه ایدی؛ آمریقه کی قوتلی بویوک بر دولت حقنده عقلی گوزل بر سیاستی آلمانیه حکومتی قوللانه بیامش اولسه ایدی؛ شو کونگی

عمومی محاربه‌دن انسانیت دنیاسی ده اسلامیت دنیاسی ده بلکه باشقه‌چه استفاده ایدر ایدی.

سیاستلرینک خطالری می ایدی، نافذ تقدیرک ضروری بر قضاسی می ایدی، فصل اولسه‌ده، اولدی؛ بوتون بر یوزینی گورستان ایتمش شو کونگی حربک صوگ سنه‌لری سیاسی اجتماعی ادبی انقلابک آگ فنالرنه یول آچدی.

حربک اوچنچی سنه‌سنده، تورکیه عسکرلرینک ایمانی هم قوتی حضورنده، روس چارلفی روسیه قیصرلفی سقوط ایتدی، آره‌دن چیقدی. آبا صوفیه قبه‌لرینه مناره‌لرینه صلیب قویاچق روس دولتی، تا قیامت قالماق ازره، بر قاچ میلیون روس «لاشه‌لری» آستینه کومولوب؛ اسلامیت هلاللری اوزرینه آبا صوفیه مناره‌لری اوستینه قادا لاقچ روس قره‌ستلری چارلق گورلری اوزرینه قالدی.

روسیه عسکرینک هر جبهه‌ده غایت رذیلانه مغلوبیتی، حکومتک هم دولتک تمام تامینه افلاسی، بوتون ولایتلرده غایت دهشتلی بهالیق بلیه‌لری - غایت قوتلی شو اوچ عامل - روسیه ولایتلرده دهشتلی انقلاب طوفانلرینی طودردی.

دورت بش سنه ایچنده اوزینک بوتون قوتلرینی تامیله اسراف ایتمش آلمانیه دولتی - عاقبت، آمریقه انگلیز دولتلرینک صاغ سالم دهشتلی قوتلری حضورنده مغلوب اولدی. حقیقی ده سببی ده بگا شو دقیقه‌ده معلوم توگل غایت غریب تبدلات حرب حرکتلرنده ظاهر اولا باشلادی.

آلمانلرک مفرور سیاستی شوملغنده انگلیز فرانسیه ایتالیه طرفینه آمریقه دولتی ده قوشولدی. دشمن هر جهته، عدد جهته‌ده، ته‌خنیکه جهته‌ده، اسلحه جهته‌ده، ضرورات جهته‌ده، بریه بحریه قوت جهته‌ده، فاحش صورت‌ده فائق اولدی، تورکیه آلمانیه آوستریه بولغاریه - بوتون دولتلرک اتفاقی حضورنده آبلوقه وضعینده قالدی. انگلیز فرانسیه طرفینه آمریقه

دولتی ده قوشولقدن صوگ، مدهش مهلک بویوک بر قوت آلمانیه اوزرینه باصدی. ۱۹۱۸ نجی سنه نه‌ایه‌لرنده بولغاریه اردولری ده بردن بره مغلوب اولوب، تورکیه متفقلری آره‌لرینه دشمن صوغولدی، داخل اولدی. آوستریه‌ده ماجارستان‌ده اختلال باشلاندی، مکار انگلیزک قوتلی مکریله آلمان ملتنده حکومتینه ده باش قوماندانلرینه‌ده عدم امنیت حاصل اولدی، خصومت باشلا - ندی، فروتلرده آلمان عسکرنده اختلال چیقدی، آچیق عصیان باشلاندی.

متفقلرینک داخلده اختلاللرینی خارجده مغلوبیتلرینی تورکیه آچیق کوردی. اسلام مملکتلرندن تمام منقطع قالمش تورکیه دولت اسلامیه‌سی شو دفعه اوزینک متفقلرندن ده تمام منقطع قالدی، محاربه‌ده تورکیه یالکز اوزی دوام ایدر ایسه، تورکیه مغلوبیتی ده اغلب احتمالاتدن ایدی.

بوگا کوره، انگلیز طرفندن عرض قیلنمش متارکه ذلتلرینی تورکیه او وقت بالمجبوریه قبول ایتدی. متارکه عسکرک مغلوبیتی توگل، بلکه احوال خارجیه اقتضاسی ایدی.

چنانق قلم‌سنده بوتون دنیا قوتلرینه غلبه ایتمش تورکیه - عاقبت، احوال خارجیه احوال داخلیه اقتضاسیله - طیش دشمنلرک قارشوسنده تمام یالکز قالوب، اوزینک متفقلرندن ده اسلام مملکتلرندن ده تمام منقطع قالوب؛ متارکه ذلتینه مجبور قالدی، مجبور اولدی.

غلبه انگلیز طرفینه کوچدی. آلمانیه تورکیه دولتلریله برابر، بوتون اسلامیت دنیاسی ده، ۱۹۱۸ سنه نه‌ایه‌سنده، مرمه دیگزنی اوزرنده، ۲۲ ماده‌لک مغلوبیت معاهده‌لرینی امضا ایتدی.

متارکه ماده‌لری - فرانسیه‌ده سه‌ور شهرنده عاقبت معاهده صورتینه قلب قیلنوب، تورکیه آتاتنه معاهده‌سی اولدی. سه‌ور معاهده‌سی نامیله مشهور ایسه‌ده، حقیقی تفصیلاتی ماده‌لری بگا بلا واسطه معلوم اولمادی. آرام، بولامادم.

تورکیه رهبرلرینگ بیانلرینه کوره ، تورکیه جریدهلرینگ خبرلرینه مفا- لهلرینه کوره ، سهور معاهدهسی معاهده توگل ، بلکه دولتی ده خلافتی ده تمام بتوروب ، تورکیه برینه تاممیله استیلا ایتوب تورکیه برینی تمام تقسیم ایتمک ایدی . سیاسی اقتصادی اجتماعی صورت ده اسارت مادهلری ایدی . مملکتک ادارهسی ده حمایهسی ده باشقه لرک اختیارلرینه تسلیم قیلنه جق ، دولتک بوتون قوت حریهسی قوت بریهسی بحریهسی ، اسلحهسی هم عسکری آتاتنه اختیارینه تسلیم قیلنه جق ؛ شام سوریه برلری فرانسیه حمایه سننده یا خود انگلیز حمایه سننده قالوب ، یهود دولتینه مرکز قیلنه جق ؛ آنا طول کبی برکتلی اسلام برلری ارمستان قیلنوب ، عراق ولایتلری ده مستقل بر امارت قیلنوب ؛ آمریقه انگلیز حمایه لرینه ترک قیلنه جق ایدی . تورکیه النده هیچ بر اختیار قالما یوب دولتک امور مالیهسی ده ، امور اقتصادیسی ده ، امور سیاسیسی ده ، امور حریهسی ده تاممیله آتاتنه النده آتاتنه اختیارنده قالا جق . سهور مادهلرینگ روحی ده عاقبتی ده حتی آچیق عبارهلری ده شو یول ده ایدی . معاهده فرداسنده تطبیقات باشلاندى ، محاربه حالندن ده بدتر فنا بر حال ده تورکیه قالدی . تورکیه مکتبلری بانقلری ادارهلری شرکتلری تمام قاپاندى ؛ تورکلرک اللرندن سلاحلری آلونوب ، نهرمنیلره یونانیلره ویرلور ایدی

او کتابر انقلابندن سوگ ، شرطلری غایت آغر بویله بر معاهده برهست لیتووسک ده صووهت حکومتینه ده تکلیف قیلنمش ایدی . معاهده مادهلرینی تاممیله تنفیذ ایتمکدن آلمانیه حکومتی آلمانیه دولتی او وقت البته عاجز ایدی . معاهده شرطلرینگ هر برینی بوگا کوره ، صووهت حکومتی او وقت بویوک جسارتله رد ایتدی^(۱) . حتی اوزینگ عسکرینی ده ، باشی بوزوق عسکرینی ده - بویوک آلمانگ مغرور آلمانگ مغلوب اولاجق قوتندن استهزا یولیه - صووهت حکومتی طاراتدی ، طاراتدی .

(۱) محرک بو فکری تماماً خطادر . صاویت حکومتی بریت لیتوفسکی معاهده سننده آلمانلرک بتون شرائطینی عیناً قبول ایتمشدر . مصحح .

لکن بوتون قوتیله استانبولک اوزرینه ده تورکیه برلرینه ده استیلا ایتمش آتاتنه دولتلری معاهده مادهلرینگ هر برینی تنفیذ ایته جک اولور ایسه قوتلری وار ایدی ، قدرتلری وار ایدی . بوغازلر تمام آچیق ایدی ، بوتون بحریه لرینی تورکیه ساحللرینه هر وقت سوق ایده بیلارلر ایدی . آلمانیه اوز- ینگ طلبلری مادهلری حضورنده او وقت عاجز ایدی ایسه ده ؛ آتاتنه ، خصوصاً انگلیز اوزینگ فرمانلری تکلیفلری حضورنده تمام قوتلی ایدی .

بوگا کوره ، غایت فاحش شو ایکی معاهده آره سننده غایت بویوک وضعیت فرقلری وار در .

آلمانیه طلبلرینی صووهت حکومتی رد ایده جک اولسه ده ، قبول ایده جک اولسه ده ، بوراده هیچ بر خطر بولونماق جهتیه ؛ بوراده صووهتک بر تدبیری ، بر جسارتی یوق ایدی . روسیه بری یات دشمنک هجو مندن استیلا - سندن او وقت تمام آزاد ایدی . تورکیه برینه بوتون قوتیله حلول ایتمش آتاتنه طلبلرینی آنا طولی تورکلری جسارتله رد ایتدی ؛ اسکی حکومت اسارت ذلتلرینی قبول ایتمش ایسه ده ، ایمانلی تورک ملت نجیبهسی دولتک وطنک نجاتی یولنده تدبیر کورمکدن عاجز قالما دی . سعی ایتدی ، غایت شرفلی صورت ده ملت موفق اولدی .

برهست معاهدهسی ، امضا قیلندقدن سوگ ، خارجی محاربه لر بدلینه بوتون روسیه داخلی محاربه لر میدانی اولدی . بورژوازیه پروله تاربه دعوالرله شهرلرک هر بری فتنه اوچاقلری اولدی . نتیجه ده روسیه دولتی ده روسیه ملتلری ده خراب اولدی .

لکن معاهده فرداسنده معاهده تطبیقاتی آتاتنه قوتیله بالفعل باشلانوب تورکیه بری آتاتنه النده اسیر قالوب ، هر شیدن هر قوتندن تمام محروم قیلندقدن سوگ ، تورکلرک قوه ملیهلری آتاتنه دولتلرینه حرب آچدی . آتاتنه وحشتیه از میر فاجعه لری استانبول ماتملری کبی دهشتلی حادثه لر واقع

اولش ايسه ده ، تورکيه برنده داخلي فتنه لردن هيچ بر اثر ظاهر اولمادی . استانبول ده آتاتنه النده اسير کي قالمش اسکی حکومت صبر ایتدی ايسه ده ، بوتون ملتله برابر انقلاب حکومتی حرب دهشتلرینی معاهده ذلتلرینه ترجیح ایتوب ؛ اسلام مملکتلرینک اسلام ملتلرینک نجاتلرینه استقلاللرینه بر تدبیر اولمق ازره ، قوه ملیه حرکتی ، حرکتلرک برکتلی بسمله سی باشلاندى .

مغرور ایکی دولت طرفندن مغلوب ایکی دولته تکلیف قیلنمش غایت فاحش ایکی معاهده ایکی مملکت ده غایت متفاوت ایکی اثر اظهار ایتدی .

خارجی دشمنلری یوق روسیه ده دهشتلی فتنه لر محاربه لر باشلاندى . خارجی دشمنلری غایت قوتلی تورکيه ده جسارتلی عقللی غیرتلی قوه ملیه حرکتلری . آچیق قطعی بویله احوال اجتماعیه دن معقول بر نتیجه چیقارمق ممکن اولور ايسه ، تورکيه دولتی تورکيه ملتلی فائده لرینه غایت بویوک غایت مهم غایت طوغری نتیجه لر چیقار .

تورکيه دولتی اجتماعی سیاسی قوت جهتیله روسیه دولتندن ثباتلیدر اوستوندر . تورک ملتلی روسیه ده گی ملتلرک هر برندن ادبی اجتماعی اخلاق جهتیله عالیدر . تورکيه یری طبیعی برکتلری جهتیله روسیه برندن بایدر . بوکا کوره ، اگ دواملی محاربه لره ده تحمل ایدر ؛ اگ بویوک انقلاب دقیقه - لرنده ده فتنه لره دوچار اولماز . اسلام ادبی ، تورک ایمانی ، تورک امانتی - شو حق ده غایت قوتلی تأمیندر .

برهست معاهده سی ، ودرسال معاهده سی ، سهور معاهده سی کي معاهده - لرک محاربه لری اوزاتمقدن باشقه ضروری بر نتیجه لری یوق ايسه ده ، اسلام دنیا سینه نسبتله سهور معاهده سینک (آتاتنه تورکيه معاهده سینک) غایت آچیق عبرتلی بر افاده درسیه سی واردر : اسلام دولتلری حقنده انگلیزک نظرینی عقیده لرینی آچیق افاده ایدر . آمریقه انگلیزکي قوتلی مدنی دولتلرک شو کو - نگی محاربه عمومیه دن اصل مقصدلرینی ده آچیق بیان ایدر .

معقول بر سیاستی تعقیب ایده جگی تقدیرنده بوتون اسلامیت دنیا سنده خلیفه لگی ده قبول قیلنه بیله چک تورکيه دولت علیه سینک تورک کي غیور جسور بر ملتک قوتلی بویوک بر دولت اسلامیه اولوب ، سیاست میدانلرنده بقای دوامی - انگلیزک عظمتینه ، مصر هندوستان کي برکتلی اسلام مملکتلرنده انگلیزک خواهه لگینه بویوک بر خطر اولور ایدی ، مهلك بر خطر اولور ایدی .

روسیه کي ساده هم بویوک بر دولتی اوزینک مکرلرینه اوزینک سیاستلر - ینه قربان ایتدکن صوگ ، تورکيه کي قوتلی بر دولتی یوتمق ، خلافت خطرلر - ندن ده قوتومق انگلیزک کبرینه عظمتینه اگ ضرور بر تدبیر ، هم ده ساعتی دقیقه سی تمام حلول ایتمش گوزل بر فرصت ایدی . تورکيه برلرینه ایران برلرینه استیلا ایتمش حرصلری آرزولری مدنی دولتلرک هر برنده وار ایدی ، قوتلی ایدی . بلکه صوگ عصر محاربه لرینک هر بری شرق برلرینه ، ایران تورکيه برکتلرینه استیلا حرصیه اولور ایدی . شو کونگی عمومی محاربه ده آتاتنه طرفی غلبه ایتمش کي اولوب ، اسکی حرصلری اولگی شهوتلری دها زیاده قوت آلوب ، معاهده لرینک ماده لرنده تورکيه برلرینی تقسیم ایتدی لر . شو جهته آتاتنه تورکيه معاهده سی اسلام دنیا سینه بر درس اولدی ، غایت بویوک بر عبرت اولدی .

شو کونگی عمومی محاربه نتیجه لرنده اسلام دشمنی بویوک روسیه دولتی ، روسیه چارلق استبدادی ، تا ابد قایماق اوزره ، سقوط ایتدی ، خراب اولدی . آلمانیا استبدادی ده ایندی تمام سقوط ایتدی ، دیه یك . شو ملاحظه ، قبول ایده یك ، بلکه طوغریدر .

باشقه لرک ضررلرنده منفعت آرامق سیاستی اسلام عزتینه اسلام علویتینه مناسب توگل ايسه ده ، بئم عقیده ده هیچ بر وقت جائز اولماز ايسه ده ، شو کونگی محاربه دن تورکيه دولت علیه سی استفاده ایتدی ؛ یعنی تورکيه دولت اسلامیه سی قوتلی ایکی دشمندن قوتولدی ، دیه یك .

لكن انگلیزگن جهانگیرلگی صاغ سالم بوتون قوتیلە یالغز قالدی . آلمانیه کچی قوتلی روسیه کچی بویوک ایکی رقیبندن انگلیز دولتی تمام قوتولدی . تورکیه برلرینه ایران برلرینه استیلا و همملری محاربه دن قبل بولونمش ایسه ، شو کون استیلا خطرلری زیاده لشدی .

قوتلی مدنی دولتلرگ رقابتلردن فائده لئوب یاتمق کچی عاجزلك سیاستلرینگ تمام خطالغی شو کون تمام آچیق کوردی .

درست ، توراتنگ عهد عتیقگ آگ صادق بر بنده سی ، تامودگ آگ فقیه بر شاگردی یهود قارل مارقس کچی بویوک بر مدبرگ جنی بر تدبیریلە حاضر لغمش بویوک قوتلی عسکر - پروله تارویه عسکری شو کونگی محاربه بر که سیله اوزلرینگ اوزلرندن چیقوب ؛ له نین کچی جسور رهبرلرگ بویوک تدبیرلریله قوراللانوب ؛ خلقگ النده کوکلنده وار قیمتی مقدس قوتلرگ همەسی آگناتسیه قوتیلە تمام هدم قیلنوب ؛ مستکبر مغرور ایمریالیست دولتلی خراب ایتمک عهدیلە بر یوزینه یاگی بر قوت ، دهشتلی بر قوت ظاهر اولدی .

لکن قومونیزم عسکری - بولشه ویکلر عسکری - هیچ بر وقت تورک دوستی ، اسلامیت دوستی ، اسلام مملکتلرینگ دوستی اولاماز ، اولماز . دینلرگ هر برینه ، مدنیت قانونلرینگ هر برینه آچیق دشمن قومونیزم عسکری - اسلامیت قانونلرینه ، اسلامگ شریعت اجتماعیه سینه ، تورکلرگ اتحادینه ، اسلام ملتلرینگ اتحادینه ، خلافت اسلامیه امللرینه هیچ بر وقت دوست اولماز ، طرفدار اولماز .

اسکی نظامدن ، اسکی سیاستدن ، دینگ اسکی شکللردن خلقگ غایت بویوک نفرتلرینه کوره ، پروله تارویه قوتی مدنی حکومتلرگ مدنی دولتلرگ هر برینک خلافتینه غایت دهشتلی بر قوت اولدی ، غایت دهشتلی بر قوت اولور . آچلق بالانغاقلق طارلق یوقلق کچی تحملدن تمام طیش غایت آغز احوالگ قوتیلە روسیه ده پروله تارویه فتنه لری ، هر یرده همه خلقگ بویوک غیلانلری

ئەۆلاد گۆرۈپیتسی

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

غۇزچە نەبائەت ، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

باشلاندى ، انسانیت دنیاسنده بویوک یاگی دهشتلرگ بوتون سبیلری تمام حاضرلندی .

شو کونگی حربگ مهلك نتیجه لرندن ، احوالگ آغز لقلردن کیله چك کونلرگ دهشتلردن - دولتلرگ هیچ بری - بویوک کلری ده اوافقلری ده ، محاربه ربلری ده بیطرفلری ده ، مغلوبلری ده غالبلری ده قوتولمادی ، قوتولماز .

شو کونگی اقتصادی معنوی افلاس لرگ آغز لقلری آستنده دولتلرگ هر بری ، حق غالبلری ده خراب اولور ، مخرج بولاماز .

ما تذر من شی ء انت علیه الا جعلته کالرمیم .

محاربه کونلر نده ، محاربه نتیجه لر نده انقلاب حرکتلر نده مدنیت دنیاسینگ تمام عجزینی آچیق کوردک . مدنیت دنیاسینگ هر جهتله مفلسلگی آچیق کو - رندی . اجتماعی فکر جهتیلە ده ، اجتماعی نظام جهتیلە ده ، انسانلرگ صلاحلر - ینی کوستره بیله چك عقل جهتیلە ده ، انسانلرگ حقوقلرینی حرمتلرینی قبول ایته بیله چك قلب جهتیلە ده مدنیت دنیاسی تمام مفلس ایمش !

حکمتلی عدالتلی ماهر حاذق مهندس معرفتیلە تأسیس قیلنمش اجتماعی بر نظام مدنیت دنیاسنده یوق ایدی ، همان یوقدر .

همه انسانلرگ حقوقلرینی حرمتلرینی حریتلرینی تأمین ایده بیله چك بر قوت بر اختیار مدنیت دنیاسنده یوق ایدی ، همان یوقدر .

مدنیت دنیاسنده بلکه بوتون بر یوزنده عمومیت کسب ایتمش شو کونگی سیاسی ادبی اجتماعی دینی غایت بویوک بحران فاجعه لری ده افلاس جهتلرینی آچیق کوستردی .

اسکی حاللرگ هر برینه بدیینلک کوزیلە باقوب ؛ مدنیت نظاملرینک هر برینی مهارتله شدتله انتقاد ایئوچی ، هم ده اوزینک مهارتلی انتقادلر نده تمام اصابت ایئوچی قارل مارقس - قامونیزم اصوللرینه قومونیزم استقبالیته بالالر کوزیلە باقوب ؛ بورژویلرگ هر برینی جهنم چوقورلرینه کوندر دکدن صوگ ،

پروله تاريلرك هر برينه فردوس جنتلريني بالالرحه بشارت و يروجي قارل مارقس نظر نده، مدنيت مفسده لرنيك مدنيت خسته لكلكرينك باش سببي ملك نظامي اولوب، اڭ مفيد دوالري اڭ مؤثر علاجلري ره وولوتسيه قوتيله: (۱) پروله تاريه ديكتاتورهمي، (۲) اكثرينك حقوق اجتماعيه دن تمام محروميتي، (۳) ملك حقوقلرندن تمام محروم قالبوب، عمومي آبار قاپولري ياننده بوتون انسانلرك هر برده هر وقت گدايلغي، ايمش.

مدنيتك بوتون اثرلري ره وولوتسيه قوتيله تمام تخریب قيلمادقچه؛ انسا- نلرك همهمي محروميت فضيلتلر نده تمام برابر اولمادقچه؛ قانون برينه حقوق بر- ينه حرمت برينه ديكتاتورهمه خلف اولوب، بوتون ملتلر بوتون فردلر هر جهتمله تمام تحقير قيلمادقچه، هيئت اجتماعيه هيچ بر صورتله اصلاح قيلماز ايمش. بوتون الهاملريني تاريخك دهشتلي حادثه لرندن مدنيتك بويوك مفسده لر- ندن استفاده ايمش قارل مارقس كبي عقل عفریتی بر داهي البته يالكز بويله تدبيرلري بازار.

تورات بلاغتيله تلمود مهارتيله يازلمش «قاييتال» لريني ده او قودوق؛ قارل مارقس معرفتيله يازلوب، قومونست پارتیه سي نامندن بر وقت نشر قيلنمش غايت اهميتلي مانيفه ستلريني ده او قودوق.

انسانلرك احوال تاريخيه لرينه احوال روحيه لرينه تمام واقف اولوب. اسكي ماضيلريني شو كونگي اجتماعي حاللريني بوتون مهارتله انتقاد خصوصلر- نده قارل مارقس تلمودك اڭ فقيه شاگرديدر، جني بر عفریتدر، بويوك بر دا- هيدر. انتقاد خصوصلر نده هر وقت اصابت ايدر.

لكن ره وولوتسيه عفریتی- مدنيت خسته لكلكرينك طبيي اولاماز ايمش، اجتماع بنيه لرنيك مهندسیده اولاماز، حيات يوللرينك رهبری ده اولاماز، حيات ادبيلرينك حكيمي ده اولاماز ايمش- اسكي حاللري انتقاد مهارت لر نده اصابت ايمش قارل مارقس- استقبال تدبيرلريني بيان خصوصلر نده هر جهتمله

خطا ايتدی، ره وولوتسيه فلسفه لر نده داهيلك كوسترمش فيلوسوف قارل مارقس هيئت اجتماعيه نظاملريني اصلاح تدبيرلر نده تمام ضعيف چيقتدی. قومونستلرك توراتلريني ده، قاييتالك بوتون جلدلريني بوتون توملريني ده او قودوق.

قاييتالك ظلمينه تسخيرينه قارشى «قاييتال» ك برنجي جلدده گي قيام دعو- تلريني بن ده البته قبول ايدهرم. گوزلدر. فلسفه بر كه سيله ديانت ارشاديله انقلاب چيقمادق دن صوك، ره وولوتسيه قوتيله انقلاب فكرلرينه بن ده البته ذاهب اولاييلورم. باشقه بر چاره يوقدر محاربه نتيجه سنده بويوك فرصت چيقمادق دن صوك، اكثرينك قياسي البته طبيعى ايدى؛ بلکه ضرورى ايدى. روسيه ده مشروع وسيله لرك ياردميله، اكثرينك غلبه لري محاربه دن صوك تأمين قيننه بيلور اولش ايسه ده، شو زمان ده مشروع وسيله لرك هيچ برى روسيه ده ممكن توگل ايدى ده، فتنه ره وولوتسيه سي چيقتى؛ يا خود اختيار قيلندى. باشقه بر چاره يوق ايدى، ديه يك. بويله اولمشدر، بلکه.

لكن هيئت اجتماعيه نظاملريني حقوقدن محروميت اساسلرينه تأسيس ايتمك، جمعيت ايچنده فردلرك حريتلريني استقلاللريني تمام سلب ايتمك، يوقلق فلسفه لر ندين اجتماعي بر فائده اميد ايتمك، اقتصادي برابرلگي يوقلق ده كورمك- بويله تدبيرلرك هيچ برى انسانلرك سعادتلرينه هيئت اجتماعيه صلاحنه هيچ بر وقت خدمت ايتمز.

قومونستلر ك مجدلريني ده او قودوق.

آگيتاسيه قلميله يازلمش بلاغتلي قسمي غرضلرينه كوره مفيد ايسه ده؛ قومونيزم فازه لريني بيان يولنده يازلمش تخيالات قسمي غايت ضعيفدر. انسا- نلر ك خلقتلرينه كوره، اويله بر حيات تمام محالدر. اويله بر حياتك امكانى بر تقدیر قبول قيلنور ايسه، هر بر انسان هر حالده اويله بر حياتدن البته بيزار اولور، نفرت ايدر.

قارل مارقس تعليملىرىنى تفسىر يولنىدە لەين قلمىلە يازلىش « دولت هم رەۋولوتسىيە » اسملى كىتاب ۱۹۱۹ سنە اولگى نىشىرى - مطالعە قىلىنور ايسە ، قومونىزم تعليملىرىنىڭ اڭ ضعیف طامورلىرى تام آچىق ظاهىر اولور . : بورژوازيە نىدىن قوتولمق اوچون ، دولت اچىندە رەۋولوتسىيە لازم ايمش ، پىرولەتارىيە دىكتاتورەسى دە لازم ضرور ايمش ، انقلاب خصوصلىرىدە اكرهه اجبار عاملىرىنى قوللامق ، دىكتاتورە خصوصلىرىدە بوتون خلىقڭ حرىتلىرىنى حقوقلىرىنى تام سلب ايتىمك مشروع ايمش .

بورژوازيە دولتىدىن قوتولمق اوچون ، رەۋولوتسىيە ضرور ايسە دە ، پىرولەتارىيە دىكتاتورەسىدىن نجات يولنىدە رەۋولوتسىيە مشروع اولماز ايمش ، حاجت اولماز ايمش . بلىكە پىرولەتارىيە دىكتاتورەسى برآز زمان دوام ايتدىكىن سوڭ ، عاقبت ، انقراض طرىقىلە زائل اولور ايمش . پىرولەتارىيە دىكتاتورەسى قومونىزم شىكلنە منقلب اولور ايمش .

قومونىستلىرىڭ تعليملىرى قومونىزم كىتابلىرىنىڭ بىيانلىرى شۇدر !

يا غرض يولنىدە دىپلوماتلىقىدەر ، ياخود خىيال صحرالىرىدە بالالىقىدەر !

ايكى دىكتاتورە آرەسندە نە قدر عجىب بر تفاوت !

پىرولەتارىيە دىكتاتورەسىدىن قومونىزم شىكلىنە انقلاب حادثەسىدە نە قدر

غرىب بر حادثە ، نە قدر غرىب بر خارقه ؛

سزە دە ، بزە دە البتە معلوم ، رەۋولوتسىيە انسانىت دنياىسندە غايت كهنە تام اسكى بر حالدر . غايت كهنە بر قورالدر . وقت وقت چىقار ايدى . ياخود چىقارلور ايدى . لکن هيچ بر دفعە دە اڭ محروم اڭ فقير ياخود اڭ مظلوم عملە طرفىدىن اولماز ايدى ، اولمادى ، بلىكە حاللىرى گوزل خلىق تدبىرىلە هر وقت جارى اولور ايدى ، اجرا قىلىنور ايدى .

انسانلىرىڭ اللرىدە هر برشىء انسانلىرىڭ فسادلرىنە قورال قىلىندى . حتى دىانت كى اڭ مقدس بر فضىلت اجتماعىه انسانلىرىڭ فسادلرىنە قورال قىلىندى ،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

غۇرچە ، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازماىلار ئامبىرى

حتى مدنيت كى اڭ نافع بر ضرورت اجتماعىه انسانىتڭ فسادىنە قورال قىلىندى . « عملەلىرىڭ فقيرلىرىڭ اقتصادى ادبى حاللىرىنى اصلاح » رەۋولوتسىيەلىرىدە - آرستو- قراتلىرىڭ اوپونلىرىنە كىفلىرىنە خىدمت ايتوچى قورال قىلىنوب ، معصوم جانلىرى پاك قانلىرى آرستوقراتلىرىڭ هولرىنە هر وقت قربان ايدىر ايدى ؛ فقيرلىرىڭ عملەلىرىڭ حاللىرىنى اصلاح زىمىنلىرىدىن اصلاح تدبىرلىرىدىن هر وقت اوزاق قالور ايدى .

بزە . اسلام ملتلىرىدە رەۋولوتسىيەلىرى بىلور . اوزلىرىدە ، اهمىتلىرىدە ، وقتىنە كورە ضرورلىرىدە بزە دە البتە معلومدر .

اوزلىرىڭ حقوقلىرىنى حاجتلىرىنى حرمتلىرىنى شرفلىرىنى حمايە يولنىدە قىيام معناسىلە رەۋولوتسىيە مشروع اولماز بىلور ايسە دە ، ياخود ضرور اولماز بىلور ايسە دە ، باشقىلارڭ حقوقلىرىنى حرمتلىرىنى حرىتلىرىنى هدم ايتىمك ، اختيار- لىرىنى حرىتلىرىنى سلب ايتوب ، اكرهه ايتىمك هيچ بر وقت مشروع اولماز ، فائىدە وىرمىز . محاربه ساعتلىرىدە اجتماعى حقوقلىرىڭ حرىتلىرىڭ هر برى ، قبول ايدەنىڭ ، باطل اولور ايسە دە ، دىكتاتورە حقوقلىرىڭ هيچ برىنى ابطال ايتىمىز . خلىقڭ امنلىرىنى حقوقلىرىنى تامين حقندە ضرورى تدبىر اولور ايسە ، دىكتاتورە مشروع اولور ، تحمل قىلىنە بىلور ؛ فائىدە وىرمىز . يوقسە ، مشروع اولماز ، فساد اولور ، ضرر وىرور .

قارل مارقس تعليمى كى ، هيئت اجتماعىه ايكى متعادى ، برى دىگرىنە دشمن ايكى صنفىدىن مركب توگىل بلىكە برى دىگرىنە متعاون ، برى دىگرىنە ياردم ايتوچى متعدد صنفلردىن مؤلفىدەر .

آگىتاتسىيە قوتىلە صنفلر آرەسىدە دشمنلىك نىشرايتىمك اصلاح تدبىرى اولماز . يالڭز خلىقڭ دماغلىرى قىللىرى ، عقىدەلىرى فكىرلىرى ادبلىرى اصلاح قىلىنما . دىچە ، رەۋولوتسىيە تدبىرلىرى فقيرلەر عملەلەرە خىر وىرمىز ، برىكت وىرمىز .

هر بر دولت دە هر بر هيئت اجتماعىه دە قانون ضروردر ، قوت البتە

ضروردر . قانون عادل اولوب ؛ انسانلرك حقوقلرینی ، هر خصوصده حرمتلرینی تمام برابر تأمین ایدر ایسه ؛ حکومت عدالت قانونلرینی تامایله تنفیذ ایتوب ؛ انسانلرك حاجتلرینه قدرتلرینه قابیلرینه کوره ، هر خصوصده حر اعتبار ایدر ایسه ؛ حریتلرینی دولت قوتیله تأمین ایدر ایسه ؛ فقیرلرك عمللرك حرمتلری حقوقلری بوتون حاجتلری البته تأمین قیلنور .

هیئت اجتماعی کلیه لرنده ریاضت آئودیتوریه لرنده بویوك نه وولوتسیه قوتلی ره وولوتسیه پروفه سوری قارت مدبر استاذ زمان معرفتیه ، تاریخ لسانیه ، تجربه اصولیه آدم بالالرینك اعتبارلرینه تلقین قیلنه کلمش ریاضت درس لرینك قطعی خلاصه سی شودر .

فقیرلرك عمللرك مصالحت لرینی سعادتلرینی تأمین ایته بیله جك بر اساس یالگزر شودر ره وولوتسیه ضرور اولسه ده ، دیکتاتوریه ضرور اولور ایسه ده ، یالگزر شو اساسی یا خودشویله بر اساسی تأمین ایتمك اوچون ضرور اولور . شو کونگی محاربه نتیجه لرینی کوردك . مدنیتلی غربك عجزینی ده تحیرینی ده تمام آچیق مشاهده ایتدك . ایمریالیستلرك مقصدلرینی ده پروله تاریه رهبرلرینك مقصدلرینی ده تمام آچیق آگلا دق . مدنیتلی غربك افکار اجتماعی سی محرابلرنده سجده ایتمك دونلکلرندن (؟) اجتماعی نظاملرینه تقلید ایتمك ذلتلرندن قوتولدق ؛ شرق قوتولدی (؟) لکن محاربه کونلرنده اسلامیت دنیاسنده غایت بویوك تفرقه بلیه لری دوام ایتدی . درست ، اسکی خسته لکلرك ضرور بر نتیجه سی ایدی . فرونتلرگ هر برنده اوزینك مصالحت لرینه ضرر اولوق اوزره ، حسابی یوق قربانلرینی ویردی . فرصت دقیقه لری الدن چیتدی . اسلام دنیاسی اقتصاد جهتیله ده اولگی حالنده اولگی اسیرلگنده قالدی .

خطر زیاده لشدی . اسلام دنیاسی ایکی اوت ایچنده قالدی .

غرب دولت لرینی ده بویوك بیمارستان شکلینه قویمش وه رسال سهور معاهده لرینك شرطلری اساسلری ، عمومی انقلابك صورتلری ، یوللری - اسلام دنیا .

سینك بویوك امللرینه تمام مناقض حاللری ، مقدس عقیده لرینه تمام مخالف مسئله لری حیات اجتماعیه صنفلرینه چیقاردی .

بویوك برکتلی اسلام برلری بویوك دولتلك قوتلی حرصلرینه هدف ایدی . انقلابدن صوك شو کونگی مبارزه لرده بویوك قوتلی ایکی دشمنك جدال لرینه اولگی کبی مایه اولوب ، استیلا لرینه هدف اولوب قالدی . اسلام مملکتلرینك مدنی دولتله نسبتله وضعیتلری همان اولگی کبی قالدی .

هدفلك ذلتلرندن چیقوب ، حق صاحی اولوق ، مستقل برطرف اولوق دقیقه لریندر شوکون !

بزه قناعت ویره بیله جك مقصد - یالگزر شودر . ایکی طرفك هیچ بری بزم شو مقصد مزی بزه تأمین ایتمز . یالگزر اسلام قوتی یالگزر تورك ایمانی تأمین ایدر .

اسلامیت شرفنده نجات طاغی تورك قوتیله آتدی ، استقلال کونی یاقینلاشدی . شو کونگی انقلابك طوفانلری طوقونلری آراسنده ، تمام تخریب قیلنمش مدنیت خرابه لری ایچنده ، وه رسال سهور معاهدلرینك مهلك سحریله زهرلنوب مجنون کبی اولمش مدنی دولتلك حرکتلرنده ، تحیرلرنده ، اوزینی غائب ایتمه مش تورك ملت نجیبه اسلامیه سینك ثباتنده تدبیرلرنده - نجات عز علامتلرینی کوردك ، نجاتمز بشارتلرینی ایشیتدك .

ساریمز انگلیز فرانسیه آمریقه سیاستلری بوتون اسراریه بزه آچیق معلوم ایدی . انقلاب حرکتلرینك انقلاب یوللرینك شکلری ده استقبالمزی بزه آچیق معلوم ایتدی . پارتیه پروگراملرینك فعلیاتی ده اسلام تعلیملرینه محبت مزی تأکید ایتدی .

اسلام دنیاسی بوندن صوك یالگزر اسلام دنیاسینه اعتماد ایدر . تورکیه اسلام مملکتلرینك هر برینه نمونه اولوب رهبر اولور ، امام اولور .

اقتصادی سیاسی اسارتدن اسلام دنیاسینك نجاتی ده یالگزر اوزینك النده اوزینك قوتیله اولور بیلور . اولور . الا ان نصر الله قریب .

اسلام بىرلىرى اوزىنىڭ بىر كىتىلى محصولاتىلە اهل اسلامى تىرىيە ايدىر ، البته . داخلى قىتەلەردىن آزاد قالور ، البته . غايت بويوك شو ايكي خصوصيت بىر كە . سىندە اسلام مەلىكتەلرىنىڭ نىجاتلىرى استىقبالىللى البته تامين قىلنور ، انشاء الله . اسلام اوزىنىڭ مقدس قرآنىلە ، اوزىنىڭ جامع شىرىعت اجتماعىە سىلە مستغنى اولور ، البته باشقەلەك توراتلرىنە « قايىتال » لىنە ، پارتىلەك پروغرا . ملرىنە محتاج اولماز ، البته .

سارى ھىر بىر مەزگىل بىر دىفاعەسى بىر تىلقىچى واردر ، بولونور . طاعون كى سىرايت ايتە بىلەك رەھولوتسىيە قىتەلەرىنە دە اسلام ايمانى ، اسلام امانتى ، اسلام تەلىملىرى دىفع ايدە بىلور .

اسلام بىرلەندە اقتصادى رەھولوتسىيە چىقماز . رەھولوتسىيە عامللىرىنە اسلام مەلىكتەلرىنىڭ احتىياجى دە يوقدر .

لىكن اساسلى بىر شەكل دە ادبى اجتماعى انقلاب اسلام مەلىكتەلەندە البته باشلانور . قوتلى اساسلى بىر انقلاب اسلام مەلىكتەلرىنىڭ ھىر بىرىنە شو كون البته ضروردر .

ھىمە ملتەلەردىن زىيادە قىرئان وىروب دە بوتون غنىمەلەردىن تمام محروم قالمش ايسەك دە ، شو عمومى محاربه بىر كە سىندە شو كوئىڭى انقلاب بىر كە سىندە ، ادبى انقلاب غنىمەتى اسلام ملتەلرىنىڭ حصەلەرىنە قالور ، انشاء الله .

ادبى انقلابك موجز بىر اىچىدى ، ساغلام بىر اساسى اولق اوزرە ، شو « اسلامىت الفباسى » اهل اسلامك بويوك التفاتلەرىنە تەقدىم قىلندى .

اڭ بويوك دولتەلەرى دە بىر يوزندىن تمام سىيامش تمام سىپورمش ، ھىم دە اڭ باي اڭ قوتلى دولتەلەرى دە تمام عاجز ايتمش شو كوئىڭى عمومى محاربه دە – غايت بويوك غايت ثباتلى قەھرىمانلىق اظهار ايتوب ، چاناق قلەە سىندە بوتون دىنيا قوتلەرىنە بىرەلەرىنە غلبە ايتمش ھىم دە اوزىنى غائب ايتمەمش شانلى تورك عسكىرى شىرفىنە ، سىياسى نىجات ادبى انقلاب خصوصىلەندە عموم اهل اسلامك رەھبىرى

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە ، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

اولاچق تورك ملت نىجىيە سىنىڭ بويوك حىرمىنە . الكۇردە كى شو « اسلامىت الفباسى » يازلدى .

شانلى تورك عسكىرى شىرفىنە شو « الفبا » ھى نىشرايتىم . بىر مقصدە وار ايدى : پارتىلەلەك غايت قوتلى اڭگىتاتسىيە لىرى صىنفلەك عداوتلەرىنى عمومك قىلىنە تىلقىن ايدىرلەر ايكىن ، حىيات ادبلىرىنى حىيات اصوللىرىنى اسلام لسانىلە سويلەدم ، قرآن كرىمك ارشادلىرىنى موئىنلەرگ ھىر بىرىنە تىبلىغ ايتىم .

عمومى محاربه شو كون طوقتالدى ايسە دە ، غايت فاحش معاھدەلەرىنىڭ غايب بويوك استىكبارلىرىنىڭ تائىرىلە ، بىرە بىرە حىرىيە قوتلەندە اوستونلەك مسابقىلەرى بويوك دولتەر آراسىندە غايت جىدىتەلە باشلانوب ، ياقىن سەنلەرگ بىرەندە اولگى دن دە دەشتلى محاربەلەرگ وقوعى احتمالدر . بىلكە ضرورى اولور او وقت اسلام مەلىكتەلەرىدە حاضر اولوب ، جىدال ماىەسى محاربه غايەسى اولمىقدىن چىقار ، صاحب حق اولور . او وقت اسلام دولتەلەرى تور كىە ايران ، افغانستان و باشقەلەر اوزلەرىنىڭ عزەتلىرىنى حىرمىنە تامين ايدىرلەر . شو كوئىڭى غەرب مەدىنىتەندىن اسلام دىياسى شو كون استفادە ايتوب ، ادبى انقلاب بىر كە سىلە اسلام مەلىكتەلرى او وقت بويوك بىر قوت تىشكىل ايتوب ؛ انسانىت مصلحتلىرىنى تامين ايتەچك اسلامىت او وقت غالب اولور ، عزىز اولور .

كتب الله لا غلبن انا ورسلى . ان الله لقوى عزيز .

۱۹۱۲ سنە ، مارت ۲۸ دە ، تاشكەند ، يونس خان مدرسە سىندە

بىرولە تارى دوستى : موسى جارا لله .

شو كىتابك شو سىطرلەرى شو صحىفەلەرى ، ھىم دە شو كىتابك بوتون مادەلەرى روسىيە دە اڭ آغرا احوال اىچىندە ، روسىيە مسلمانلەرىنىڭ بوتون دىياندىن تمام انقطاعلەرى دىقىقە سىندە ، ۱۹۲۰ سنە اورتالەندە يازلوب ؛ ۱۹۲۰ سنە سىنتە بىر (۱۶-۲۸) ندوۋە سىندە ، اسلام روحانىلەرىنىڭ بويوك قورولتايىندە

اوقولش ایدی. تورکستان افغانستان تورکیه فینله ندیه مطبعه لرینک برنده طبع ایتدروب، اسلام مملکتلرینه نشر ایتمک آرزوسی یولنده سعی ایتمش ایسه مده موفق اولامادم.

شو اوچ دورت سنه ایچنده، تورکیه عسکرینک حرب میدانلرنده. بویوک ملت مجلسینک سیاست میدانلرنده بویوک موفیقتری شو صحیفه لرده گی بنم امللرمی آچق تحقیق ایتدی.

۱۹۱۹ سنه سنه بر ایول آیلرنده، بری ارضروم ده بری سیواس ده طویلانمش حقوق ملیه جمعیتلرینک بویوک قورولتایلرنده قبول قیلوب. ۱۹۲۰ سنه یانوار ۲۸ ده، استانبول مجلس مبعوثانی طرفندن ده قبول قیلنمش آلتی ماده لک میثاق ملی نسخه سی بزه ایرشدی. بویوک بر نمونیتله اوقودق، استفاده ایتدک.

میثاق ملی - تورکلرک صداقتلی لسانیه قوتلی ایمانیه تأکید قیلنمش بر عیندر؛ بوتون ملتله ویرلش مقدس بر عهددر، مدنی ملتله اعلان قیلنمش اهمیتلی سیاسی بر وثیقه در، قوتلی عزیمتلی ملتک کامل ایمانه گوزل بر ترجمه در، بویوک ملتک شرفلی عظمتنه غایت جالب بر نمونه در، تورکیه حرکات ملیه سینک متین بر اساسیدر، حکیم بر رهبریدر.

۱۹-۲۰ سنه لرده گی دهشتلی احوال ایچنده، اجنبی قوتلرک تورکیه برینه استیلالری دقیقه لرنده، سه ور معاهده سینک فردا سنده، تورکیه ولایتلرینی آتاتنه دولتلرینه تقسیم عرفه سنده بولونمق تأثیریه اولسه کرک؛ میثاق ملی ماده لری «فدا کارلنک حد اعظمی لرینی متضمن اساساتی» بیان یولنده مجبوریت لسانیه یازیلوب؛ تورکیه کبی خلافت اسلامی صاجی مستقل بر دولتک مطلوب ممکن حقوقلرینی، قوه ملیه حرکتلرینک نهائی مقصدلرینی اعلان یولنده، تعیین یولنده یازلامش.

درست، حقی دوا ملی بر صلح تأمین قیلنمق شو کون البته ضروردر.

لکن «حقی دوا ملی بر صلح نائلیت یولنده اختیار قیلنه بیله چک فداکار - لنگ حد اعظمی لرینی» ورسای سه ور معاهده لرینی یازمش حریم دیپلوماتلرک آچ کوزلرینک کوزه لرینی طولدرماز؛ تنازل مسامحه لری محاصملرک ره انصاف ویرمز، بلکه تعاندلرینه تعالی لرینه یول آچار.

درست، «اساسات مذکورہ خارجنده - پایدار بر عثمانلی دولتک وجودی غیر ممکندر». (۴) لکن «فدا کارلنک حدودا عظمی سی داخنده» پابسته قالاچق تورکیه دولتی ده وجود بولاماز، دوام ایده مز.

بنم تصورده، بوندن سوگ مدنیتلی اولاچق تورکیه دولتی اقتصاد دنیا سنده مهم بر عامل اولور؛ اسلامیت دنیا سنده عاقل بر رهبر اولور؛ اسلام ملتلرینه اسلام دولتلرینه امام اولا بیله چک بر خلافت اولور. بویله بر تصور، بویله بر آرزو - اهل اسلامک هر برنده البته واردر.

تورکیه بویوک ملت مجلسی بویوک خلافت اسلامیت صاجی اولوب، اسلام دولتلری اسلام ملتلری نظرنده تورکیه دولت علیه سینک حرمتی خلافت قوتیه تأمین قیلنمه دقچه؛ اسلام دولتلرینک مشترک ملکی مقدس حریمی عربستان جزیره سی محترم بر اسلام مملکتی قیلنوب، خلافت اسلامی النده بولونما دقچه؛ سوریه کبی مصر کبی حجاز کبی تورکیه دولت علیه سینک اسکی ولایتلری اوزلرینک کامل اختیارلرینه نائل اولوب، خلافت اسلامی جامع سنده مستقل بر مملکت اولما دقچه؛ غرب مملکتلرینی استیلا ایتمش اختلال طوفانلری تورکیه بوندن دفع قیلنوب، اسلام پروله تاریلرینک حقوق اقتصادیه لری قرآن کریم عدالتیه تأمین قیلنما دقچه، تورکیه دولت علیه اسلامی سی بوندن سوگ پایدار اولاماز.

تورکیه برنده قالاچق هر اقلیتک هر ملتک حقوقی حرمتی حقی ملی میثاقک ۵ نچی ماده سنده اوقدر صراحتله تأمین تأیید قیلندقدن سوگرده، مدنی دولتلرک مسلمان اکثریتلری حقدنه بر حرف بر سوز یازمامق، یالکز «مالک متجا ورده گی مسلمانلرک عین حقوقدن استفاده لری» حقدنه یالکز بر «امنیه» یازمق مسامحه سی نه دن ایدی؟

متارکه میثاق ملیدن مقدم ایدی. میثاق ملی ماده لری ده متارکه قرارلرندن نجات داعیه سیله اولدی. او یله ایسه، تورکیه برینی عرب اکثریتیه مسکون، عثمانلی اسلام اکثریتیه مسکون قسملره تقسیم ایتوب، متارکه خطلرینی اعتبار ایتمش کبی اولوق؛ همده «حقیقه یا حکماً هیچ بر سببله تفریق قبول ایتمز بر کل» اولاچق تورکیه برینی متارکه خطلری داخلینه حصر ایتمک مجبوریتی نه دن ایدی؟

درست، آرای عمومیه لرینه مراجعت عادت قانونیه سی هر ملت حقدده جاری اولور ایسه، اوزلرینک احوال خصوصیه عربیه لرنده عرب اکثریتی ده اوزلرینک اختیارلرنده قالا بیلور. لکن، ایکی حرم جزیره سی عربستان کبی بین الاسلام اولوب قالاچق بر قطعاً اسلامیه خلافت اسلامیه دن یعنی تورکیه دن تمام منقطع بر قطعاً عربیه کبی قالا ما ز. بوتون اسلام قبله سی اولوب قالاچق حرمین جزیره سینک سیاسی اجتماعی مقدراتی بالکتر عربک آرای عمومیه سیله تعیین قیلنه آما ز. اسلام قطعده سندده بوتون اهل اسلامک حقی برابر در استانبولک هر خللدن هر احتمالدن مصونیتی نه قدر مهم ایسه، خلافت اسلامیه النده مکه مدینه جزیره سینک او قدر بلکه دها زیاده مصونیتی دها زیاده معموریتی دها زیاده مهمدر. بوغازلرک بوتون دنیا تجارتلرینه مناقلاتینه آچیقلیغی نه قدر اهمیتلی ایسه، خلافت اسلامیه النده قالوب مکه مدینه جزیره سینک بوتون دنیا مسلمانلرینه هر وقت آچیقلیغی ده او قدر مهمدر.

«شرائط تسویه سی دولتک استقلالینه تام حریتنه ملتک سیاسی اقتصادی انکشافینه مانع اولما ز ایسه، تحقق ایده چک دیوناتک همه سی تمام ادا قیلنور.» مفهومنده اگ صوگ جمله سی - ملی میثاقک غایت اهمیتلی بر ماده سیدر. غایت بویوک امانتلرینک نمونه سیدر. تورکلک نامینه اسلام دیانتینه بویوک بر شرفدر. «فلکم رؤوس اموالکم. لا تظلمون ولا تظلمون. وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة.» آیت کریمه سینک بر دره سیدر.

ئەۆلاد گۆرۆپپسی

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

میثاق ملی مادرینه دائر شو ملاحظه لرم یازدم. انتقاد هوا سیله توگل ایدی. امضا تاریخی بنم خاطر مده در. سهور معاهده سینک فرداسنده تورکیه برینه استیلا ایتمش دهشتلی احوالک لا اقل میلیوندن بری بزم روسیه برنده ده وار ایدی. ملاحظه لرم غفلت انتقادی اولما ز.

بنم شو ملاحظه لرم - تورکیه خلافت اسلامیه سی حقدده اسلام ملتلرینک عقیده لرینه نظرلرینه امیدلرینه درست بر ترجمه در. حرب ساحه لرنده تورک عسکرینک مظفر بتلری، سیاست صحنه لرنده سیاسی او یونلرده تورک رهبر - لرینک مهارتلری تورکیه خلافت اسلامیه سی حقدده اسلام ملتلارینک عقیده - لرینی تصدیق ایته یازدی. بنم امیدلرم یاقین کونلرده تمامیه تحقیق قیلنوب، تورکیه خلافت اسلامیه سی هم دینی هم سیاسی هم اقتصادی انکشافات یوللرنده بوتون اسلام ملتلرینه هم نمونه اولور، هم رهبر اولور. اسلام ملتلرینک هر بری تورکیه خلافت اسلامیه سینه اقتدا ایتوب، اوز قوتیه اوز ایمانیه اوز اختیاریه دیانت هم مدنیت یوللرنده مسابقه ایدر.

موسی جار الله

پترو غراد. ۱۹۲۳ سنه شباط یدی ده.

« لهم مالنا - وعليهم ما علينا . » - « فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم . »
قانونلری اسلام معامله لاینک هم ابدی هم عمومی هم قطعی اساسلریدر . بوگا
کوره ،

۴) روسیه ده گی ، بلکه بوتون یر یوزنده گی همه ملتارك همه جنسلك همه
صنفلرك حقوقلرده وظيفه لرده برابرلكلرینی روسیه مسلمانلری طلب ایدر .

۵) مدنی سیاسی حقوقلرده همه ملتارك هر جهته تمام برابرلكلری
اوستینه ، دولتک اساس قانونی ملتارك هر برینه ادبی حقوقلریده : لسان ،
ادبیات ، تربیه ، تعلیم ، دین حقوقلرینی ده تمامیه کالیله تأمین ایدر .

هر لسانی هر لغتی استعمال ایتمک ، مکتب مدرسه لرینی انشا ایتوب تربیه
ایتمک لسان ادبیات صنائع نفیسه هیئتلرینی تأسیس ایتمک خصوصلرنده ملتارك
هر برینه حریت هم اختیار تمامیه تأمین قیلنور .

انسانلرك حقوقلرینی حریتلرینی حرمتلرینی هر جهته تأمین ایتمک - هم
دولتک هم حکومتک آگ بویوک وظيفه لریدر ، آگ مفید فریضه لریدر .

۶) بوتون انسانلرك بوتون ملتارك حقوقلرده حرمتلرده تمام برابرلكلر -
ینی ، اسلام تعلیماتنه کوره ، بوتون اهل اسلام قبول ایتوب ، اعتراف ایتوب ؛
هر یرده هر خصوص ده هر وقت ده هر حقوقلده باشقه ملتارك هر برینه
مسلمانلرك تمام برابرلكلرینی قطعی هم مقدس برحق اولمق اوزره ، روسیه مسلمانلر
نلری اعلان ایدر ؛ تام جسارتله تام حریتله دعوی ایدر .

۷) روسیه مسلمانلری تام حقوقلی غراژدان اولمق صفتیه ، باشقه ملتارك
هر برینه مدنی اجتماعی سیاسی حقوقلرك هر برنده تمام برابر اولوب ؛ حیات
دینیه لری هر وقت هر خصوص ده اسلام تعلیملرینه هر جهته موافق اولوب ؛
هیچ بر یرده هیچ بر حقوقلرینه هیچ بر جهته تحدید بولونماز .

۸) انسانلرك هر بری ده ، هر ملتک هیئت کلیه سی ده اجتماعی سیاسی
حقوقلرك هر برینی بوتون فروعاتیه مالک اولور ، هر برینه اهل اولور .

بسم الله الرحمن الرحيم .

عمومی اساسلر

۱) لسانلری ادبیاتلری دینلری طبیعتلری غایه لری جهتیله ، بوتون روسیه
مسلمانلری بر ملتدر .

حاشیه : ملیت - دینی ، عادی ، طبیعی ، تاریخی خصوصیتلرک مجموعه -
سندن عبارتدر . ملیت ده قان برلگی ده دین برلگی ده تاریخی اجتماعی احوالک
برلگی ده معتبر در . ملیت مجموعه سنده ادبی عناصر دها زیاده معتبر در . ادبی
عناصرک اهمیت طبیعی عناصرک اهمیتلرندن زیاده در ، تربیه تأثیریه ،
سیاست قوتیه بویوک بر ملتی اوافق اوافق ملتله تقسیم تدبیری ده ممکندر . -
بوگا کوره ده ، « غایه لری » قیدینی ده زیاده ایتدک .

۲) روسیه مسلمانلرینک دینلری اسلام دینی اولوب ؛ اسلام دینی ، بوتون
ادبی اجتماعی اقتصادی دینی سیاسی تعلیماتیه ، روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینه
هر وقت هر یرده اساس اولور .

۳) همه حقوقلرک همه وظيفه لرک همه اهلیتلرک یگانه حاملی یر یوزنده
بالکتر بر انسانیت اولمق جهتیله ، روسیه مسلمانلری بلکه بوتون یر یوزینک
بوتون مسلمانلری همه انسانلرك همه ملتارك همه حقوقلرینی همه حرمتلرینی ،
اوزلرینک حقوقلری کبی اوزلرینک حرمتلری کبی ، بوتون کالیله بوتون
فروعاتیه قبول ایدر ، احترام ایدر ،

۹) روسیە مسلمانلاری حقوقلرک هر برینه وظیفه لرک هر برینه اهل اولمق صفتیله ، دولت ده تام حقوقی اعضا اولوب ؛ سیاسی اجتماعی ادارهلرک هر برینه هر جهتله اشتراک ایدر .

۱۰) هر بر انسانک هر بر ملتک دینی ده وجدانی ده بوتون امور شرعیه - سی ده هر وقت هر یرده هر خصوص ده هر جهتله حر در .

۱۱) دین ده وجدان ده حریت وار در . بوگا کوره ده ، هر دین ده هر جهتله حرمت وار در .

دینک قدسیتی حقوقنک ده حرمتی ، حقوق عمومیه دن اولوب ، اساس قانون قوتیله ، تکافل عمومی حکمیله تأمین هم حمایه قیلنور .

۱۲) دینک حرمتینه قدسیته تعدی اولا بیله جک حرکتلرک هر بری البته قطعیتله منع قیلنور .

قومونیزم دینی اوزینک آگیتاسییه لرنده هر نه قدر حر اولا بیلور ایسه ده ، سماوی یا خود مسکونی دینلرک برینه تعدی ایتمک حقوقلرینه جسارتلرینه مالک اولماز .

۱۳) اسلام دینی ، بوتون حقوقیله بوتون حرمتیله ، دولت قانونی حضورنده محترم سانالور .

۱۴) روسییه مسلمانلرینک عائله حیاتلرینه ادبی اجتماعی حاللرینه ملی نظاملرینه عائد اسلام قانونلرینک اسلام حکملرینک اسلام تعلیملرینک هیچ برینه هیچ بر وقت هیچ بر یرده هیچ بر فرد هیچ بر قوت هیچ بر صورتله ممانعت ایده مز .

۱۵) اسلامک ادبی اجتماعی دینی حکملرینی تعلیملرینی قانونلرینی رعایت ایتمک اختیاری انسانلرک هر برینه بوتون کمالیله تأمین قیلنور .

۱۶) دین ده حریت قاعده سینه کوره ، دینلرک هر برینی برهان قوتیله دلیل نوریله بیان یولیله انتقاد ایتمک حقی ، انتقاد ایتمک حریتی انسانلرک هر

نرنده وار ایسه ده ، دینلرک برینی تحقیر ایتمک ، دینلرک برینه طعن ایتمک دین ده حرمت قاعده سینه کوره - هیچ بر یرده هیچ بر وقت هیچ بر صورتله انسانلرک هیچ برینه جائز اولماز .

۱۷) مقاله لرده رساله لرده خطبه لرده صحنه لرده دینلرک برینی تحقیر ایتمک دینلرک برینی استخفاف ایتمک بویوک بر جنایت صنالوب ، قانون قوتیله منع قیلنور .

۱۸) اسلام دینی انسانلرک یالکز ایمانلرینه عقیده لرینه عبادتلرینه محصور توگل . بلکه اختیاری عمللرک هر برینی اجتماعی حیاتک بوتون جهتلرینی احاطه ایدر ؛ همیسه خصوصنده اسلام دینی اوزینک گوزل تعلیملرینی آچیق بیان ایدر . حقوق دینییه حقوق اسلامییه مدنی اجتماعی حقوقلرک اکثرینی تمامیله جامعدر .

اسلام دینی عمل دینیدر ، عملک برکتلرینه عملک وجوبینه ایمان دینیدر . نظامی مدنیته هر جهتله قوتی تام کامل عدالتی بر هیئت اجتماعیه بر هیئت انسانیه اسلامک غایه سیدر . حیاتک ترقیاتک سعادتک بوتون حاجتلری حاضرلکلری - اسلامیتک بویوک رکنیدر .

ادب بنالرینه ده اجتماع نظاملرینه سیاستک معقول اصوللرینه ده اساس اولا بیلور بر دیندر اسلامیت .

بر یوزنده خلافت ، طبیعت قانونلری اوزرنده ریاست ، غایت بای طبیعت خزینهلرندن هر بر طریقله استفاده ، انسانلرک بوتون حاجتلرینی تأمین ، طبیعت خزینهلرندن بوتون برکتلرینی استحصال ، انسانلرک بایقاری ، قدرت اقتصادیه لری ، علوم ، صنائع ، جمال ، صنائع نفیسه - شو اون بر مقصد اسلامیت مقصدلرینک بریدر ؛ یا خود شو اون بر مقصدلرک همیسه اسلامیت مقصدلرینک اساسلریدر .

طبیعت عنصرلرنده ، طبیعت قانونلرنده تعارض بولونور ، تناقض بولونور .

طبیعت بونلرگ هیچ برینی ابطال ایتمز . بلکه برینی دیگر یله تعدیل ایتوب، تألیف ایتوب، معتدل بر مزاج معتدل بر بنیه تشکیل ایدر .

اجتماع قانونلرنده تعارض بولونور ، تناقض بولونور ، یاخود ، بولونه بیلور . اجتماع قانونلرینگ طبیعت قانونلرینگ هیچ برینی ابطال ایتمه یوب، توفیق ایتمک - تشریعک اگ بویوک مهارتیدر . بلکه تشریعک بویوک اهمیتیه ده بوتون اهمیتیه ده یالکز شو نقطه ده در .

اسلامیت طبیعت قانونلریله اجتماع قانونلری بویوک بر مهارتله توفیق ایدر . هیچ برینی ابطال ایتمز ؛ بلکه هر برینی تعدیل ایدر . عمومک جمعیتک مصلحتلرینی رعایت ایدر ایکن ، هیچ بر وقت فردلرک مصلحتلرینی جمعیت محرابنه قربان ایتمز دولتک ریاستی حضورنده ، جمعیتک اختیاری حضورنده ، فردلرک اختیارلرینه حد اعظمی ویرور . دولتده اعضالق جمعیتده شریکلیک صفتیله برابر ، فردلرک هر برینه هر خصوص ده استقلال حقوقلرینی ده تمامیله تأمین ایدر . شریکلیک حقوقلرینی رعایه ایتمک دعواسیله ، فردلرک استقلال حقوقلرینی ابطال ایتمز . قومونیزم تعلیماتینه نسبتله اسلام تالیملرینک علویتی حقلنی بویله نقطه لرده تمام آچیق ظاهر اولور .

درست ، الوهیت عقیده سی اسلامیتک اگ بویوک اگ قطعی اگ اساسی عقیده سیدر . شو کون بوتون علومک بوتون معارفک آچیق شهادتیله ثابت اولمش الوهیت عقیده سیله اسلامیت البته افتخار ایدر .

لکن اسلامیتده الوهیت عقیده سی انسانک قوتینه انسانک حریتینه اختیارینه قدرتینه اداره سینه حدود قویمق اوچون ده توگل . الوهیت استبدادلرنده انسانلری بنده ایتمک اوچون توگل . بلکه مادیلک طارقلارنده محبوسلکدن انسانلری چیقارمق اوچون ، همده طبیعت قوتلرندن قات قات اوستون بویوک قوت عرشلرینه انسانلری ایرشدرمک اوچوندر - اسلامیتده الوهیت عقیده سی .

اسلام عالم وجودک اتساعینه ، وجودک عظمتینه انسانلری ارشاد ایدر . اسلام تعلیماتینه کوره ؛ طبیعتک ، مادیاتک ، کواکبک نهایتیه سی یوقدر . مادیاته مکان اولا بیله چک فضا - غیر متناهدر . خلا - یوقدر . ملا - متناهدر . مادیات - هم بویوکلیک جهتنده ده ، هم کوچوکلیک جهتنده ده - غیر متناهدر . انسانلرک اجتماعیات دنیالرنده انتظام یوق ایسه ده ، طبیعتک قانونلرنده ، کلیه لرند ؛ ذره لرند غایت متین عمومی ابدی بر انتظام واردر .

بیئت :

جهان را سر بسر آینه دان بهریک ذره صد خورشید تابان
اگر یک قطره را دل بر شگافی برون آید ازو صد بحر صافی
دل هر حبه صد خرمن آمد جهانی در دل یک ارزن آمد
اگر یک ذره را برگیری از جای خلل یابد همه عالم سراپای
زهر یک نقطه زین دوری مسلسل هزاران شکل میگردد مشکل
زهر یک نقطه دوری گشت دایر هم او مرکز هم او در دور سائر

اسلام تعلیملرینه اسلامیت فلسفه سینه بر نمونه قیلمق اوزره ، نهم الدین محمودالبریزی حضرتلرینک گلشن راز اسملی رساله لرندن شو آلتی بیتی نقل ایتدم . شو کونگی فلسفه ، شو کونگی علوم طبیعییه شو موجز بیتلری تامیله شرح ایده مه مش ایسه ده بوندن صوک البته شرح قیلنوب ، البته قبول قیلنور . قرآن کریم هر صحیفه سنده اوزینک نصوص قطعیه سیله انسانلرک هر برینی نهایتی یوق عالم وجودک انتظامینه اتساعینه عجائبینه ارشاد ایدر . « وما اوتینم من العلم الا قلیلا » - کبی « وقل رب زدنی علما » کبی آیت کریمه لر یله انسانلری حرکت فکریه یوللرینه دعوت ایدر .

بوگا کوره ، عالم وجودک بوتون حقیقتلرینی ، علوم طبیعییه بیانلرینی ، کشفیاتلرینی اهل اسلام البته قبول ایتوب ، علوم معارف اهللرینه هر خصوصده موافقت ایتوب ؛ بوگا علاوه ، روحانیاتیده اثبات ایدر .

عالم روحانیاتی اثبات ایتہ بیلہ چک بر دلیل ، فرض ایده یک ، بزم المزدہ شو کون یوق ایسہ دە ، روحانیاتی انکار ایتدرہ بیلہ چک ، عالم روحانیاتی نفی ایده بیلہ چک هیچ بر دلیل اهل علم النندہ دە البتہ یوقدر .

حجتش اینست کہ گوید هر دمی گر بدی چیزی دیگر من دیدمی
اسلامیت روحانیاتی دە اثبات ایدر . روحانیات مادیاتندن بویوکدر ، قوتلیدر ،
اوستوندر . مادیات - زمان ، مکان شکل جہتلریلہ محدود ایسہ دە . روحانیت
هیچ بر جہتلہ محدود اولماز .
الرنندہ دلیل یوق ایکن ، روحانیاتی انکار جسارتلرنندہ اهل عالم عیبلی
اولماز .

اسلام - انسانک عقلینہ ہم قلبنہ عزت ہم عظمت روحلرینی نفع ایدر ؛
طبیعت اوزرنندہ ریاست تدبیرلرینہ ہم دە عمل یوللرینہ انسانلری ارشاد ایدر ،
سوق ایدر .

اسلامیتک قطعی نصوصلرینہ کورہ ، انسان الوهیتک خلیفہ سیدر . بوتون
وجودک کوکلرینی دە یرلرینی دە انسان مالکدر . اسلامک تعلیمی شودر .
اسلامیت حیات قانونیدر ، حیات حقوقیدر . قرآن کریمک آیت کریمہلری ،
شارع حکیم علیہ الصلاة والسلام حضرتلرینک سنن دیوانلری ، امتک بویوک
اثرلری بوگا آچیق شاهر .

بویلہ بر دین ہم حیاتک ہم دولتک ہم اجتماع نظاملرینک اساسی اولاییلور .
باشقہ دینلرک هر بری دولتندن حکومتندن تفریق قیلنور ایکن^(۱) ، بویلہ بر دین
دولتندن حکومتندن تفریق قیلماز ایسہ دە ، یارار ایدی ، گوزل اولور ایدی .
دولتک حکومتک بختی اولور ایدی .

(۱) بو فکر محررک فقط کندوسنہ مخصوص فکردر . روسیہ اسلاملرینک بتون ندوہلرنندہ
اسلام دینلرک روسیہ حکومتینہ بر هیچ وجهلہ تابع اولماماسی حقتنہ قطعی قرارل قبول ایدلشدر .
مصصح .

(۱۹) صووہ تک اساسی قانونی حکمیلہ ، دین - دولتندن حکومتندن مکتبندن
شو کون تمام تفریق قیلندی .

ملتک دینلرینی معبدلرینی کنیسہ لرینی جامعہ لرینی دولتندن حکومتندن
تفریق مسئلهسی شو کونگی حکومتک اک معقول اک حکمتلی تدبیریددر . بوندن
صوک هر بر دین - اوزی دە ادارهلری دە - حکومتک نظارتندن تمام آزادقالور .
حکومت ادارهلرینک هیچ برینہ هیچ بر دین تابع اولماز . دینلرک هیچ برینی
حکومت هیچ بر صورتلہ حمایتہ ایتمز . دینی ادارهلرک ، دینی مکتب مدرسهلرک
هم دە روحانیلرک هیچ برینہ دولت خزینهسی تأمینات ویرمز . حکومت سیا -
ستینہ ، ملتک تعصبلرینہ قورال اولق ضرورتلرندن دینک اوزی دە دینک
جملہ سیدہ تمام آزاد قالور . اوزینک تعصبلرینہ حکومتی قورال ایتمک
قدرتلرندن دە دینلرک هر بری البتہ محروم اولور . دولت هم حکومت دینلرک
هیچ برینہ منسوب اولماز . هم دولت هم حکومت هم قانون نظرندہ دینلرک
همه سی برابر اولوب ، همه دینلرهمه مذہبلر هر وقت هر یرده تمام حر اولوب .
دینلرینہ مناسب داخلی نظاملری هر بر ملتک اوزینک اختیارندہ اولور .
حکومت هیچ بر صورتلہ هیچ بر وقت دین امورینہ دین نظاملرینہ مداخلہ ایتمز .
دینی دولتندن حکومتندن ، حکومتی دە دیندن تفریق ایتمک معناسی شودر .
شو کونگی روسیہ حکومہتینہ نسبتلہ ، روسیہ مسلمانلری بونی ممنونیتلہ قبول
ایدر . بلکه طلب ایدر .

یوقسہ ، دینلری اجتماعی مدنی حقوقلرندن تمام محروم ایتمک ، تعلیمات
دینیلرینی احکام شرعیہ لرینی نسخ ایتمک - تفریق اولماز ، بلکه تام ہدم
اولور . روسیہ مسلمانلری عائلہ حیاتلرندہ ، ملی نظاملرندہ ، دینی امورلرنندہ
بونی هیچ بر وقت هیچ بر صورتلہ قبول ایتمز . چونکہ اسلامیتک اک مهم
رکنلرینی ترک ایتمک اولور ؛ حیاتک اک معقول اساسلرینی اک گوزل نظاملرینی
براقوب ، تندی یوللرینہ قایتمق کبی بر حرکت رجعیہ اولور .

٢٠) دین دولتدن حکومتدن، دولت هم حکومت دیندن تفریق قیلنمش ایسه ده، تفریق ایتمک لازم ایسه، هیچ بر دین حقوق مدینه سندن حرمت اجتماعیه سندن محروم قیلماز. قانون نظرنده هر بر دین محترم اولور.

٢١) اسلام دینی - ادبی اجتماعی اقتصادی دینی تعلیماتیه روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینه هر وقت هر یرده اساسی اولور.

٢٢) عائله مسئله لری، یعنی نکاح، نسب، میراث، رضاع، حضانه، نفقه، هبه، وصیت، طلاق کبی، حکملری شریعت اسلامییه بیانیه قرار قیلنمش مسئله لرک همه سی روسیه مسلمانلرینک اختیارلرینه تسلیم قیلنوب؛ دینی محکمه لرده شریعت اسلامییه احکامیه، اسلام روحانیلرینک معرفت لریله حل هم فصل قیلنور،

٢٣) هر خصوص ده، حیات معامله لرینک هر برنده شریعت اسلامییه قانونیه عمل ایتمک اختیاری عمل ایتمک حقوقلری مسلمانلرک اختیارلرنده قالور.

٢٤) عائله مسئله لرینک هیچ برینه حکومت اداره لرینک هیچ بری هیچ بر صورتله مداخله ایتمز.

درست، ولادت وفات نکاح طلاق کبی عائله حادثه لرینک هر برینی صوره ت دفترلرنده قید ایتمک تکلیفی، قید ایتمک نظامی مسلمانلر طرفندن قبول قیلنه بیلور. شو حادثه لرک هر برینه مخصوص دفترلر حکومت اداره لرنده بولونه بیلور. لکن اسکی مه تریکه دفترلری بوندن صوگ جاری قیلنه چق عائله دفترلری اسلام روحانیلرینک النده قالور. نفوس دفترلری حکومت ادا- ره لرنده اولو بیلور. لکن اسلام عائله لرینک دفترلری اسلام روحانیلرینک اللرنده بولنمق روسیه مسلمانلری اوچون ده مفید در، مطلوبدر؛ حکومت اوچون ده ضرری یوق، فائده سی وار بر نظامدر.

اسم ویرمک، نکاح عقدلرینی ایفا ایتمک، تفریق ایتمک، دفن ایتمک

کبی دینی سنتلرک هیچ برینه صوره ت اداره لرینک هیچ بری هیچ بر صورتله مداخله ایتمز. بویله امورک همه سی مسلمانلرک اختیارنده روحانیلرینک النده قالور. حکومتک ده خلقک ده مصلحتی شو در.

٢٥) صوره ت اداره لرینک بری عقد ایدر ایسه، یا خود عقدلرک برینی فسخ ایدر ایسه، عقدلری ده فسخلری ده شرعی حساب قیلماز. چونکه هر عقدک هر فسخک شروطلری مانع لری ادب لری وار در. هر برینک رعایا- یه سی البته لازمدر. رعایه قیلماز ایسه، هیچ بری درست اولماز. ولو محکمه اسلامییه طرفندن اولور ایسه ده.

٢٦) نکاح عقدلرنده، طلاق خصوصلرنده، عدت مسئله لرنده شریعت اسلامییه بیانلرینه مخالف اولو ییله چک صورتلری حکومت اداره لری قید ایدر ایسه ده، هیچ بری جائز اولماز، شرعی حساب قیلماز.

٢٧) محله روحانیلرینی محله خادم لرینی تصدیق یا خود عزل خصوصلرینه حکومت اداره لری هیچ بر وجهله مداخله ایتمز.

٢٨) عبادت حرملری اولمق شرفیه، مسجدلرک معبدلرک حرمتلری قدسیتلری اساس قانون قوتیه ده حمایه قیلنور. مسجدلر معبدلر هر نوع احترام سزلقدن قانون قوتیه ده محفوظ قالور.

٢٩) روسیه مسلمانلری حکومتک سیاست قوتیه متعدد اوافق جمهور- یتره تقسیم قیلنمش ایسه ده، بوندن صوگ ینه تقسیم قیلنه چق اولسه ده؛ ادب جهتیله، دین جهتیله هم روسیه مسلمانلری بر اداره مرکزینه ربط قیلنور. شو کون ده جمهوریتلری باشقه ایسه ده، باشقورت خلقی ده، قیرگیز قازاق خلقی ده، تورکستان خلقی ده امور دینییه ده امور ادبییه ده بر دینییه نظارتینه اشتراک ایدر، تابع اولور.

مؤمن مسلم نه رده اولور ایسه ده، ملت اسلامییه اعضاسیدر. ایالت ولایت فرقلری جمهوریت انقساملری روسیه مسلمانلرینی تقسیم ایتمز. بوتون

٤٢) دینیه نظارتی اوزینه مخصوص بویوک بر مطبعه تاسیس ایدر . دینی ادبی علمی کتابلری طبع ایتوب؛ روسیه مسلمانلرینه نشر ایدر .

٤٣) دینیه نظارتی موقوت بر مجله نشر ایدر . نظارتگ قرارلرینی ، حسابلرینی ، مخبره لرینی ، اعلانلرینی ، تدبیرلرینی ، روحانیلرک طلبه لرک ذوقلرینه مناسب معلوماتلری درج ایتوب؛ روسیه مسلمانلرینگ مصلحتلرینی هم ده دینی حاجتلرینی تأمین یولنده مجله خدمت ایدر .

٤٤) فحش کبی مسکرات کبی مفسد مهلك حراملرگ هر بری ممکن یوللرک مؤثر چاره لرک هر بریله تمام منع قیلنوب؛ مسلمانلرک حیات ادبیه لرینه دینی اداره لری مجله روحانیلری منبرلری هر وقت نظارت ایدر .

شو وظیفه هر وقت روحانیلرک اگ بویوک اهمیتلی وظیفه لری ایدی . شو کونگی حریت کونلرنده ادبی اخلاقی انقلاب کونلرنده ، سیفیلیس کبی آکئوللک کبی مهلك خسته لکلرگ سرعتلی دهشتلی سرائیلری دقیقه لرنده ، شو تدبیرک اهمیت قات قات آرندی .

اسلامیت ادبیلرینه حرمتلری وار اسلام روحانیلری شو کونگی وظیفه لرینی تقدیر ایتوب ، حرکت ایتسه لر ، اجتهاد ایتسه لر ، گوزل اولور ایدی . آتالرده آتالرده جماعت خادم لرنده ده ملتگ رهبرلرینه ده شو خصوصلرده تدبیرلر کورمک البته شو کون ایندی ضروردر .

خلفک روحانی ادبی غذالرینه جامعلرگ مقدس منبرلری یگانه منبع اولق جهتیه ، دینیه نظارتی جامعلرک مسجدرک محرابلرینی منبرلرینی اصلاح ایتمک احیا ایتمک وظیفه لرینه ممکن یوللرگ هر بریله سعی ایدر .

منبرلر احیا قیلنور ایسه . اهل اسلامگ وجودی جانانلور ، دماغلری صافلانور؛ ایمانلری نورلانور؛ قلبلری جسارت آلور .

٤٦) شو کونگی محاربه نتیجه لری شو کونگی انقلاب دهشتلری بزم همه قصورمزی تمام آچیق ایتوب ، بزه کوستردی . اگ بویوک گناهمز اگ بویوک

شو کونگی مهم حاجتلره کوره تدبیر

اولا بیله چک ماده لر :

٣٩) مسلمان روحانیلرینک متهملرینی محکمه لر حضورنده حمایه ایتمک اوچون ، دینیه نظارتی تصرفنده بر هیئت محامیه بولونور .

شو کونگی حادثه لره کوره ، شو کونگی فتنه لره کوره ، غایت ضرور غایت اهمیتلی بویوک بر تدبیر در .

٤٠) دینیه نظارتی حضورنده حقوق مشاوری یوریسقونسولت بولونور . نظارت مصلحتلرینی مدافعه ایدر؛ نظارت مذاکره لرنده ، نظارت قرارلرنده دولت قانونی نقطه سندن مشورت و پرور .

٤١) حکومت شعبه لرینک دولت اداره لرینک هن برینک جریده لرینی مجله لرینی نشریاتلرینی دینیه نظارتی البته آلوب؛ سیاستدن معلوماتدن زمانک حاللرندن هر وقت هر خصوص ده خبردار اولب طورور . دینلره مسلمانلره شرق مسئله لرینه دائر حکومتک همه ده کره تلرینی همه قرارلرینی اماملره روحا- نیلره هر وقت بیان ایدر ، ایضاح ایدر ، تبلیغ ایدر .

زمانک فوق الغایه اهمیتنه کوره ، شو تدبیر هر حالده مفید ، بلکه هر حالده ضرور بر تدبیر در . نظارت دینیه اعضالرنده بر آزهت بر آز اهلیت؛ یاخود بر آز^(١) ایمان بولونسه ایدی؛ مکتب معلملری محله اماملری واسطه سیله روسیه مسلمانلرینه هر وقت گوزل معلومات قوتلی بر حرکت ویره بیلور ایدی .

(١) دینیه نظارتک اعضالی ، ملت مجلسی طرفندان انتخاب ایدلش؛ دینلرنده ملترنده غایت صلاحیتلی ذوات کرامدر . بونک ایچون بونلاری ایمانزقله تهمت ایتمک اعراض شخصیه ایچون قولانلهن فقط اوافق سیاستچی لکدر .

قصورمز: علوم يوقلق، صنائع يوقلق، مكاتب يوقلق اقتصاد جهتيه بلکه هر جهتله فقيرلك ضعيفلك .

بوندن صوك ادبي اجتماعى اقتصادى دىنى احوالزى اصلاح ايده بيلور ايسهك، اك مفيد اك طوغرى يول:

ب) آسان اصوللى ابتدائى مىلى مکتبلر مىلى تعمير ايتمك،

ج) مدنيت دنياسينك اورتا مکتبلر نده بويوك كليه لرنده علوم معارف صنائع هنر خانهلرنده ملت بالالرينى تربيه ايتدروب، اقتصاد عمللرينه حيات يوللرينه دولت اداره لرينه ملت بالالرينى حاضرله مك .

شو يولده حرکت ايدر ايسهك، مکتب مدرسه لرمزه مقتدر معاملر مقتدر مدرسلىر؛ محله لرمزه روحانى اداره لرمزه مقتدر عاملر مقتدر مجتهدلر، مىلى خدمت لرمزه وجدانلى بصيرتلى خادملر؛ سياسى حرکت لرمزه قوتلى ثباتلى رهبرلر؛ ادبى ترقيا ترمزه بويوك روحلى صاف الهاملى كيك خيالى ادبيلر شاعرلر - زمان ايله بزه احسان قيلنور .

معاملر جهتيه ده ملتك شو كونگى حاللىر غايت فنادر . ادبى اهليتىلى مقتدر معلم معامهلردن تام محروميتمز شوگون غايت آچيق ظاهر اولدى . مىلى خدمت ميدانلرنده وجدانلى هم بصيرتلى خادملرمزه؛ غايت آزدر سياسى حرکت يوللرنده قوتلى ثباتلى رهبرلرمزه غايت آزدر . مجاهده صنفلرنده جسارتلى ايمانلى مجتهدلرمزه يوقدر .

محاربه نتيجه لرى انقلاب طوفانلىر كوزلرمزى آچدى، بوتون قصورمزى كوزلرمز اوگينه باصردى . شوگون بزه جمهوريت حقوقلىر آتونوميه اختيارلىرلى وىرلدى، ديه يك . لکن ميدانده اش آدملىرى يوق . بونى ايندى اعتراف ايده يك . بوگا كوره،

٤٧) مدنيت دنياسينك علوم معارف صنائع هنر مکتبلر نده بويوك كليه لرنده ملت بالالرينى تربيه ايتدروب؛ اقتصاد عمللرينه حيات يوللرينه دولت اداره - لرينه ملتزم بالالرينى حاضرله مك شوگون اك برنجى وظيفه اولدى .

شو كونگى ضرور وظيفه لرك اك بويوكى اولمق اوزره، ملت شو حق ده سعى ايدر . بوگا مخصوص سرمايه تشكيل ايدر . تدبيرلرينى كورر؛ يوللرينى تايمين ايدر . روسيه مسلمانلرى ده توركستان مسلمانلرى ده باشقورت قازاق مسلمانلرى ده شو خصوصده بويوك جديتله قوتلى عزمه حرکت ايدرلر .

٤٨) اسلام بالالرينى امين منصف بر مسلم، جسارتلى قوتلى بر تورك، مجتهد بر انسان قيايق يولنده تربيه لازمدر . يعنى: اسلام بالالرينى هم روحلر - بونى ده هم عقللرينى ده تربيه ضروردر .

انسانيت مصلحتلىرى ده اسلاميت مصلحتلىرى ده هر حالده هر يره دولت هم مدنيت مصلحتلىرى ده بونى طلب ايدر .

معارف نظارتلرينى معرفتيله عمومى اولمق اوزره ترتيب قيلنه چق مکتب مدرسه كليه پروگراملى - روسيه مسلمانلرينى بالالرينه مسلمان تورك اولمق شرفيله لازم اولاجق مىلى دىنى ادبى مدنيت تربيه لرى قناعت قيلورلوق قدر هيچ بروقت تايمين ايتنه آماز . بويله پروگراملى حكومتك دولتك عمومى مکتبلر نده طلب ايتمك ممكن ده توگلدنر، معقول ده توگلدنر، مطلوب ده توگلدنر .

آق صحيفه لر يوزنده گى ستاتيه لرك ماده لرك بلاغتلى عبارهلرينه قناعت ايشمه يوب، معارف سياستلرنده عموميت هم جديت كسب ايتمش قوتلى تدبير - لرك فعليت جهتلرنده باقار ايسهك، شو بيان بلکه قبول قيلنور . بوگا كوره .

٤٩) مىلى ابتدائى مکتبلرمز، دىنى عامى مدرسه لرمز هر حالده هر يره هر جهتله بزم اداره ده بزم اختيارده اولمق البته ضروردر .

حقانيتلى قناعتلى طلبلىرى اولمق اوزره، روسيه مسلمانلرى بونى عرض ايدر ايدى . بوندىن صورگرده البته هر وقت طلب ايدر .

٥٠) اسلام بالالرينى مطلوب هم معقول صورتده تربيه ايتمك تربيه ايتدريمك روسيه ده بلکه هر يره غايت آغر ايدى . شوگون ايندى ده زياده آغر اولدى . آغرلنى نسبتنده اهميتى ده قات قات آرتدى .

مکتب مدرسه مسئله‌لرنده بوتون قوتله سعی ایتمک ملتگده نظارتگده همده همه روحانیلرکده شو کون ایندی بویوک وظیفه‌لریدر بلکه نظارتگ شو کون یالکز بروظیفه‌سی، یالکز شو وظیفه‌سی قالدی دیسه‌کده، طوغری اولور. (٥١) شو کون بزم بلکه بوتون اهل اسلامک ایکی ضرور حاجتی وارد: (١) مدنیت دنیاسینک بوتون علوم‌لری فنون‌لری صنعت‌لری هنر‌لری، (٢) اسلامیتک علوم ادبیه‌سی علوم دینی‌سی.

اولگی ضرورت اولگی حاجت مدنیت دنیاسینک مکتبلرنده البته بولنور. مدنیت مکتبلرینک قاپولری ده اسلام بالالرینه بوندن صوگ بلکه هر وقت هر یرده آچیق اولور آچیق قالور. لکن اسلامیتک علوم ادبیه‌سی علوم دینی‌سی مدنیت مکتبلرینک هیچ برنده یوق ایدی، بوندن سوگرده بولونماز؛ شو کون تورکیه‌ده تورکستان‌ده‌ده عربستان‌ده‌ده بولونماز. اجتهاد ایدر ایسه‌ک؛ یولیه حرکت ایدر ایسه‌ک؛ اسلامیتک بوتون علوم ادبیه‌سی بوتون علوم دینی‌سی یالکز اسلام دنیاسنده؛ اوزمده یالکز روسیه‌ده بولونور (٩)

(٥٢) اسلام علوم ادبیه‌لرینی ممکن یوللرگ هر بریله نشر ایتمک اوچون، روسیه‌ده اهل عامدن شو کون فدائی بر هیئت عامیه تشکیل قیلنور. اوزینک رغبتیه اوزینک همتیه بوتون زحمتلری التزام ایده‌چک شو فدائی هیئت عامیه علوم ادبیه علوم دینی تدریساتیه مشغول اولوب؛ علوم ادبیه علوم دینیه راغب‌لرینه معاملره اماملره خطیب‌لره مجاناً خالصاً لوجه الله علوم ادبیه علوم دینیه درس‌لرینی وبرور.

مدرسه بنالری حاجت توگل؛ جامعلرک بری کافیدر؛ یاگی پروغراملر حاجت توگل، اولگی عصرلرک درس‌لری کی فن تمام ایتمک اصوللری دها زیاده مفید اولاییلور.

(٥٣) مدنیت دنیاسینک علوم فنون صنائع مکتبلرنده ملت بالالرینی تربیه ایتدروب، اقتصاد عمل‌لرینه حیات یوللرینه دولت اداره‌لرینه ملت بالالرینی

حاضرله‌مک خصوصلرنده لازم اولاقق تدبیرلرک هر برینه شو فدائی هیئت عامیه شو کون بلا تأخیر سلوک ایدر، ملی اجتماعی ادبی ترقیاتر حرکتلرنده بزه لازم اولاقق ادب عسکرینی بوتون ملتک قوتیه بوتون ملتک اعانه‌سیله، شو هیئت عامیه تشکیل ایدر.

سیاسی فتوحات اوچون حرب عسکری بزه، روسیه مسلمانلرینه شو کون بلکه حاجت توگلدر، لکن ادبی فتوحات اوچون ادب عسکری بزه شو کون البته ضروری بر حاجتدر.

(٥٤) مکتب مدرسه مسئله‌سی، معلم معلم‌لر مسئله‌سی شو کون ایندی فوق الغایه بویوک همده غایت آغر بر مسئله اولدی. مکتب مدرسه‌لرک پروغرا-ملری حقنده برآز ایسه‌ده اختیارمز وار ایدی. بوگون ایندی قالمادی. معلم معلم‌لریمی حاضرله‌ک اوچون، اماملریمی خطیب‌لریمی مدرسه‌لریمی حاضرله‌مک اوچون، مدرسه‌لریم وار ایدی. شو کون همه‌سی قاپاندی.

مدنیت مکتبلرنده کلیه‌لرنده بالالریمی تربیه ایته طورور ایسه‌ک، علوم ادبیه علوم اسلامیه بر هیئت عامیه همتیه نشر قیلنه طورور ایسه، ملی دینی احتیاجاتمز بر نیچه سنه ایچنده تأمین قیلنه باشلانور ایدی.

گوزل مکتب، گوزل ادبیات، گوزل تربیه، گوزل دین بزه لازم ایسه؛ شو یوللرده اجتهاد ایتمک البته لازم اولور؛ ضرور اولور.

شوماده‌لرده بیان قیلنمش تدبیرلر - شو کون هم ممکن هم اک مفید تدبیرلردر.

(٥٥) مدنیت دنیاسینک مکتبلرنده بالالریمی تربیه ایتمک مسئله‌سینک مناسبتیه شو بویوک مجلسده مذاکره‌سی ضرور غایت بویوک بر مسئله واردر. یات خلقک بویوک مکتبلرنده قوتلی محیطلرنده تربیه‌لرینی تکمیل ایتوچی گوزل قزلرمزک بعضلری صوگ کونلرده اسلام عائله‌لرندن قاجوب، یات عائله‌لرک برینه کیتدی. اسلام عائله‌سندن ملتک خانه‌سندن گوزل بر بیچه طوتاش غائب اولدی.

شو حال بر جهتدن غایت بویوک ضائعاند، بر جهتدن مدنیت مکتبلرنده بالالرینی تربیه وظیفه لرندن آتالارینی آنالرینی تمام اورکوتوب، مدنیت مکتبلرنده بالالرك تربیه لرنه غایت بویوک بر مانعدر .

ملتك حیات ادبیه سنده بویله بویوک تراگه دیه لر؛ فاجعه لر خلق نظرنده ملی مکتبلرك اهمیتلرینی قات قات زیاده ایندی ایندی. لکن بویله منفور فاجعه لرك سببلرینی تامیله یالگزر مکتب تربیه لرنده آرامق هر وقت طوغری اولماز. بلکه عائله حیانتده؛ عائله تربیه سنده؛ اجتماعی احوالرك فغالغنده؛ اجتماعی ادبك دونلگنده، ملی مکتب یوقلغنده آرامق کورمك دها زیاده طوغری اولاییلور .

ادبی دینی احوالرك باشقه جهتلرنده نظر ایدر ایسه ك، حال شویله در؛ یاخود دها زیاده فنادر؛ مثلاً، ره وولوتسیه ناشلانندی، غایت قوتلی آگیتاسیه هر برده طارالدى. ملتك باش بالالری، معلم معلمه لر یاتلرك دعوتلرنه تقلید ایتوب، باشقه یوللره کیتوب، خلق کوزنده معلم معلمه لر متهم اولدی؛ ایکی آره ده غایت بویوک تنافر حاصل اولوب؛ خلق معلملردن معلملردن؛ معلم معلمه لر خلقدن تمام بیزدی. شو حالدن خلق غایت بویوک ضرر کوردی. بویله فاجعه لرك البته سببلری واردر. سببلرك همسی توگل ایسه ده، بعضلری بلکه اك بویوکلری البته اوزمزمده در. بوگا کوره؛ بویله فاجعه لرك سببلرینی مدنیت مکتبلرنده کورمك مدنیت مکتبلرندن نفرت ایتمك البته طوغری اولماز.

بویله فاجعه لردن نجات چاره سی وار ایسه، یالگزر عائله تربیه سیدر .

(۵۶) مکتب کتابلرینی علم حال کتابلرینی اخلاق کتابلرینی تاریخ مقدس کتابلرینی دینی نظارتیله برابر هیئت عامیه اصلاح ایدر .

اسلامیت دنیاسینك ادبی اجتماعی دینی حاللرینی اصلاح تدبیرلری آره سنده شو تدبیر اك باش تدبیردر . بایناق سنه لره محتاج اولاچق شو تدبیر شو وظیفه شو کون باشلانور .

(۵۷) سواد، ادب، هنر تعلیمی مجاناً اولوب، مجبوری اولور. قابلیتلرنه کوره، زمانك ملتك حاجتلرنه کوره؛ بالالرك هر برینی تربیه البته فرضدر .

(۵۸) ملت بالالرینی تربیه اوچون لازم اولاچق سرمایه - اسلامیت حکمینه کوره - ملتك اك اولگینی اك مفید اك برکتلی وظیفه سیدر .

(۵۹) مکتب مدرسه لره - مسجیدلره تربیه یورتلرنه - عمومیتله خیر مقصد - لرك هر برینه - اهل اسلامك هممتلرندن هر یرده اعانه طویلانور .

(۶۰) دینی ملی ادبی احتیاجلرك هر بری ملتك اوزینك سرمایه سیله تأمین قیلنور .

(۶۱) معارف یوللرنه مخصوص سرمایه لری مخصوص حصه لری ملتك افرا - دی اوزرنه ملت مجلسی یاخوصد دینییه نظارتی صالا ییلور ایسه ده، تأمیناتك اکثری وقتینه قدر ملتك همینه - ملتك اختیارینه حواله قیلنور .

(۶۲) ملت یتیملرینی انقلاص فقیرلرنك بالالرینی مدنیت مکتبلرنده تربیه ایتمك کی مهم حاجتلری اداره - ایته بیله چك سرمایه تشکیلی حقنده حرب بایلرینك همتلرنه اوفاندومسی ده دینییه نظارتی ده مراجعت ایدر .

(۶۳) ملت سرمایه سی متعمدد منبعلردن حاصل اولاییلور: (۱) اسلام و قفلری، (۲) مسلمانلرك وصیتلری، (۳) عشر زکات کی صدقه لردن مالکلرك اختیار یله افراز قیلنه چق حصه لر، (۴) نکاح ساعتلرنده ایکی طرفند ملت خزینه سینه تقدیم قیلنه چق هدیه لر، عقد هدیه لری، (۵) اسلام دفترلر - ینه قید قیلنمق اوچون ولادیه هدیه لری، (۶) اسلام ده مؤکد صورتده مسنون نسیکه هدیه لری .

بوتون مسلمانلرك حسن رضالریله تقدیم قیلنه چق منبعلر هر وقت بولنور. ملتك مهم حاجتلرنه وفا ایته - چك سرمایه فوندى هر حالده آسان طریقله تشکیل قیلنه ییلور .

شو حال بر جهتن غایت بویوک ضائعاندر، بر جهتن مدنیت مکتبلرنده بالارینی تربیه وظیفه لرندن آتالارینی آنالارینی تمام اور کوتوب، مدنیت مکتبلرنده بالارک تربیه لرنه غایت بویوک بر ماندر.

ملتک حیات ادبیه سنده بویله بویوک تراگه دیه لر، فاجعه لر خلق نظرنده ملی مکتبلرک اهمیتلرینی قات قات زیاده ایتدی ایندی. لکن بویله منفور فاجعه لرک سببلرینی تامیله یالکز مکتب تربیه لرنده آرامق هر وقت طوغری اولماز. بلکه عائله حیاتنده، عائله تربیه سنده، اجتماعی احوالزک فالغنده، اجتماعی ادبک دونلگنده، ملی مکتب یوقلغنده آرامق کورمک دها زیاده طوغری اولا بیلور.

ادبی دینی احوالزک باشقه جهتلرنده نظر ایدر ایسه ک، حال شویله در، یاخود دها زیاده فنادر: مثلاً، ره رولوتسیه باشلانندی، غایت قوتلی آگیتاسیه هر یرده طارالندی. ملتک یاش بالارلی، معلم معلملری یاتلرک دعوتلرنه تقلید ایتوب، باشقه یوللره کیتوب، خلق کوزنده معلم معلملر متهم اولدی؛ ایکی آرده غایت بویوک تنافر حاصل اولوب؛ خلق معلملردن معلملردن؛ معلم معلملر خلقدن تمام بیزدی. شو حالدن خلق غایت بویوک ضرر کوردی. بویله فاجعه لرک البته سببلری وارد. سببلرک همسی توگل ایسه ده، بعضلری بلکه اک بویوکلری البته اوزمزمده در. بوگا کوره، بویله فاجعه لرک سببلرینی مدنیت مکتبلرنده کورمک مدنیت مکتبلرندن نفرت ایتمک البته طوغری اولماز.

بویله فاجعه لردن نجات چاره سی وار ایسه، یالکز عائله تربیه سیدر.

﴿ ۵۶ ﴾ مکتب کتابلرینی علم حال کتابلرینی اخلاق کتابلرینی تاریخ مقدس کتابلرینی دینیه نظارتیه برابر هیئت عامیه اصلاح ایدر.

اسلامیت دنیاسینک ادبی اجتماعی دینی حاللرینی اصلاح تدبیرلری آره سنده شو تدبیر اک باش تدبیردر. بایتاق سنه لره محتاج اولاچق شو تدبیر شو وظیفه شو کون باشلانور.

﴿ ۵۷ ﴾ سواد، ادب، هنر تعلیمی مجاناً اولوب، مجبوری اولور. قابلیتلرنه کوره؛ زمانک ملتک حاجتلرنه کوره؛ بالارک هر برینی تربیه البته فرضدر.

﴿ ۵۸ ﴾ ملت بالارینی تربیه اوچون لازم اولاچق سرمایه - اسلامیت حکمینه کوره - ملتک اک اولگی اک مفید اک برکتلی وظیفه سیدر.

﴿ ۵۹ ﴾ مکتب مدرسه لره مسجدره تربیه یورتلرنه - عمومیتله خیر مقصد - لرک هر برینه - اهل اسلامک همتلرندن هر یرده اعانه طویلانور.

﴿ ۶۰ ﴾ دینی ملی ادبی احتیاجلرک هر بری ملتک اوزینک سرمایه سیله تأمین قیلنور.

﴿ ۶۱ ﴾ معارف یوللرینه مخصوص سرمایه لری مخصوص حصه لری ملتک افرا دی اوزرینه ملت مجلسی یاخود دینیه نظارتی صالا بیلور ایسه ده، تأمیناتک اکثری وقتینه قدر ملتک همتینه ملتک اختیارینه حواله قیلنور.

﴿ ۶۲ ﴾ ملت یتیملرینی انقلاب فقیرلرنک بالارینی مدنیت مکتبلرنده تربیه ایتمک کی مهم حاجتلری اداره ایته بیله چک سرمایه تشکیلی حقنده حرب بایلرینک همتلرنه اوفاندره سی ده دینیه نظارتی ده مراجعت ایدر.

﴿ ۶۳ ﴾ ملت سرمایه سی متعدد منبعلردن حاصل اولا بیلور: (۱) اسلام وقفلری، (۲) مسامانلرک وصیتلری، (۳) عشر زکات کی صدقه لردن مالکلرک اختیاریه افراز قیلنه چق حصه لر، (۴) نکاح ساعتلرنده ایکی طرفدن ملت خزینه سینه تقدیم قیلنه چق هدیه لر، عقد هدیه لری، (۵) اسلام دفترلر - ینه قید قیلنمق اوچون ولادت هدیه لری، (۶) اسلام ده مؤکد صورتده مسنون نسیکه هدیه لری.

بوتون مسلمانلرک حسن رضالریله تقدیم قیلنه چق منبعلر هر وقت بولنور. ملتک مهم حاجتلرینه وفا ایته چک سرمایه فوندی هر حالده آسان طریقله تشکیل قیلنه بیلور.

(۶۴) روحانیلرک، محله خادملرینک، اماملرک مؤنلرک تأمیناتی محله نەمسندە اولوب؛ دینیە نظارتک تأمیناتی دە بوتون ملت ھمتیلە اولور .

(۶۵) حرب یتیملرینە ملت اوزی دە تربیە یورتلری تأسیس ایدر .

(۶۶) یاقینلری مریلری یوق حرب یتیملرینک حاللرندن محله روحانیلری ھەر یردە ھەر وقت خیردار اولوب؛ یا حکومتک یا ملتک تربیە یورتلرینە اورونلاشدرور .

(۶۷) یتیملرک نسلرینی دینلرینی ضائع ایتمەمک اوچون، یتیملرک نسلری اسملری دفترلدە قید قیلنوب؛ نسلری اسملری باشلری تربیە یورتلری دینیە نظارتینە دە اعلان قیلنوب، ایتمام دفترینە قید قیلنور .

(۶۸) اسلام تورک بالالرینی ملی دینی تربیە دن محروم ایتمەمک اوچون، ایتمام تربیە یورتلرینە مسلمان مدیرلر مسلمان مریلر معلملر تعیین قیلنور .

ملتک حقوق تشریحیە لرینە ، شریعتک

تدوینینە دائر مادەلر

(۶۹) شارع حکیم علیہ الصلاة والسلام حضرتلرینک بوتون فضیلتلری بوتون کماللری ھمە خصیصەلری میرات اولمق اوزرە امتینە قالدی . امت بوتون خیراتلرینی ھمە برکتلرینی ھەب کسبی ھمە فضیلتلرینی منبع نبوتدن اقتباس ایدر . امت اوزینک رسولینە ھەر خصوص دە شریکدر .

(۷۰) ھیچ بر امتک ھیچ بر فونددە عصمت یوق ایسە دە ، اسلامیتک ھیئت کلیەسندە عصمت البتە واردر . امت اسلامیه معصومدر؛ اتفاق ایدر ایسە ، اصابت ایدر . امتک اجماعی معصومدر . ھدایت ، حق ، صواب - اجماعدن خارج اولاماز . ضرردە ، ضاللدە ، خطادە امتک اجماعی ممکن توگلددر .

(۷۱) نبی اسلام امی ایدی : شارع اولمق شریفیە ، قدری شاعرلکدن فائق ایدی . نبی اسلام شاعر توگل ایدی . کتابت قوتی نبی اسلام علیہ الصلاة والسلام حضرتلرندە ، دیلم ، یوق ایدی . بوگا کورە ، اولگی امتلرک اولگی ملتلرک ھیچ برینە نصیب اولامامش قدر کتابت فضیلتی شاعرلک قوتی اسلام امتینە احسان قیلندی .

یعنی نبی اسلام علیہ الصلاة والسلام حضرتلرندە یوق ایکی فضیلت - کتابت فضیلتی دە شاعرلک فضیلتی - امتینە احسان قیلنوب ، ھەر کمال دە اشتراک شرفینە بویوک ایکی فضیلت علاوہ قیلندی :

(۷۲) اصول شریعتی حفظ و وظیفەلرندە امت اسلامیه تمام معصوم اولدی . قاریلری قرآن کریمی حفظ و وظیفەلرندە تبلیغ و وظیفەلرندە ؛ امتک محدثلری

شارعك سنتلرینی حدیثلرینی حفظ وظیفه لرنده تبلیغ وظیفه لرنده؛ امتك ققیهلری شریعت اسلامیة قانونلرینی حکملرینی تدوین وظیفه لرنده اجتهاد وظیفه لرنده تمامیه کمالیه معصوم چیقدی. تاریخ شو حقیقی تمام تصدیق ایتدی.

(۷۳) قرآن کریمک قطعی نوصولرینه کوره، اسلامیت غالبدر، تاقیامت باقیدر، شریعت اسلامیة دائمدر. اسلامیتی حفظ ایده چک جنود الاهیة دن بری امتك هیئت کلیه سیدر. حفظ شریعت وظیفه لرنده ده امت اسلامیة معصومدر.

(۷۴) امت اسلامیة هیئت کلیه سیله شارع کبیر علیه الصلاة والسلام حضرتینه خلیفه اولوب؛ شارع حضرتلرینک بوتون وظیفه لرنده بوتون حقوقلرینه تمامیه وارث اولوق شریفه، اجتهاد حقوقلرینه ده تشریح حقوقلرینه ده تمامیه البتہ مالک اولور.

رسالتک عمومیتنه کوره ده، امتك شرفینه کوره ده، قرآن کریمک معجزه - لکینه کوره ده، شو فصلک شو آتی ماده سی اسلام عقیده سی اولوق اوزره شو کون البتہ قبول قیلنور، قبول قیلنمق البتہ لازمدر. بویله اولماز ایسه، انسانلرک اک مهم اک اساسلی حقوقلرندن اهل اسلامک تمام محرومیتی لازم اولور ایدی. بوگا کوره،

(۷۵) تشریح قونی بوتون کمالیه تشریح حقوقلری بوتون فروعایله امت اسلامیة ده البتہ واردر،

شو فصلک شوماده لری "شریعت اساسلری"، اسملی رساله ده ده بیان قیلندی. (۷۶) اهل اسلامک هر برینه فکر حریتی تأمین قیلنور؛ اهل آدملرک هر برینه اجتهاد حقیقی ده تسلیم قیلنور. لکن تشریح حقیقی، یعنی اجتماعی سیاسی مدنی دینی مسئله لرده دستور اولاییله چک قانونلری وضع ایتمک حقیقی یالکتر اجماع اهلینه، هیئت اجماعیه اقتدارینه هیئت اجماعیه معرفتینه تخصیص قیلنور. شوماده ده اوچ جمله واردر. جمله لرک هر بری غایت اهمیتلی بر اساسدر.

شو کونگی سیاسی اسارتدن اسلامیت دنیاسینک نجاتی اوچون ده، شو اساسلرک هر بری بر مقدمه در؛ مدنی ملتلر آره سنده بوتون اهل اسلامک عزتی هم مدنیق اوچون ده، شو اساسلرک هر بری ضروری شرطدر، تقلید بلیه سندن مذهب اختلافندن شریعتک نجاتی اوچون ده، شو اساسلرک هر بری ضروری بروسيله در.

(۷۷) فکر، عقل هر خصوص ده هر وقت حر در.

(۷۸) اهل آدملرک هر برنده اجتهاد حقیقی واردر.

(۷۹) تشریح حقوقلری اجماع اهلینه مخصوصدر.

(۸۰) بوتون عصورک خزینه لری بوتون ملتلرک میراثلری بوتون شریعتلرک خلاصه سی اسلامیت تعلیملرنده تمامیه مندرج اولوب؛ اسلامیتک بوتون تعلیملری شو کون بزم قلمزده محفوظدر، بزم المزده حاضر در.

شو ماده قرآن کریمک اسلامک حرمتینه شرفینه مناسب بر حماست ادبیه در. معنی جهتیه قرآن کریمک آیت کریمه لرنده تمام موافقدر. اجماعی بر دوا اولوق اوزره، بوتون اهل اسلامک قلبلرینه دماغلرینه آشیلانور ایسه، تربیه قوتیه ملت بالالرنده تلقین قیلنور ایسه، بویوک فائده و پرور، اسلام بالالرنده روح و پرور.

اوزلرینک شریعتلرنده قرآن کریمک آیت کریمه لرنده شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک سنتلرینه اهل اسلامک نظری غایت طاردر. بوگا مقابله بل بر حماست ادبیه اولوق وزره شوماده درج قیلندی.

شوماده، بلا شبهه، حقددر. امتك مساهله سیله، فرض ایده یك، شو بویوک شرف شو کون امت ده بوق ایسه ده، حاصل ایتمک تحقیق ایتمک بوندن صوک البتہ هر حال ده ممکندر. مهمدر هم ضرورددر.

اسلامیت دنیاسی حقدده شو کونگی بویوک عمومی انقلابک بویوک برکة سی گوزل نتیجه سی شو اولور ایدی.

(۸۱) قرآن کریمك آیت کریمه لرینی شارح حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینك همه سنت نمویه لرینی، صحابیلرک تابعیلرک مجتهدلرک همه اجتهاد - لرینی، اولگی ملتلرک همه قانونلرینی، اولگی دینلرک همه شریعتلرینی، شو کونگی مدنیتك بوتون حقلرینی نظاملرینی علوم اجتماعیه لرینی تامیله احاطه ایتوب؛ حیاتك تجر به سیله، اجتماعی تاریخك شهادتیله، عقلك دلالتیله، زمانك ده طلیله عمل ایته طورور ایسه ک، اسلامك شریعت اجتماعیه سی بوتون قوتیله بوتون کمالیله مدنیت دنیاسینه ظاهر اولور.

امت اسلامیه شو یول ده حرکت ایدر ایسه، انسانیتك مدنیتك بوتون حاجتلیرینه اسلامیتك تمام وفاسی البته ظاهر اولور؛ فقه اسلامدن عاجزلک فلتی ده زائل اولوب؛ معجزلک شرفی ده البته ثابت اولور؛ مسلمانلرک صلا - حلرینه ترفیاتلرینه مانع اولمق تهمتلرندن ده اسلامیت تمام پاک قالور ایدی.

(۸۲) اصول کتابلرینده تفصیلاتیله بیان قیلنمش اون دورت اصول اوستینه، تاریخ شهادتی، حیات تجر به سی، عقلك دلالتی، اجتماعك حاجتی، زمانك ده طلی تشریح ده دلیل اولمق اوزره معتبر اولور

قواعد فقهیه اسملی کتابك مقدمه سنده اصول کلیه فصلنده اون دورت اصول بیان قیلنمشدر. شریعت اساسلری اسملی کتاب ده (۶۴-۷۲) صحیفه - لرده شو ماده لره دائر اوزون بیان وارد.

(۸۳) اهل اسلامك ملی اجتماعی سیاسی دینی ادبی اقتصادی احتیاجلرینی مذاکره ایتوب؛ زمان مکان حیات اظهار ایته بیله چك ادبی اجتماعی سیاسی دینی مسئله لرینی اساس جهتیله حل ایتمک اوچون؛ مناسب بر وقت ده شهر - لرک برنده هر سنه لا اقل بر دفعه عاماشوراسی، یعنی؛ تعلیم هم علوم اشلرینده خدمتلی مهارتلی معلوم عالملردن؛ جماعت اشلرینده اجتهادلری امانتلی همتملی معلوم آدملردن مولف بر هیئت حاجت زمانلرده معین وقتلرده دعوت قیلنور. ملتك زمانك مکانك خصوصیتلرینه کوره، اسلام حکملری تعیین

قیلنوب، مسئله لرینه کوره، حاجتلیرینه کوره، چاره لری ده تدبیرلری ده تعیین قیلنور.

(۸۴) علماشوراسینك بوتون قرارلری همه مسلمانلره اعلان قیلنوب؛ ملتك افکار عمومی ده اعتبار قیلنور.

(۸۵) بره رسنه فاصله ایله اوچ شورا ده تکرار قیلنوب، قبول تاکید قیلنمش هر بر قرار بوتون روسیه مسلمانلرینه ده دینیله نظارتینه ده عمل دستوری اولور.

(۸۶) شو طریقله قبول قیلنمش هر بر قرار - تام معناسیله امتك اجماعیدر.

(۸۷) اجماع - دلیل توگل، بلکه بویوک بر قوتدر. قرارك نفوذینی ايجاب ایدر. اکثریت کافیدر؛ واحدك یا خود اقلیتك مخالفتی ضرر اولماز. اجماع - مصلحتلره تابع اولمق جهتیله قانون کی عمومیت کسب ایدر؛ لکن زمانك مکانك اختلافلرینه کوره، هیچ بر وقت ابدیت کسب ایتمز. بر مکا - نك بر زمانك اجتماعی باشقه لرینه ده دلیل اولماز. امت اسلامیه معصوم ایسه ده، دلیل اولماق جهتیله، اجماع ده عصمت شرط اولماز.

(۸۸) اجماع قراریله هیئت علمیه معرفتیله اجتهادیله شریعت اسلامیه احکام عدلیه سی؛ احکام عائله مجله سی تدوین قیلنوب؛ دینی مدرسه لرده تدریس قیلنور؛ مسلمانلرک حیاتلرینه ده اساس اولور؛ روحانیلره ده رهبر اولور؛ دینی محکمه لره ده دستور اولور.

(۸۹) انسانیت دنیاسنده اسلامیت رواجینه، سیاست میدانلرینده مسلمانلرک عزتلیرینه استقلاللرینه دائر مسئله لر هم تدبیرلر حقنده علماشوراسی ده دینیله نظارتی ده شو کونگی اوفاندوه سی ده اسلام مملکتلرینه ممکن یوللرک هر بریله مراجعت ایتوب؛ اسلام مملکتلرینك برنده ظاهر اولایله چك حرکتلرک هر برینه روسیه مسلمانلری ده هر وقت هر جهته اشتراک ایدر.

* * *

تأمین هم تأیید قیلنور . اسلام مملکتلرینک تعارفلری تورک قبیله لرینک تعارفلری یول آچار .

(۹۳) تعارف مقصدی یولنده ممکن یوللرک هر بریله سعی ایدر ایسه ک ، تورک قبیله لرینک لسانلری ده ادبیاتلری ده احیا قیلنور ایدی . تورک قبیله لری آره سنده اسلامیتک انتشارینده یول آچولور ایدی . میسیونرلرک فساد لرینی ده قتنه لرینی ده باغلامق البته ممکن اولور ایدی .

(۹۴) کاشغار هم چین مسلمتلرینی دینی هم اجتماعی خسته لکن آزاد ایتمک اوچون ، تورکیه هم روسیه مسلمتلرینی طرفندن معلملر طیب طیبه لر کوندوره طورمق شو کون البته ضرور در . تورکیه حکومتینده روسیه مسلمتلرینده دینی نظارتینده البته ضرور در .

سزک بزم شو مهم وظیفه لر مزی غرب جمعیتلری غرب میسیونرلری شو کون کامل جدیدله هر طرف ده ایفا ایدیورلر .

اهل اسلامک اتحادینه

دائر ماده لر

(۹۵) مقدس مادی بر حرم الاهی اولمق صفتیله کعبه ، معنوی بویوک بر قوت اولمق شرفیله اسلامیت ، کلی بر شریعت قوتلر بر حبل متین اولمق برکه سیله قران کریم - شو بویوک مقدس اوچ قوت - بوتون بر یوزینک مسلمتلرینی ربط ایتمک . بوتون مسلمتلرینی بر عائله کی توحید ایدر .

(۹۶) بوتون اسلامیت بر امتدر . اسلام - بوتون اهل اسلامک قلبلرینی توحید ایدر ، تألیف ایدر . اسلامیت ده مذاهب مختلف اولا بیلور . اسلامیت مبدأ وجودی - موجودی توحید ایدر ایسه ده ، فکرلرک مبدأ لرینی توحید

اهل اسلامک تعارفلرینه

عائد ماده لر

(۹۰) سانلری کوب ، لسانلری جنسلری طبیعتلری عادتلری مختلف اسلام دنیاسی اوزینک حالندن اوزی تامیله غافلدر . اسلام مملکتلرینک اقتصادی اجتماعی دینی ادبی سیاسی تاریخی حاللرندن ممکن قدر خبردار اولمق مؤمنلرک هر برینه شو کون ایندی البته لازمدر . بوگا کوره ،

(۹۱) شو کونگی اهل اسلامک اقتصادی اجتماعی سیاسی دینی ادبی حاللرینه دائر اهل اسلام قاموسی تألیف قیلنور ، روسیه مسلمتلرینک ده احوال اجتماعیه لرینه دائر بر قاموس ، روسیه مسلمتلرینک قاموسی تألیف قیلنور . شو ایکی قاموس هم درس کتابی اولوب ، هم مطالعه کتابی اولوب ، اسلام دنیاسنده بویوک بر تعارف شو طریقله البته حاصل اولا بیلور بویله بر تعارف اسلام ملتلرینک ترقیاتلرینه غایت بویوک فائده لر ویره بیلور . اسلام دنیاسینک غایت بویوک قوتینه شو کون اساس اولور ایدی .

اسلام قاموسی باشده مختصر هم مجمل اولور ایسه ده ، کافیدر . روسیه مسلمتلرینک قاموسی محله اماملرینک مکتب معلملرینک اشتراکیله ، نظارتکده اجتهادیه ، مبدینت دنیاسینک مجموعه لرندن کتابلرندن استفاده بویله تألیف قیلنه بیلور .

(۹۲) تورک قبیله لری اسلامیتک بویوک بر عنصردر . اسلامیتک شوکتی عزتی ، شو کونگی انقلاب طوفانلرنده اسلامیتک نجاتی بلکه تورک قوتیله

ایتمز . اسلامیت ده یالغز قلب برلگی معتبر در . افکار - نه قدر مختلف اولور ایسه ده ، اولور . قلب برلگی اسلامک بو یوک اساسیدر .

(۹۷) مقدس بر قبله جهتینه ، مسجد حرام شطرنه توجه ایتوجی بوتون مذاهب - اسلامیت مستویه سنده طویلا نوب ، قلب برلگی قوتیله مشترک بر مقصد جهتینه یونه لور .

(۹۸) اسلام ملتیری - آنالری امهات المؤمنین ، آنالری شارع حکیم محمد علیه الصلاة والسلام حضرتلری اولوق شرفیله ، بیت الله ایچنده بیت الله حولنده طویلا تمش بو یوک بر عائله در .

النبي اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم .

(۹۹) دین قارندشلگی قان قارندشلگی قدر یا خود دها زیاده معتبر در . قل ان کان آباؤکم - آیت کریمه سی - سورة التوبه ده گئی آیت کریمه بوگا شاهد در .

(۱۰۰) بو یوک عائله اعضالریک متقابل حقوقلری حرمتلری قان قارندشلریک حقوقلری قدر یا خود دها زیاده معتبر اولوب ؛ قران کریم او بو یوک عائله ده عادل بر امام اولوق قوتیله امامت محراننده ریاست منبرنده قائمدر . (۱۰۱) بویله مفید معقول هم قوتلی اتحاد - عالم اسلامیت ده بولونمق البته لازمدر . وار ایدی . وار در . شو کون بر تقدیر یوق ایسه ، بوندن صوگ البته بولونور .

(۱۰۲) بویله بر اتحاد جهانگیرک او چون توگل ، باشقه ملتیری تسخیر او چون ده توگل ، بلکه اسلام ملتیرینک مصلحتلری او چون ، اسارتدن نجاتلری او چوندر . بوگا کوره ،

(۱۰۳) بوتون انسانلرک بوتون ملتیرک بوتون دینلرک بلکه بوتون صنفلرک همه حقوقلری هم حرمتلری هم جهتلره هر یرده هر وقت قبول ایتوب ، تصدیق ایتوب ؛ بر یوزینک همه مسلمانلری اتحاد لوالرینه دعوت ایدرز .

ئەۋلاد گۆرۈپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇچۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

مدنى ملتیرک هر برینه ده ، قوتلی دولتیرک هر برینه ده ، اجتماعى پارتیه - لرک رهبرلرینه ده ، شو کونگی قومونىستلرک بويوکلرینه ده شو دعوتىزى ، حریت لسانيله جسارت قلبيله ، عرض ایدرز .

بوتون دنيا پر وله تاريه سی برله شوب ، استیلا بوللرینده حرکت ایدنه بیلور ایسه ، بوتون پر یوزینک مسلمانلری ده برله شوب ، نجات بوللرینده البته حرکت ایدنه بیلور . اسلامیتک همده شرقک مصلحتلرینه سبب اولاجق اتحاد اسلام مسئله سی تأمین قیلماقچه ، پر یوزنده عمومی انقلاب دعوالری بوش برلاف اولوب قالور .

(۱۰۴) برله شکر بوتون یرک اسلاملری !

(۱۰۵) واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا .

(۱۰۶) اسلام ملتیرینک همه سی اسلام لوالرینک کوله گه لرینه طویلانور ایسه ده ، اسلامیت جامعہ سی بوتون اسلام ملتیرینی برله شدرد چک اولور ایسه ده ، اسلام ملتیرینک اسلام مملکتلرینک هر بری مستقل اولا بیلور ؛ اسلام جامعہ سی ملتیرک همه سیله دوست اولا بیلور ؛ باشقه ملتیرک دولتیرنده جمهوریتلرینده مسلمانلرک هر بری اعضا اولا بیلور .

(۱۰۷) باکو کی تاشکند کی مهم مرکز لرک برنده روسیه مسلمانلرینک ندوه سی شو یاقین آیلرک برنده دعوت قیلنور . سیاست مسئله لرینه شرق مسئله لرینه عائد شو کونگی حرکتلر ده عمومی بریلان ترتیب قیلنور . اسلام ملتیرینک هر برینک شو کونگی وظیفه لر ده آچیق تعیین قیلنور .

خلافت اسلامیه مسئله سی .

(۱۰۸) خلافت : بوتون جامعہ اسلامیه ده بر ، سیاسی ، دنیوی ، اک بو یوک بر ریاست عمومیه در . دولتک عزیزینه ، ملتک مصلحتلرینه ، وطنک مملکتک

عمرانینه نظر ایدر، شریعتک هم قانونلرک همه حکملرینی تنفیذ ایتوب، امتک عدالتک دوامینه خدمت ایدر.

(۱۰۹) خلافت: فردک ریاستی توگل. فردک استبدادی، فردک مونارخلگی توگل، بلکه امتک ریاستیدر، امتک استقلالیدر. خلافت - استیلا دولتی توگل فتوحات دولتی توگل، بلکه اسلامی حافظ، مسلمانلرک صلاحلرینه استیقلاللرینه ناظر دولتدر.

(۱۱۰) بویله بر ریاست قوتک شوکتک اهلیتک وجودینه توقف ایدر؛ فردلرک قبیللرک خصوصیتلرینه هیچ بر صورتله البته باغلاماز. بوگا کوره؛ (۱۱۱) خلافت اسلامی ده قریشلیک ابدی اولمق اوزله البته شرط اولماز؛ شرط توگلدر.

اسلامیتک اولگی عصر لرنده قریشک قوتینه کوره، عصیتنه کوره، قریشک هر جهتله اهلیتنه کوره، خلافت او وقت قریشیلرک حقی ایدی.

(۱۱۲) بویله بویوک بر شرف - خلافت اسلامی شرفی - شو کون اسلام دولتلرینک اک بویوگینه، مکه مدینه مسجد اقصی صاحی تورکیه دولتینه، شو کونگی محاربه جبهه لرنده خصوصاً چاناق قلعه سینک محافظه سنده بویوک قوتی، هم ده سیاست میدانلرنده بویوک اهلیتی آچیق اثبات قیلنمش تورکیه ملتینه بالکز تورکیه دولت علیه سینه شو کون تسلیم قیلنه بیلور. بوگا کوره.

(۱۱۳) بوتون اهل اسلامک قبلرینه عقیده لرینه ترجمان هم لسان اولمق صفتیله، روسیه مسلمانلری، عالملر شوراسی، اوفاندوه سی خلافت اسلامی حقوقلرینی شو کونگی تورکیه دولتینه شو کونگی قوه ملیه رهبرلرینه تاممیه تسلیم ایدر، اعتراف ایدر.

(۱۱۴) بویوک ملت مجلسی النده تورکیه حکومتی النده تورکیه سلطانی النده خلافت اسلامی حقوقی شو کون مقدس بر حقوقدر. مقدس خلافتی هر نوع تعدیدن اولایله چک هر احتمالدن حمایه ایتمک بوتون مسلمانلرک شو کون بویوک وظیفه لریدر، قطعی بر فریضه لریدر. بوگا کوره ده،

(۱۱۵) شو کونگی آتاتنه معاهدسی وه رسای سهور معاهدلری بوتون انسانیت دنیاسینه، خصوصاً بر یوزینک همه مسلمانلرینه بویوک بر تحقیر اولمق جهتیه ده؛ روسیه مسلمانلری معاهده شروطلرینه بویوک بر نغزله اعتراض ایدر.

(۱۱۶) تورکلرک شو کونگی حرکت ملیه لرینی، اسلامیت یولنده شرق نجافی یولنده سعیلرینی روسیه مسلمانلری تصویب ایدر، تحسین ایدر. (۱۱۷) طلب قیلنه چق اعانه لرک هر برینه هر نوعینه روسیه مسلمانلری بوندن صوگ البته عجله ایدر.

(۱۱۸) تورکیه مشیخت اسلامی سی مخصوص بر هیئت فقهیه معرفتیه شو کتابک تدوین شریعت فصلنده بیان قیلنمش اصول اوزرنده، شریعت اسلامی مجلسی تدوین ایتوب، دولتک قانونلرینه ملتک حیات اجماعیه حیات اقتصادیه - لرینه اساس ایدر. بوتون بر یوزینک مسلمانلرینه ده نشر ایتوب، تبلیغ ایتوب؛ اهل اسلامک قبلرینه نفوذ ایدر؛ اهل اسلامک احتراملرینی محبتلرینی تأمین ایدر. خلافت اسلامی قدسیته ده، بوتون اهل اسلام قلبنده خلافتک حرمتی ده یالکز شو تدبیر بر که سنده تأمین قیلنور.

(۱۱۹) تورکیه حکومتی همه اهل اسلامک اشتراکیله اعانه سیله ایکی حرمتی - کعبه، مسجد حرام، مکه، مشاعر مقدسه، مدینه، روضه سعادت غایت بویوک حرمتلرینه قدسیتلرینه تمام مناسب بر درجه ده تعمیر ایدر. تیمور یوللرینی ده تمام تأمین ایتوب، بادیه بدویلرینک وحشتلرینی ده تمام قطع ایدر.

(۱۲۰) بیت الله هر نمازده همه اهل اسلامک قبله سیدر. هر حج ده بوتون اهل اسلامک مرجعیدر، مقدس مرکزیدر. شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک غایت بویوک تدبیریه فرض قیلنمش حج موسملری اهل اسلامک دینی ادبی اقتصادی اجماعی سیاسی حاللرینی اصلاح وظیفه لرنده غایت قوتلی غایت حکمتلی بر وسیله در. عالم اسلامیتک شو کونگی رادیو تله غرافی - کعبه در، عرفات منا اجتماعلریتک خطبه لریدر. بوگا کوره.

١٢١) حج يوللىرىنى تام تەھىل ايتىمك ، حاجىلىرىك راھتلىرىنى حر -
متلىرىنى تام تامين ايتىمك ، عبادتلىرىك بويوك حرمتلىرىنى محافظە ملاحظە سايە
حج مناسكئە انتظام وىزمك ، ھەر موسم اوچون مخصوص بر نظام ترتيب ايتىمك
البتە ضروردر .

توركيە حكومتى - بويوك ملت مجلسى ھم دىنى ھم سايى شو بويوك وظيفە -
لرئى كمال اھتماملە ايضا ايدىرلر . انشاء اللہ .

١٢٢) شو كون بر يوزندە مدنيت دنياسندە عدالت اقتصاديە يوقدر .
اقليت ھەر يردە ھەر وقت سفاهت مفرطە ايچندە ؛ اكثریت ھەر وقت ھەر يردە
مدھش سفالت جھنملرنندە عمر ايدىر . شو كون مدنيت دنياسى احوال اقتصاديە
احوال اجتماعيە جھتيلە بويوك بحرانلر ايچندە ، بويوك انقلابلر عرفەسندە
در . اسلام ملتلىرىنىك دە اكثریتی پرولە تاريىدر . مھدىندىق قېرىنە قدر سفالت
ايچندە كون كورور . غير مطلوب شويە احوالك سببلىرى البتە طبعى توگل ،
بلكە اجتماعيىدر . شو حاللىرى دە بوتون سببلىرى دە رفع ايتىمك البتە ممكندر ،
البتە مطلوبىدر . آثار شىستلر ، اجتماعى اشتراكى پارتىلەر - شويە احوالك
ھەر برىنى اسكى شريعتلر دە اسناد ايتوب ؛ اولگى اسكى شريعتلىرىك ھەر برىنى
بلاستئنا رفع ايتىمك ھواسيلە ابطال ايتىمك ھوسيلە سعى ايدىرلر . غايت
بويوك اھميتلى شو احوال حضورندە لاقيد قالب ، راضى اولوب سكوتلىرىنە
اسلام رھبرلىرىنىك عندرلىرى يوق ايسە دە ، عقيدەلر نە كورە سفيق خلقك ضرور -
رتلىرىنە كورە حركتلرنندە پارتە آدملىرى البتە معذوردر . شريعت اسلاميە
حملەسى اسلام اصوللىرىنە موافق تدبير آرامق زھمتلىرىنى شو كون التزام ايتىمز -
لرسە ، باشقە منبعلردن تدبير آرامق حركتلرنندە اسلام عملەسى دە اسلام
پرولە تاريەسى دە يارين البتە معذور اولور ؛ قران كريم شريعتى برينە - قايتال
تورائى يا خود آثار شى انجىللىرى قائم اولور .

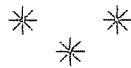
ئەۋلاد گۇرۇپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

بوگدا كورە ، عملەلىرىك حقوقلىرىنى حرمتلىرىنى راھتلىرىنى اسلام اصوللىرىنە
موافق تدابير قوتيلە تامين يولندە ، بويوك ملت مجلسىنىك مشيخت اسلاميەسى
ھيئت عدليەسى اسلام مملكتلىرىنىك ھيئت فقھىلەرى اسلام قانونلىرىنى تدوين
ايتوب ؛ خلافت اسلاميە ھەر خصوص دە صديق فاروق حضرتلىرىنىك سياستلر -
ينە ستلرنە اقتدا ايدىر . - او وقت خلافت اولور ، خلافت اسلاميە مدنيت
مۇنەسى اولور ؛ قران كريم حرمتى ، اسلام محبتى او وقت بوتون انسانلىرىك
قلبلرىنە نفاذ ايدىر ، رسوخ بولور .

صبر ایتمک، تحمل ایتمک امرلری نازل اولور ایدی. صوگره مقابله فرمانلریده نازل اولدی. لکن صبر آیت کریمه لرینی نسخ یولیه توگل ایدی.

مقابله فرمانلری آره سنده الك اول: « انن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر - الذین اخرجوا من دیارهم بغير حق الا ان یقولوا ربنا الله. » آیت کریمه سی حج سوره سنده نازل اولدی.

مقابله جوازینک بر سبی شو آیت کریمه ده آچیق بیان قیلندی: توحیدی حق دیاتی قبوللرینه کوره، برلرندن یورتلرندن اخراج قیلنمق ظامی مقابله جوازینه سبب اولدی.

للذین یقاتلون جمله سینک صله سنده مجهول بنیه سینک دلالتینه کوره، آیت کریمه ده معلوم بنیه سی ده بالکتر مقابله صورتلرینه محمول اولور. شو آیت کریمه ده انن فعلی اباحه معنا سنده اولا بیلور؛ یا خود فاذنوا بحرب من الله کبی اعلان معنا سنده اولا بیلور. لکن « بانهم ظلموا » - الذین اخرجوا من دیارهم بغير حق « جمله لرینک افاده لرینه کوره، البته بالکتر مقابله صورتلرینه مدافعه دقیقه لرینه مخصوصدر.

« وقاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم . ولا تعتدوا . ان الله لا یحب المعتدین . » آیت کریمه سی، البقره سوره سنده.

آیه السیف - سیف آیت کریمه سی، بالاتفاق شو آیت کریمه در. بوراده بالکتر دفاع محاربه سی مأمور هم مشروع اولوب؛ اعتدا - یعنی محاربه باشلامق مؤکد طریقه نهی قیلنمشدر.

شو معنی قرآن کریم ده متعدد آیت کریمه لرده متنوع سیاق اوزرنده وقت وقت نازل اولور ایدی؛ همه آیت کریمه لرده مقصد همان بر اولور ایدی:

مخاربه حاللرینه دائر ماده لر

(۱۲۳) باشقه لرك برلرینی ماللرینی آلمق؛ یا خود رقبه لرینی تسخیر ایتمک اوچون استیلا محاربه لری انسانلرك طبیعتلرنده هر نه قدر وار ایسه ده؛ انسانیت نظر نده ده اسلامیت نظر نده ده جائز توگلدر، هیچ بر وقت جائز اولماز. لکن هجوم صورتلرنده دفاع محاربه لری، طوتقولق بلیه لر نده نجات محاربه لری - باشقه بر چاره یوقلق ضرورتینه کوره - مشروع اولور، بلکه فرض اولور. حرب دهشتلرینک حرب ضررلرینک اسارت ضررلرندن اسارت ذلتلرندن هر حالده اهون اولمق جهنیه. بوگا کوره،

(۱۲۴) شو کونگی ایپهر بالیزم محاربه لرینه روسیه مسلمانلری اعتراض ایدرلر ایسه ده، شرقک نجات محاربه لرینی استقلال محاربه لرینی روسیه مسلمانلری مشروع اعلان ایدر، بلکه فرض حساب ایدر.

(۱۲۵) شرق خلقینه اسلام ملتلرینه استقلال حقوقلری تمام بالفعل تأمین قیلنمادقیچه، جهادک مشروعیتی جهادک فرضلفی هیچ بر صورتله ساقط اولماز، هیچ بر وقت ساقط اولماز.

اهل اسلامک عقیده سی - شو در. قرآن کریمک نصوص کریمه سیله محکم اولوب، ثابت اولمش حقیقت ده شو در.

(۱۲۶) قرآن کریمه شریعت اسلامیه ده الك ابتدا - دشمنلرك اذالرینه

بادیلرہ، هجوم ایتوچیلرہ، تعدی ایتوچیلرہ مقابلہ ایتمک - مقاتلرہ مقاتلہ ایتمک مقابلہ ایتمک .

بالکمز شوقدر در . حتی براءة سورہسی دە - براءة آیت کریمہ لری دە - عنادلرندہ ، ظاہلرندہ اذالرندہ مفرط عرب مشرکلرینہ خاص اولمق اوزرہ نازل اولدی .

براعة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين .

وقاتلوا المشركين كافة كما يقاتلونكم كافة . واعلموا ان الله مع المتقين .

جہادک ینہ بر سببی شو آیت کریمہ لردہ ، سیف آیت کریمہ لردہ تمام آچیق بر صراحتلہ بیان قیلندی : دشمنلرک هجوملری تعدیلری اعتدالری مقابلہ جوازینہ ، بلکہ مقابلہ وجوبینہ سبب اولور . دشمنلرک هجوملری اعتدالری دقیقہ لردہ مقابلہ ایتمک مدافعہ ایتمک ضرورت حکمیلہ البتہ مشروعدر . بلکہ دہا زیادہ ضررلردن قوتولمق ضروریتلہ فرض اولور ، فرضدر .

«ومالکم لاتقاتلون فی سبیل اللہ والمستضعفین من الرجال والنساء والولدان.»

نسا سورہ سنندہ .

اسیرلری اسارتدن تخلص ایتمک اوچون شو آیت کریمہ دە قتال ایجاب قیلنمشدر . شو آیت کریمہ مؤمنلرک مکہ دە اوزلرینک قارنداشلری جواردنہ قارنداشلری نندہ اسیرلکی حقندہ ایندی ، مکہ دە گی اوکونگی اسیرلگی - شو کونگی مؤمنلرک شو کونگی اسارتلردن زیادہ توکل ایدی . یاخود مؤمنلرک شو کونگی اسارتلری مکہ مؤمنلرینک اوکونگی اسارتلردن البتہ دون توکلدر . بوکا کورہ ، شو کونگی نجات محاربه لری البتہ مشروعدر ، البتہ مطلوبدر ، بوتون مؤمنلرہ فرضدر .

« فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم والقوا اليكم السلم فما جعل الله لكم عليهم

سبيلا » نسا سورہ سنندہ ، منافقلر حقندہ .

سلام جهنلرینہ میل ایتوب ، اعتزال ایدرلر ایسہ ، یعنی محاربه کونلرندہ بیطرف قالور ایسہ ، مقاتلہ لری هیچ بر صورتلہ جائز اولماز ، عداوتلری هر نہقدر معلوم اولور ایسہ دە . اعتزال مقاتلہ جوازینی منع ایدر ؛ بیطرف دولت اوزرینہ هجوم جائز اولماز ؛ بیطرف خلق اوزرینہ دە هجوم ایتمک ، قران کریم نصولرینہ کورہ ، هیچ بر صورتلہ جائز اولماز . امن خصوصلرندہ : سلام وظیفہ لردنہ ، صلح حقوقلرندہ اسلامیتک ثباتینہ اسلامک علویتنہ غایت گوزل ، غایت آچیق شاهدهدر شو آیت کریمہ .

«وان استنصروكم فی الدین فعلیکم النصر الا علی قوم بینکم و بینہم میثاق.»

آیت کریمہ سی الانفال سورہ سینک اخیرندہ .

مظلوملکدن اسیرلکدن قوتولمق خصوصلرندہ دین قارندشی مراجعت ایتوب نصرت طلب ایدر ایسہ ، نصرت ویرمک یاردم ایتمک ، شو آیت کریمہ امرینہ کورہ ، البتہ فرض اولور ، واجب اولور .

محاربه دهنشلری انقلاب طوفانلری ایچندہ ، قوتلی غالب دشمنلری آرہ سنندہ یالکر قالمش تور کلرک اسلام دنیاسینہ شو کونگی نسبتلری شو کونگی وضعیتلری نصرت طلب ایتمکدر ،

شو کونگی حرکت ملیہ لردنہ تور کلرہ تورک عسکرلرینہ اسلام عسکرینہ نصرت ایتمک ، ممکن یوللرک هر بریلہ یاردم ایتمک بوتون بر یوزی مسلمانلرینک شو کون فرض وظیفہ لر یدر . شو کتابک (۱۱۶-۱۱۷) مادہ لرینک سندی شودر .

جہادک قتالک اوچنجی سببی دە شودر ؛ یعنی : مظلوملرک نصرت طلبلر یدر .

مظلوم یاخود ضعیف بر اسیر نصرت طلب ایدر ایسہ ، نصرت واجب اولور ، قتال جائز اولور .

۱۲۷) میثاق حقوقلری عهد حقوقلری حقوqlرک هر برندن اوستوندر .
میثاق حقوقلرینک عهد حقوقلرینک هر بر حقوقدن مقدمگی هر بر
حقوقدن اوستونلگی جهتیهله "الاعلی قوم بینکم وینهم میثاق" استثنائی قرآن
کریمده نازل اولدی .

دین حقوقلرینده قارندشلك حقوقلرینده عهد حقوقلری عهد حقوقلری
قرآن کریم حکمنده اوستوندر . دین حقوقیهله میثاق حقوقلری تعارض ایدر
ایسه ، استثنا حکمیهله میثاق حقوقلری تقدیم قیلنور .

نه قدر بویوک بر رعایه نه قدر بویوک بر امانت! هیچ بر دینده ،
هیچ بر سیاستده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت! دین حقوقلرینده
قارندشلك حقوقلرینده عهد حقوقلری عهد حقوقلری قرآن کریم حکمنده
اوستوندر .

سیاسی امورلرده بویله بویوک بر امانت هیچ بر دینده هیچ بر دولتده
یوق ایدی ، یوقدر .

اسلام اساسینه ، حقلق اساسینه ، قوت اساسینه بنا قیلنمش بنا قیلنه چق
هر بر دولت البته شویله اولور .

وان جنحوا للسلیم فاجنح لها . وتوکل علی الله

محاربه ضررلرینی ممکن یوللرک هر بریله دفع ایتمک وظیفهسی حقنده غایت
حکمتلی غایت جزالتلی بر فرمان الاهیدر . یعنی : سلام جهتلرینه دشمنلرک میل
ایدر ایسه ، سنده البته سلام جهتلرینه عجله آیت ؛ ممکن یوللرک معقول چاره
لرک هر بریله محاربه یوللرینی البته قطع آیت .

سلام جهتلرینه میل دشمن طرفندن حس قیلنور ایسه ، قبول ایتمک واجب
اولور . مقصود - سلام یولیهله صلح یولیهله حاصل اولور ایسه ؛ اولا بیلور ایسه
محاربه البته حرام اولور .

۱۲۸) تلاوت قیلنمش شو آیت کریمه لرک افاده لرینه کوره ، قطعی حکملرینه
کوره ، اسلام امن مؤبد صلح مؤبد دیندر . محاربه - بالکتر ضرورت دقیقه -
لرنده بالکتر الزام صورتلرنده الزام قیلنوب ، مشروع اولور .

ان الدین عندالله الاسلام آیت کریمه سینک ده لغوی معناسی شودر . اسلام
سلام یوللرینه دخول ایتمک ، سلام مستویه سننده ثابت قالمق معناسنده در . اسلم
دخل فی السلام دیمک اولور .

" یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلام کافه " آیت کریمه سی ده شو معنی ده
غایت آچیق بر عبارتدر . هم عموم هم استفراق صیغه لری ده شو آیت کریمه ده قطعیدر
محکمدر .

۱۲۹) قرآن کریمده سلام آیت کریمه لرینک هیچ بری ، جهاد آیت کریمه -
لرینک سیف آیت کریمه لرینک هیچ بریله نسخ قیلنمادی .

جهاد آیت کریمه لرنندن سیف آیت کریمه لرنندن صوکل مدینهده سلام آیت
کریمه لری نازل اولوب ، سلام آیت کریمه لری قرآن کریم ده محکم اولوب قالدی .
سیف آیت کریمه لری ده ، سلام آیت کریمه لری ده قرآن کریمده منسوخ اولمادی ؛
هر بری محکمدر .

قرآن کریم ده " واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل " آیت
کریمه سی ده محکمدر . بوگا کوره ،

۱۳۰) بر یوزنده دولت اسلامیه ایکی اساس اوزرینه ، بری سلام عمومی
اساسی ، ینه بری قوت مطلقه اساسی اوزرنده قائم اولور .

قوتی یوق ، یاخود قوتی ناقص دولت - عمومی سلامی محافظه اقتدارینه مالک
اولماز . هر زمانک همه قوتلرینی مالک خلق ، مالک دولت ، بالکتر بویله بر دولت
عمومی سلامی محافظه حقوقلرینه محافظه اقتدارینه مالک اولا بیلور . مالک
اولور .

هر دولت ده قوت مطلقه وجودی ضروریدر . دولت اسلامیه دهده قوت البته ضروری اولور . لکن دولت اسلامیه ده قوت - هجوم او چون توگل ، استیلا حرصلری او چون ده توگل . بلکه حقیقی همده حقوقلری همده حیات ضرورتلری محافظه او چوندر . دشمنلرک هجوملرندن استیلالرندن صاقلاعتق او چوندر .

« ترهسون به عنوالله وعدوکم » تکملهسی ده بوگا آچیق دلالت ایدر . شوفصلک صحیفه لرنده تلاوت قیلنمش آیت کریمه لرک افاده لری (۱۳۳) - ۱۳۰) ماده لرمزی آچیق اثبات ایتندی . بوگا کوره .

(۱۳۱) جهانگیرلک محاربه لری ، فتوحات محاربه لری ، ایپه ریالیزم محاربه لری جائز اولماز ایسه ده ؛ لکن نجات محاربه لری دفاع محاربه لری ضرورت حکمیه مشروع اولور ؛

(۱۳۲) اسلامیتک ده شرقک ده نجاتلری بوللرنده تورکلرک شو کونگی محاربه لری مشروعدر ، مطلوبدر ، ضروردر .

(۱۳۳) بوتون یر یوزی مسلمانلرینک ده تورکلره اسلام عسکرینه نصرتلری ده هر جهتله اعانه لری ده البته لازمدر ، مطلوبدر .

(۱۳۴) عهد حقوقلری قرآن کریمده شریعت اسلامیه ده هر حقوقدن زیاده ؛ حتی دین قارنداشلگی حقوقلرندن ده زیاده معتبردر .

الا وید المسامین علی من سواهم واحده ، ویسعی بذمتهم ادناهم . سنت قطعیه سینک افاده سینه کوره ، آگ ادنی مؤمنک عهدی ده امانی ده لازمدر . حکومت او فردک عهدینی هیچ بر صورتله نقض ایته آلماز . بر فردک عهدی بر فردک تأمین هر خصوص ده هر وقت ده معتبر اولور . ویسعی بذمتهم ادناهم جمله نبویه سینک افاده سی شودر .

الانفال سوره سینک اخیرنده « وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الا علی قومینکم وینهم میثاق » آیت کریمه سنده گی استیننا جمله سینک افاده سینه

کوره ، عهد حقوقلری دین قارنداشلگی حقوقلرندن زیاده معتبردر . تعارض صورتلرنده عهد حقوقلرینک رعایه سی استیننا جمله سیله ایجاب قیلنمشدر .

نه قدر بویوک بر رعایه ، نه قدر بویوک بر امانت ، هیچ بر دین ده ، هیچ بر سیاست ده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت !

معاهدلرک اوزلری عهد حقوقلرینه خیانت ایتملر ایسه ، عهدلری نقض ایتملر ایسه ، اهل اسلام عهد حقوقلری دین حقوقلرندن ده زیاده اولمق اوزره هر وقت اعتبار ایدر .

« فا استقاموا لکم فاستقیموا لهم » آیت کریمه سینک ده فرمانی شودر . عهد حقوقلری دیمک - بر وقت دشمن اولوب ده ، سوگره یا ضرورت قوتیه یا خود مصلحت ملاحظه سیله عهد ایتش مشرک معاهدک حقوقلری دیمکدر .

یوقسه ، عموم انسانلرک انسان اولمق شرفیه حقوقلری حرمتلری حریتلری حقنده اهل اسلامک عقیده قطعیه سی شو کتابک اوچنچی ماده سنده بیان قیلندی .

انسانلرک حقوقلرینک حرمتلرینک عصمتی قیمتی ذاتیدر . عهد اولسه ده اولماسه ده ، هر انسانک هر ملتک هر حق هر حرمتی هر برده هر وقت هر خصوص ده معصومدر .

ان الدین عندالله الاسلام - یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافه کی آیت کریمه لرک افاده لری ارشادلری شودر .

بر آدم سلام ویرور ایسه ، سلم القا ایدر ایسه ، ایمان حقوقلری امن حقوقلری البته حائز اولور .

ولاتقولوا لمن القی الیکم السلام لست مومنأ آیت کریمه سی اوچ قراءت جهتیه اوچ آیت حکمنده اولوب ؛ سلام ویروجی ، سلم القا ایتوجی آدمک

ایمان حقوقلری امن حقوقلری حائز لگینه البته شاهد اولیلور ، البته شاهد اولور .

یعنی : امن حقوقلری اسلامیت نظرده بالکز عهد حکمیله توگل ؛ بلکه سلام و یرمک بر کهسیلهده تأمین قیلنور .

حقوق خصوصلرنده اسلامیتک ثباتی اعتناسی شوقدر قوتلیدر .

« و اذا قال الرجل لرجل لا تخف فقد امنه . و اذا قال مترس فقد امنه .

فان الله يعلم الالسنه . » لانتخف کبی ، خوف ایتمه کبی ، مترس کبی خطابلرک بریله امن حقوقلری عهد حقوقلری ثابت اولور .

دشمنلگی سبقت ایتمهده عاقبت عهد ایتمش بر آدمک بر قومک خیانتی

غدری ، علامتک بریله قرینه لرک دلالتیله ، محتمل اولور ایسه ، شو تقدیردهده

غدر بولیله اوزینک عهدینی نقض ایتمک اهل اسلامک شرفینه عزتینه

مناسب اولماز ، جائز اولماز . بلکه اعدام ایتمکدن صوگ ، خبر و یردکن صوگ

عهدینی نبذ ایتمک مصلحت اولور ایسه ، اسلامیت ادبیه مناسب اولور .

« و اما تخافن من قوم خیانة فانبذ الیههم علی سواء . ان الله لا یحب الخائنین . »

خیاتلری محتمل اولور ایسه ، اعلام ایتمه ، خبر و یروب ، عهدکی ترک

ایدر ایسهک ؛ ایت دیمکدر .

۱۳۵) عهد حقوقلری معاهدلرک بالکز اوزلرینه محصور قالمایوب ؛ بلکه

معاهدلره بوجه من الوجوه صلحی وار بیطرف آدملریده معتدللریده البته

شامل اولور .

« فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث وجدتموهم . ولا تتخذوا منهم ولیاً ولا

نصیراً . الا الذین یصلون الی قوم بینکم و بینهم میثاق . » ناسوره سندهدر .

یعنی : منافق دشمنلرکز صلحدن اعراض ایتمه ، دشمنلرکده اصرار

ایدرلر ایسه ، حقوقلرینک امنی زائل ، قانلرینکده ماللرینکده عصمتی قالماز ؛

قتلری مشروع اولور . لکن منافق دشمنلرکز سزک معاهدلرکزه التجا

ایدرلر ایسه ؛ یعنی سزکله قتال ایتمه یوب ؛ بلکه بیطرف قالبوب ، معاهدلرکز

طرفینه میل ایدرلر ایسه ؛ قتاللری جائز اولماز ؛ معاهدلرکز کبی همه حقوقلری

معصوم اولور .

یعنی ؛ عهد حقوقلری بالکز معاهدلره توگل ؛ بلکه مجاورلریندهده معاهدلرک

دوستلریندهده سرایت ایدر .

۱۳۶) معاهدک حکمی هر خصوصده ، حتی دم خصوصلریندهده مومنک

حکمی کیدر .

وماکان لمؤمن ان یقتل مومنأ خطأ فتحریر رقبة مومنة ودية مسامة

الی اهله الا ان یردکوا . فان کان من قوم عدو لکم وهو مومن فتحریر رقبة

مومنة . و ان کان من قوم بینکم و بینهم میثاق فدية مسلمة الی اهله و تحریر

رقبة مومنة . فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین توبة من الله . و کان الله علماً

حکماً . »

شو آیت کریمهده اوچ جملهده غایت آچیق بیانک افادهلرینه کوره ، یهودی

نصرانی مشرک معاهدک قانی هر حقوقده مومنک قانی کیدر . حرمتی عصمتی

دشمن مومنک قانندن زیادهدر ؛ دشمن قومک مؤمنی خطأ قتل قیلنور ایسه

مؤمن رقبة آزاد ایتمک واجب اولور ، دیت واجب اولماز . دوست مؤمن

قتل قیلنور ایسه ؛ رقبة آزاد ایتمک واجب اولور ، دیت تسلیم ایتمک واجب

اولور ؛ لکن مقتولک اولیاسی اسقاط ایدر ایسه ، دیت ساقط اولور ؛ اما

معاهد خطأ قتل قیلنور ایسه ؛ دیت واجب اولور ، ساقط اولماز ؛ رقبة آزاد

ایتمک واجب اولور ؛ عاجز قالور ایسه ، ایکی آی کفارنیده واجب

اولور ،

عهدك قوتى شريعت اسلاميه ده شو قدر شديددر .

۱۳۷) يوقارى نه تلاوت قىلنمش «والدين آمنوا ولم يهاجروا مالكم من ولايتهم من شئ حتى يهاجروا فى سبيل الله . وان استنصروكم فى الدين فعليكم النصر الا على قوم بينكم وبينهم ميثاق .» آيت كريمه سنده گى غايت اهميتلى استئنا مناسبيله عهد حقوقلىرى بيان ايتدك : بوراده بيانى هم حلى مطلوب بر مسئه ، ديمك مكن ، دها زياده اهميتلى بر مسئله واردر .

انكليز دولتى انكليز ملتى شوكون توركيه دولتینه توركيه ملتینه محاربدر . توركيه حكومتى شوكون ده نصرت طلب ايتوب هندوستان مسلمانلىرىنه مراجعت ايدرايسه ، نصرت ويرمك ياردم ايتمك هندوستان مسلمانلىرىنه واجب اولورمى ؟ ياخود هندوستان خليفه انكليز دولتى آره سنده عهدك ميثاقك وجودينه كوره ، آيت كريمه ده گى استئنا حكيميله ، هندوستان مسلمانلىرىنك ياردم ويرمكدن امتناعلىرى ده شو گون جائز اولورمى ؟

رومانف دورنده روسيه حكومتى توركيه دولتینه اسلام مملكتلىرىنه محارب ايدى . بوندىن سوكره ده شو متجاوز ايكى دولت آره سنده ده محاربه البته مكندر .

روسيه مسلمانلىرى دولتك اصيل اعضالىدر . دولتك معاهدهسى همه اعضالىرى شامل اولمق قوتيله ، عهد حقوقى ميثاق قوتى مسلمانلىرىك نمه سنده البته قائم اولور . البته قائمدر . بوكا كوره ،

اولكى محاربه لرده روسيه مسلمانلىرىنك حاللى نه ايدى ؟ دين فرمايله عمل ايتوب ، توركلره او وقت ياردم ايتمك مى بزه واجب ايدى ؟ ياخود عهد هم ميثاق قوتيله ، نصرتدن امتناع ايتمك جهتى ده مى بزه او وقت جائز ايدى ؟

فرض ايديهك ، بوندىن سوكره روسيه حكومتى توركيه دولتینه حرب آچدى .

توركيه حكومتى اوتقدريده روسيه مسلمانلىرىلرندن نصرت طلب ايدرايسه ، بزم حالمز نه اولور ؟

بوراده دورت احتمال واردر . ۱ : قران كريمك آيت كريمه لىرى انكار ايتمك ، ۲ : ايمان ايتيه طور بده ، توركيه دولت اسلاميهسى اوزرينه هجوم ايتمك ، روسيه خريستيانلىرىله برابر توركيه مسلمانلىرىنه حرب آچمق . شو ايكى احتمالك هيچ برينه بوندىن سوكره روسيه مسلمانلىرى انشاءالله ارتكاب ايتمز ايمانلىرى ده انسانيتلىرى ده شو ايكى جنايتك هر بوندىن روسيه مسلمانلىرى البته منع ايدر . جسارت مدنيه لىرى ده بوندىن سوكره انشاءالله البته كفايت ايدر ، ۳ : دين حكيميله توركلره ياردم ايتوب ، دولتك عهدىنى بوزمق ، محاربه ده اشتراك ايتمه مك ، دولت ايجنده بويوك بر اختلال چيقارمق . بويله براحتال اهل اسلامك هيچ برينه فائده ويرمر . اهل اسلامك امنلىرى خراب ايدر . بويله براحتال قائم اولسه ايدى ، دولتك اعضاسى اولوب هر يرده هر ملتله راحت راحت ياشامق نعمتلىرىن اهل اسلام محروم قالور ايدى . شو احتمالك بويله فنا نتيجه لىرى تمام قيامق تدبيريله اولاييلور ، آيت كريمه استئنا جملهسى بلاغت اعجازيه شاهدهى اولمق اوزره حكمت لسانيله نازل اولمشدر .

دورت احتمالك كى قىرى : دولتك عهدىنى ميثاقك حقوقلىرىنى تامميله رعايه ايتوب ، روس طرفندن ده تورك طرفندن ده اعتزال ايتوب ، بيطرف قالمق . آيت كريمه سياقينه كوره ، استئنا جمله سينك معناسى ده مساقى ده افاده سى ده شويله اولاييلور . چونكه استئنا حكيميله ، بر تقدير ، نصرت واجب اولماز ايسه ده ، لكن مستنصر اوزرينه هجوم جوازي شارح حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلىرىنك لسان حكمتلىرىنه البته اسناد قىلنه ماز . استئنا افاده ايدرايسه بالكز بيطرف قالمق قدرىنى افاده ايدرايسه .

استثنا جمله سی حقنده بيم شو بیام بلکه طوغریدیر. طوغری اولور ایسه ده. شوکتا بک یوز آلتنجی ماده سنده گی دعوام اساس جهتیله ثابت اولور. بوندن شوک بیان قیلنه جق ماده لر ده زیاده سیله اثبات ایدر ایضاح ایدر.

۱۳۸) بویله مسئله لری تمام صراحتله سویله مک یازمق وقتی - کونلری ساعت لری دقیقه لری ایشدی، تمام حلول ایتدی. هر حالده اسلام مملکت لری نیک اسلام ملت لری نیک سیاسی وضعیت لری هر یرده غایت فنادر، سیاست ساحه لر نده اهمیت لری ده غایت آزدیر. بلکه تمام یوقدر.

دولت ده امین اعضا اولمق وظیفه لر یله ایمان لری نیک وظیفه لرینی گوزل هم معقول صورت ده تالیف ایته بیلمک تدبیر لر نده اسلام ملت لری نیک اسلام مملکت لری نیک هر بری عاجز ایدی، همان عاجزدر.

۱۳۹) اسلام ملت لری نیک هر بری، مدنی دولت لری نیک هر برنده تام حقوقی کامل امانتی اعضا اولور. ملت اسلامیه فرد لری نیک هر بری، نهره ده اولور ایسه ده، دولت نیک تام حقوقی اهلیدر، مملکت نیک امین بر اوغلیدر. دولتینه خیانت ایتمز، وطنینه ضرر ویرمز. دولتنده اعضا اولمق صفتیله برابر، سیاسی بر اهمیت سیاسی اجتماعی بر قدرت کسب ایده بیلور ایسه، کسب ایدر ایسه جامعه اسلامیه ضررینه قورال اولمق ذلت لر نده البته خلاص اولور ایسه؛ اسلام دولت لری نیک ضررینه قورال اولماز، اسلام دشمن لری نیک سوادینی ده تکشیر ایتمز.

۱۴۰) اسلام ملت لری نیک اسلام بالالری نیک بویله بر وضعیت نصل تأمین قیلنور؟ شو کون بوتون صراحتله سویله نوب آچیق صورت ده حل قیلنه جق مهم مسئله لر کده اک مهمی شودر. شو مسئله بوتون اسلامیت دنیاسی اوچون ده شو کون اگ مهم مسئله در.

۱۴۱) هر دولت ده هر یرده دولت نیک وطنک حمایه سینه فائده سینه اولمق اوزره، اسلام ملت لری نیک اسلام بالالری نیک سیاسی قوت لری سیاسی اهمیت لری تأمین قیلنور ایسه، شو مسئله مطلوب صورت ده، هم اسلامیت فائده سینه هم دولت هم وطن مصلحت لری نیک موافق بر نظام اوزره، البته حل قیلنه بیلور.

بگا قالسه، تدبیر بالکتر شودر. هر نه قدر آغر ایسه ده طوغری تدبیر شودر. شوکتا بک شو صحیفه لر ک بوتون ماده لری شو تدبیر ک معقول هم صاغلام اساس لری دیر. یاخود او تدبیر ک الفباسیدر.

۱۴۲) قرآن کریم جمله لری، اهل اسلامک یقین هم قطعی اعتقاد لری نیک کوره؛ عادی بر جمله اولمایوب، بلکه الاهی سماوی بر جمله در. بوگا کوره، قرآن کریم جمله لری نیک هر بر جهتیله هر بر خصوصیت لری نیک اعتبار ایتمک، نکته لر نیک هر برینه تمام دقت ایتمک البته لازم اولور.

مالکم من ولایتهم من شیء جمله سیله - مالهم من ولایتکم من شیء جمله سینک افاده لری معنالی آره سنده فرق البته وارد؛ همده فرقلری البته بویوکدر.

مالکم من ولایتهم من شیء جمله سینک معناسی: ایمان ایتوبده هجرت ایتمه مش آدم لری نیک ولایت لر نده سزه بر فائده بر نصیب یوقدر. دولت لر نده دار - لر نده محبوسیت جهتیله، او یله آدم لری نیک نهمه لر نیک هیچ بر وظیفه مرتب اولماز دیمک کی اولور. لکن او یله آدم لری نیک اوزلری سزدن نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت ویرمک سزه واجب اولور. ”وان استنصرکم فی الدین فعلیکم النصر“ آیت کریمه سینک افاده سی شودر. یعنی سزک ولایت کزدن او یله آدم لری نیک نصیب لری وارد.

ایمان ایتوبده هجرت ایتمه مش آدم لری نیک قوت لری بولونور ایسه، اسلام دولتینه ملتینه نسبتله او یله آدم لری نیک نهمه لر نیک هیچ بر وظیفه مرتب اولماز. لکن عاجز قالبده نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت ویرمک البته واجب اولور. ولایت

اسلامیہ دن نصیب لری وار دیکدر . یعنی : قوت سریر لری اوزرنده عزت کر سیر لری اوزرنده متمکن اسلام دولتی نصرت طلب ایتمز ، لکن نصرت ویرور . اگرده میثاق قائم توگل ایسه .

انفال آیت کریمه سینک معناسی شویله اولور ایسه ، روسیه مسلمانلرینک هندستان مسلمانلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده شو آیت کریمه بر بیان اولور بیلورمی ؟ بوقمی ؟

بر یوزرنده گی اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده قرآن کریمک حکیمانہ بر تدبیری عقلی حکمتی بر ارشادی وار ایسه ؛ ایندی قرآن کریمک تدبیری ارشادینی بز شو کون بیان ایدیک .

۱۴۳) عهد قرآن کریم حکمنده شریعت اسلامیہ نظرندہ غابت مؤکد اولوق اوزره ؛ معتبردر . معاهد طرفندن خیانت یا خود نقض بولوماقچه ؛ عهدک هیچ برینی اسلام نقض ایتمز .

فا استقا موالکم فاستقیموالهم - و اوفوا بعهد الله اذا عاهدتم . ولا تنقضوا الایمان بعد تو کیدها وقد جعلتم الله علیکم کفیلاً . ان الله یعلم ما تفعلون .

۱۴۴) لکن اهل اسلامک همه سی ذمه خصوصلرنده عهد خصوصلرنده نسبت خصوصلرنده بردر . اسلام دولتلرینک بری یات دولتلرک بریله معاهده ایدر ایسه ؛ شو معاهده عموم اهل اسلامک معاهده سی کبی اولور (۲) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایدر ایسه ، همه اهل اسلامک عهدی نقض قیلنمش کبی اولور (۲) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایتمز ، اسلام دولتلرینک برینه حرب اعلان ایدر ایسه ، اسلام دولتلرینک هر برینه اهل اسلامک هر برینه حرب اعلان ایتمش کبی اولور . اسلام دولتلرینک برینه دشمن یات بر دولت اسلام دولتلرینک هر برینه همه سینه البته دشمن اولور .

ئەۆلاد گۆرۈپپیسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

ذمه المسلمين واحده . الاويد المسلمين على من سواهم واحده .

شو قطعی حدیثلرک تمام آچیق افاده لرنه کوره ، عموم اهل اسلامک ذمه سی بردر . برینگ ذمه سی نقض قیلنور ایسه ؛ دیگرینگ ذمه سی ده نقض قیلنمش اولور . شو قطعی حدیثک صوگ جمله سینک افاده سینه کوره ؛ همه اهل اسلام بر قولدر . وهم بد علی من سواهم . اسلام دولتلرینک برینه حرب اعلان قیلندی می ؛ دشمن هجوم ایتمی می ؛ بر قول اولوب مدافعه ایتمک اهل اسلامک همه سینه فرض اولور .

یوز قرق برنجی ماده ایله شو ماده ترکیب قیلنور ایسه ، یوز قرق ایکنچی ماده ده گی سوالک آچیق بر جوانی چیقار . شو اوج ماده اعانه سیله اهمیتلی بر مسئله بلکه حل قیلنور .

خاتونلرک حقوقلرینه وظیفه لرنه

دائر ماده لر

۱۴۵) حکمت الاهیہ تدبیریله خاتونلرک رجالک طبیعی حاللری طبیعی وظیفه لری مختلف هم متفاوت خلق قیلنمش ایسه ده ، مدنی اجتماعی سیاسی دینی ادبی حقوقلرک هر برینی خاتونلرک هر برینه شریعت اسلامیله تمامیه کالیله احسان ایتمی . بوکا کوره .

۱۴۵) خاتونلر هر حقوقده ارلره مساویدر .

۱۴۶) بعض خصوصلرده تفاوت کبی بر حال وار ایسه ده ، حقوقده توگل بلکه حظوظده یا خود اجتماعی وضعده تفاوتدر . متلاً میراث حصه لرنده تفاوت

حظوظ تفاوتیدر . حظوظ انسانلرک اهلیتلرینه کوره توگل . بلکه حاجتلرینه کوره اولور . بوکا کوره ، بویله تفاوتلری حقوق تفاوتینه اهلیت تفاوتینه عطف ایتمک البته خطادر .

(۱۴۸) لکن حقوقلره وظیفه لره خاتونلرک اهلیتلری مسئله سنده اک مهم اساس اولمق اوزره ، خاتونلرک حرمتلری عائله قدسیتی عائله انتظامی عائله مصلحتلری اعتبار قیلنور . بوکا کوره ،

(۱۴۹) عائله انتظامنه بالالرک سلامتکلرینه تربیه لرینه خاتونلرک وجودلرینه صحتلرینه حرمتلرینه عصمتلرینه ضرر ویره بیله چک وظیفه لره - دن خدمتلردن هر وقت هر برده خاتونلر تمام آزاد قالب ؛ حرمتلرینه لائق تو- گل حقوقلریندن ده خاتون هر وقت بوقاری قالور .

(۱۵۰) بویله تفاوتلری تساویلرینه ضرر ویرمز ؛ بلکه حرمتلرینی تأکید ایدر . عائله لرک راحتی سعادتی انتظامی خصوصلرینده ، بالالرک تربیه لری تأدیبلری خصوصلرینده خاتونلرک غایت بویوک اهمیتلری غایت اهمیتتی وظیفه لری واردر . فرض اینده یک ، شو وظیفه لرینک برینه یا اکثرینه حقوق سیاسیله لرینک بری مزاحمت ایده چک اولور ایسه ، مصلحت ملاحظه سیله اویله حقوق سیاسیله - لری ترک قیلنور . ترک ایتمک محرومیت اولماز ، حرمت اولور ، مصلحت اولور .

(۱۵۱) هر حالده حقوقلرک هر برینه وظیفه لرکده هر برینه مصلحتلرکده هر برینه اولرک هر بری کی خاتونلرک هر بری ده اهلدر .

(۱۵۲) غایت آغر آتالق وظیفه لری غایت اهمیتتی عائله اداره سی خاتونلرک حقوقلرینه مانع کی تلقی قیلنماز .

(۱۵۳) خاتونلرک حقوقلری نه قدر کامل اولور ایسه ، حرمتلری نه قدر زیاده اولور ایسه ، هیئت اجتماعیه او قدر قوتلی اولور .

اهلیتی ده حقوقلریده کامل خاتونلرک والده لگی ده محبوبه لگی ده زیاده اولور . برکتلی اولور . حقوقلرک بعضلریندن خاتونلرک محرومیتلری ، خانه جدارلری آراسنده خاتونلرک اسارتلری عائله جهتیله فائده اولماز .

(۱۵۴) لکن اجتماعی وظیفه لرینه اجتماعی اهمیتلرینه ادبی طبیعی وظیفه - لرینه سیاسی یا اجتماعی حقوقلری مزاحمت ایده چک اولور ایسه ، اویله حقوقلر - دن استفاده لری مطلوب اولماز .

(۱۵۵) عائله لرک نظاملرینه انتظاملرینه بالالرک تربیه لرینه خلل ویرمه - مک ضرورتینه کوره ، خاتونلر قزلر محجوری خدمتلرک هر برندن البته آزاد اولوب ؛ دولت یا جماعت خدمتلرینک هیچ برینه خاتون قزلرک هیچ بری محجوریتله سورولمز .

(۱۵۶) فابریقه لرده زاوودلرده ساخته لرده خاتون قزلرک خدمتلرینی مدنیت دنیاسی ده اقتصادی علماسی ده قبول ایدر ایسه ده ، تحمل ایدر ایسه ده ؛ بویله خدمتلره محجوریت دهشتلریندن ؛ بلکه خاتونلرک وجودلرینه صحتلرینه عصمتلر - ینه ضرر ویره بیله چک خدمتلرک هر برندن اوزلرینک قزلرینی خاتونلرینی آزاد ایتمک وظیفه لرینده اسلام دنیاسی ده روسیه مسلمانلری ده بوندن صوگک البته اجتهاد ایدر .

(۱۵۷) شو کونگی مدنیتک بویله دهشتلی مفسده لریندن قوتولمق چاره - لرینی آرامق بولمق روسیه مسلمانلرینکده بونون بر یوزی مسلمانلرینکده مهم بر وظیفه لریدر . بوکا کوره ،

(۱۵۸) نفقه لرینی اوزلری کسب ایده بیلورلک قدر خاتونلر مزای قزلر مزای تربیه ایتمک البته ضروردر . خاتونلرک شویله بر وضعیتده شویله بر قدرت ده اولملری حقوقلرینکده حریتلرینکده حرمتلرینکده اگ قوتلی حافظیدر .

ھیئت اجتماعیه ده ایکی شیء: بری جهل بری ضرورت انسانلرگ هر برینی خصوصاً خاتونلری سفالتلرگ هر برینه سوق ایدر .

قزلرگ تربیه لرینده غایت مهم شو جهتی ده البته اعتبار ایتمک عائله آتالارینه ده امت رهبرلرینه ده شو کون البته البته لازمدر .

(۱۵۹) خاتونلرگ قزلرگ حقوقلرینه وظیفه لرینه دائر بر کتاب، کتب فقهیه آراسنده یوقدر . احوال طبیعیه لرینگ احوال فقهیه لرینگ حکملرینه دائر بیانلر کتب فقهیه ده طهارت صلات عدت کبی کتابلرده وار ایسه ده، مجتهد لری ده سرگردان ایدر قدر آغردر . بوگا کوره، خلافت اسلامییه مشیخت اسلامییه سی، اسلام مملکتلرینگ هیئت فقهیه لری معرفتیه، خاتونلرگ قزلرگ حقوقلرینه وظیفه لرینه احوال طبیعیه لرینگ احوال فقهیه لرینگ حکملرینه دائر هم موجز هم آسان هم مضبوط بر کتاب تألیف قیلنوب، مکتب مدرسه لرده تدریس قیلنور .

عمله ، حقوق ، ملک ، اراضی

مسئله لرینه دائر ماده لر

(۱۶۰) عمله لرگ بوتون حقوقلرینی، عمله لرگ صلاحلرینه خدمت ایده بیله چک همه تدبیرلری بوتون اهل اسلام قبول ایدر طلب ایدر .

صلاحلرینه، عمله لرینگ ده برکتلرینه خدمت ایده بیله چک همه حقوقلری همه تدبیرلری اهل اسلام طلب ایدر . آگیتاسیه برده لرینده پروپاغانده لوحه لرینده یازمق او چون توگل؛ بلکه تامایله فعلیت ساحه لرینه چقارمق او چون

ئەۆلاد گۆرۈپپیسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازملار ئامبىرى

همده هیئت اجتماعیه نظاملرینده وار مهلك خسته لکری توزه توب؛ دیئت اجتماعیه بنیه لرینی آگ مهلك فساددن تطهیر ایتمک او چون، عمله لرگ همه حقوقلرینی البته اسلام طلب ایدر .

(۱۶۱) روسیه مسلمانلری اوفا ندوه سی بلکه بوتون بر یوزینگ بوتون مسلمانلری اجتماعگ انانیتگ بوتون حقوقلرینی؛ انسانگ مسکنگ ملکگ معصوملغی کبی، دینگ سوزگ مطوعاتگ شرکتگ بلا تحدید حریتی کبی، هر نوع صناعتگ تجارتگ حرکتگ حریتی کبی حقوقلری تامایله کتایله طلب ایدر .

(۱۶۲) ملک - هیئت اجتماعیه ده هم مطلق هم ضروری بر حقدر . ملک حقوقی مقدسدر، معصومدر . ملک حقوقی حقوق عمومییه دن اولوب، هیئت اجتماعیه قوتیله تکافل عمومی قانونیله هر وقت تأمین قیلنور . انسانلرک هیچ بری هیچ بر صورتله ملک حقوقلریندن محروم قیلنماز، محروم اولماز . حتی، فرض ایده یک، انسان رقیق اولسه ده، بنده اولسه ده، ملک هم تمایک حقوقلریندن محروم قالماز .

(۱۶۳) حقوق مسئله لرینده ملک - بایلق معناسنده توگل، غنامعناسنده توگل، بلک اهلیت معناسنده در . انسانلرک هر بری، فقیرلری ده بایلری ده ملک هر بر مقدارینه هر برینه هر جهتله هر وقت اهلدر .

(۱۶۴) ملک هر بر مقداری - بر درجه ده بر قوت ده معصومدر . انسانلرک تینلری نه قدر معصوم ایسه، میلیونلری ده میلیاردرلری ده اوقدر معصومدر .

(۱۶۵) حقوق ایکی نوعدر: (۱) هیئت اجتماعیه ده اعضالق، هیئت اجما عیه ده شریکک جهتیله انسانلرک هر برینه تمام برابر ثابت اولا بیله چک

حقوق - بوگا حقوق اجتماعیه نامی و برهیک : (۲) هیئت اجتماعیه اعضا رینک افراد رینک استقلال لرینی تأمین ایتمک ملاحظه سیله قبول قیلنه چق حقوق بوگا حقوق استقلالیه نامی و برهیک .

(۱۶۶) هیئت اجتماعیه اعضا رینک هر برنده هم حقوق اجتماعیه هم حقوق استقلالیه وار در ، بولنمق ضرور در . حقوق اجتماعیه حقوق استقلالیه بری دیگرینی ابطال ایتمز ، بلکه بری دیگرینی تکمیل ایدر تعدیل ایدر . برابر اولوب ، هیئت اجتماعیه انتظامینه ، انتظامک دوامینه خدمت ایدر .

(۱۶۷) حریت حقی ، تساوی حقی ، امن حقی ، حیات حقی - حقوق اجتماعیه دندر ، انسانلرک هر برینه هیئت اجتماعیه ده اعضا لک شریکک صفتیه برابر ثابت اولوب ، انسانلرک هر بری دیگرینه شو حقوق ده هر جهتله شریک اولور .

(۱۶۸) ملک ، ملک حقوق حقوق استقلالیه دندر ، جمعیت ده فردلرک استقلال لرینه تابع بر حقدر ، فردلرک حریت لرینه بر تأمیندر .

ملک بولونماسه ایدی ، ملک حقوق بولونماسه ایدی ، جمعیت ایچنده فردلرک تمام فانی اولور ایدی ، جمعیت ایچنده فرد تمام اسیر قالور ایدی ؛ جمعیت حقوقلری فردلرک بوتون حقوقلرینی تاممیه بوتوب ، فردلرک حقوق ذاتیه لری حقوق انسانیه لری تمام باطل اولور ایدی ؛ خلقتک آگ بویوک غایه سی اگ بویوک مقصدی - جمعیتک اوفاق بر وسیله سی درجه لرینه تزییل قیلنمش اولور ایدی .

(۱۶۹) حقوق اجتماعیه ده تعارض بولونماز . انسانلرک حریتلری تساویلری حیاتلری کچی حقوق اجتماعیه لرنده تعارض یوقدر ، تراحم یوقدر ، ضدیت هم عداوت یوقدر . افرادک حقوق استقلالیه لرنده تعارض صورتلری تراحم صورتلری

بولونه بیلور . مثلاً : مالک لرک حقوق ملکیه لری محروملرک هجوم لرینه تعدیل لرینه هر وقت هدف اولوب ، حقوق ملکیه ده تضاد ، تراحم ، تعارض هر وقت دوام ایدر بیلور .

(۱۷۰) درست ، شویله در . لکن حقوق ملکیه ده حرصلرک تعارضلری تعادیلری تضادلری هم ده حقوق ملکیه لرنده مالک لرک بغیلری اعتدالری - حقوقلرک بطلان لرینه هیچ بر صورتله سبب اولاماز ، دلیل اولاماز .

(۱۷۱) طبیعت عنصرلری آره سنده ده تضاد واردر . ضد عنصرلر - بری دیگرینی ابطال ایتمز ؛ بلکه بوتون اضداد مؤتلف اولوب ؛ قوشولوب ؛ اویو - شوب ، معتدل بر مزاج تشکیل ایدر ، اجتماعک ضد عنصرلری ده شویله در ، شویله اولمق لازمدر .

(۱۷۲) قانونلرک بوتون اهمیتی ده اجتماعی ضدلری تألیف ایتوب ، معتدل منتظم بر بنیه اجتماعیه تشکیل ایدر بیلیمک مهارت لرنده ظاهر اولور . طبیعت اوزینک غایت بویوک قوتیه غایت مهارتی حکمتیه ضد عنصرلری تألیف ایتوب ، تعدیل ایتوب ، بر جسم طبیعی ایجاد ایدر ، تشکیل ایدر . هیئت اجتماعیه موجدلرینه ده بویله بر تدبیر لازمدر .

(۱۷۳) اجتماعک ضد عنصرلری تألیف قیلنوب ، تعدیل قیلنوب ؛ بر هیئت اجتماعیه ، بر بنیه اجتماعیه تشکیل قیلنور ایسه ؛ حکمت اولور ، معقول اولور ، مطلوب اولور . یوقسه ، تعارض دعواسیله تضاد بهانه سیله حقوقلرک اوزلری ابطال قیلنور ایسه ؛ تدبیر اولماز ، تدمیر اولور ؛ حریت اولماز ، حرمان اولور . فردلرک استقلال لرینی تمام هدم اولمق جهتیه ده ، انسانلرک هر برینه غایت بویوک تحدید اولور ؛ عاقبت انسانلرک هر بری حقنده دهشتلی محرومیت اولور .

(۱۷۴) انسانک حیاتی ، حیاتک ده دوامک بقاسی ؛ - کچی لباس کچی مسکن

كې ضرورتلار بولۇنمادىچە ، مەنكىن اولماز . بوكا كۆرە ، حيات حقوقلارى ملك حقوقلارنى ايجاب ايدىر ، توليد ايدىر . حياتى انسانك معصوم هم مقدس ايسە ، ملك حقوقلارى دە البتە مشروع اولور ، مقدس اولور ، معصوم اولور .

(۱۸۵) عدالت مطلقە قانونلرى دە ملك حقوقلارنى تامين ايدىر ، تقدیس ايدىر . انسانی حیاتىندن محروم ایتىمك مەنكىن توگل ايسە ، حیات وسيله لرندن دە محروم ایتىمك البتە مەنكىن اولماز . حیات حقوقلارى انسانلار دە متساويدىر . ملك اهلیتی دە هر بر انسان دە تمام متساوی اولور .

(۱۷۶) طبیعت قانونلارینه طبیعت حاللارینه اجتماع قانونلرى موافقت ايدىر ايسە ، اجتماع قانونلرى قانون اولور ، گوزل اولور ، تدبیر اولور . مخالفت ايدىر ايسە ، هر جهتله مفسده لرى ايجاب ايتوب ؛ اجتماع مخالفت قانونلرى عاقبت باطل اولور . ملك حقوقلارى انسانلارك شو كوئنگى مزاجلارینك شو كوئنگى طبیعتلارینك قطعى هم ضرورى بر حاجتیدىر . انسانك شو كوئنگى طبیعت ادیبه سی تمام قلب قیلنمادىچە ، ملك حقوقلارى هم انسانك طبیعتنه هم انسانلارك هر جهتله مصلحتلارینه موافق اولور .

بزم عقیده مزه كۆرە ، خلقت طبیعیه سنده انسان احسن تقویم اوزرنده خلق قیلنمىدیر ؛ حتی ملك كې فرشته كې اولمق انسان اوچون كمال اولماز . اویله ايسه ده فرض ایدیه ك ، انسان فرشته كې اولدی . ملكلارك هیئت اجتماعیه لرندە ملك قانونلارینه احتیاج بلکه قالماز ، لکن اویله بر هیئت اجتماعیه اشتراكلك ناملارینه ده محتاج اولماز .

(۱۷۷) ملك حقوقلارى هیئت اجتماعیه مصلحتلارینه ده تمام موافقتدیر . ملك حقوقلارینك قوتیه عملك ثمره لرى برکتلری زیاده اولور ، استحصال قوتی زیاده اولور ، هر نوع عمل ترقی ایدىر ، هیئت اجتماعیه نظاملری دە تكامل ایدىر .

ملك - بوتون ترقیاتك بوتون صناعتلارك اك مهم موجدیدىر . هیئت انسانیه ده ده حیاتك بوتون مرفقلىرى ملك سوقيله تامين قیلنه كلىشدیر . (۱۷۸) ملك حقى - عملك اك یاقین اك ضرور بر نتیجه سیدىر . هر عامل اوزینك محصولاتینه البتە مالك اولور .

(۱۷۹) درست ، شبهه یوق ، ملك حقوقلارینه ملك نظاملارینه هیئت اجتماعیه ده غایت مدهش مفسد مترتب اولدی . لکن تحلیل كوزیله نظر ایدىر ايسه ك ، مفسده لرك هیچ برى ملك نظاملارینه مترتب اولمادی . بلکه سوء استعماللارینه مترتب اولدی . هر قانونك هر نظامك حتی طبیعی قانونلارك ده نتیجه لرندە شرور هم مفسد كثرتله هر وقت هر یرده بولوبور . نتیجه لارینك فسادی طبیعی قانونلارك بطلانلارینه دلیل اولماز ايسە ، اجتماعى قانونلارك بطلانلارینه ده هیچ بر جهتله دلیل اولماز . نتیجه لرده فساد وار ايسە ، بولنور ايسە ، قانوندن اولماز ، بلکه سوء استعمالدن ناشى اولور .

(۱۸۰) درست ، شو كوئنگى مدنیت ، بلکه هر یرده هر وقت هر عصرك هر ملتك نظامى مدنیقی عمله لرك حاجتلاری حرمتلری حقنده راحتلاری حقوقلاری حقنده هر وقت غایت ظالمانه غایت تحقیرانه معامله ایدىر ایدی . ملك قانونی ده بعض خلقك فوق الغایه سفالتلارینه بعضلارینك ده غایت فضله سفاهتلارینه فوق الغایه رفاهیتلارینه بول آچوب ؛ عاقبت بوتون هیئت اجتماعیه حاللارینی تمامیه خراب ایتدی . بوكا كۆرە ، دولت فورمه لرینی هیئت اجتماعیه نظاملارینی شكللرینی آست اوست ایتىمك اوچون ، عصر عصر ره وولوتسیه لر چيقوب طوردى .

شوخصوص ده قارل مارقس كې ئەنگلس كې بویوك مقصدلارگ همه شكلا - یتلری غایت اورونلیدىر . بوتون دنیا عمله لرینی ره وولوتسیه حرکتلارینه دعوت

ایدرلر ایسه، حققری ده وار در، عذرلری ده البته وار در. هیئت اجماعیه حاللری ده ره وولوتسیه حرکتلرینگ انقلاب هم اختلال فتنه لرینگ هر برینه هر جهته تمام قابلدر،

(۱۸۱) درست، شویله در. لکن ملک حققرلرینی انکار ایتمک، اشترا- کیلک قانونلرینی قبول ایتمک - هیئت اجماعیه خسته لکرینه هیچ بر صورتله دوا اولماز؛ قاییتالیزم دورینگ غایت مندهش مفسده لرینی ده هیچ بروقت دفع ایتمز؛ جراحت اوستینه زهر سورتیمک کی بر حرکت اولور. انسانلرگ قدرتلرینه قابلیتلرینه عمللرینه مسابقه لرینه هر جهته انکشافلرینه غایت بویوک غایت قوتلی تحدید اولور. بالکتر عملهلری توگل، بلکه بوتون انسانلری بوتون انسانیتی قاییتال اننده عاقبت اسیر ایتمک درجه لرینه قدر نازل اولور.

(۱۸۲) قارل مارقس کی بویوک مقتصدلرگ آخورین کوزیله نظر ایدر ایسه ک، قاییتال اننده بالکتر عمله اسیر در لکن حقیقت کوزیله نظر ایدر ایسه ک، قاییتال اننده مال پنجه سنده قاییتالیلستلرگ اوزلری ده عملهلر- دن زیاده اسیر در.

(۱۸۳) بالکتر عملهلری توگل، بلکه بوتون انسانیتی قاییتال اسارتندن مال پنجه سندن خلاص ایتمک ضرور در.

(۱۸۴) لکن ملک حققرلرندن انسانلری محروم ایتمک خلاص چاره سی اولماز، هیچ بر وقت خلاص چاره سی اولماز. بلکه مالک ده قاییتالک ده خواجه سی اولمق صاحبی اولمق مالکی اولمق خلاص وسیله سی، نجات تدبیری اولا بیلور.

(۱۸۵) قاییتالینه مالک اولوب، احتراصلرینگ پنجه سنده اسیرلکدن انسانیت نه وقت قوتولور ایسه، نه وقت چیقار ایسه، او وقت ملک نظامی

ملک حققرلری بوتون مفسده لرندن پاک قالور، ملک برکتلرندن هم انسانیت او وقت استفاده ایدر؛ عملک هر بر نوعی بوتون قوتیله حرکت ایتوب، حاجت برکتلرگ هر برینی طبیعت خزینه لرندن استحصال ایدر.

(۱۸۶) درست، ملک نظاملرینه مدنی تفاوت اقتصادی تفاوت البته مرتب اولور. هر نه قدر تفاوت مرتب اولور ایسه ده، ملک نظامی همان مشروع اولور، همان عادل اولور. ملکلرگ هر بر نوعینه هر بر مقدارینه هر بر انسانگ اهلیتی تأمین قیلنور ایسه، هم ده (۱۸۵) نجی ماده ده گی مفسده لرگ یوللری عدالت قوتیله قانون قوتیله تمام قاپانور ایسه، ملک مقدارلرنده تفاوت ضرر ویرمز؛ بعضلرگ سفاتلرینه بعضلرگ سفاهتلرینه سبب اولماز.

(۱۸۷) انسانلرک متفاوت طبیعی حاللرینه متفاوت قابلیتلرینه متفاوت قوتلرینه متفاوت عمللرینه مرتب اولاجق تفاوت قانون نظرنده، بر تقدیر مطلوب توگل ایسه ده ممنوع اولماق البته لازم اولور، البته لازمدر.

یوقسه، طبیعی حاللری تمام هدم ایتمک، غایت فاحش عدالتسزگی قانون ایتوب، عملک آگ بویوک برکتلرینه غایت قوتلی سکنه ویرمک، هیئت اجماعیه اقتصادینه بویوک خلل ویرمک، ترقیات عامللرک آگ قویلرینی قتل ایتمک کی بویوک مفسده لر مرتب اولور ایدی.

(۱۸۸) طبیعی برکتلری طبیعی محصولاتلری تقسیم ایتمک انسانلرک خدمتلرینه کوره اولسه ده، قوتلرینه کوره اولسه ده، قابلیتلرینه کوره اولسه ده یاخود حاجتلرینه کوره اولسه ده، انسانیت دنیا سنده هیچ بروقت مساوات اقتصادی مطلوب اولماز، بلکه ممکن اولماز. تفاوت طبیعیدر، ضروریدر. بلکه تقسیم تعبیری ده، تقسیم اصوللری ده غایت فنا برشیدر.

(۱۸۹) انسانلری هر جهته، معیشت جهته ده، کسب جهته ده، عمل

جهتيله ده حر براقق مختار براقق مطلق براقق ضروردر . هم ده نافعدر . هيئت اجمايعه صلاحى يالگزر شو تقديرده حاصل اولاييلور .

احتياج دقيقه لارنده محتاجلرك هر برينه ياردم ايتمك فرض بر وظيفه ايسه ده ؛ لکن تقسيم آبارلري قاپولرندده انسانلري عمللري گداي ايتمك اسير ايتمك انسانيت شرفينه مناسب اولماز . انسانيت صلاحينه ده هيچ بروقت خادم اولماز .

(۱۹۰) شريعت اسلاميه قرآن كريم شارع حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلري ملك حقوقلريني بوتون اسبابيله بوتون فروعاتيله بوتون تكميلاتيله قبول ايتدى . صاغ عقل ، خالص مصلحت ملك حقوقلريني حيات انسانيه ضرورتلرندن حساب ايدر .

(۱۹۱) ملك حقوقلرينك حرمتي قدسيقي - قرآن كريم آيت كريمه لريله ، شارع حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلرينك سنن قطعيه سيله ، فقه اسلامك بوتون ابوابيله بوتون كتابلريله قطعي هم ضروري بر اساس اولمق اوزره ثابتدر ، مقبولدر .

(۱۹۲) ملك حقوقلري ، شريعت اسلاميه حكيميله ، محترمدر ، معصومدر . مقدسدر .

(۱۹۳) ملك حقوقلرينك حرمتي نه قدر بويوك ايسه ده ، ملك حياتك مقصدي توگل ، بلكه حياتك وسيله سيدر .

(۱۹۴) مقصد يالگزر انساندر ، انسانلرك حرمتلريددر . انسانك اوزى ده انسانك حرمتي ده باشقه مقصدلرك هيچ برينه وسيله اولماز ؛ وسيله قيلماز ؛ قورال اولمق اوزره ، استخدام قيلماز .

(۱۹۵) هم انسانلرك حرمتلريني اجماع قانونلري رعايه ايدده بيلور ايسه ، اويله قانون هيئت اجمايعه صلاحينه خدمت ايدده بيلور .

(۱۹۶) يا ملك حقوقلريني انكار ايدده جك ، يا خود انسانلري عمللري قايتال مقصدينه آلت ايدده جك ، يا خود بوتون انسانلري عمله توده سي بروه - تاريخ سوروسى قىلاجق هيچ برنظام هيچ بروقت هيئت انسانيه صلاحينه خدمت ايتمز .

سوساليزم قومونيزم مذهبيلرينك اك ضعيف تامورلري ملك هم حقوق مسئله لريددر . اسلام تعليماتيله قومونيزم تعليملرينك آگ آچيق آگ بويوك اختلافلري ده ملك هم حقوق مسئله لريددر .

(۱۹۷) ملك مسئله لريني عامي بر اصولده تامايله حل ايتمك اسلام عالملرينك شوكون آگ بويوك وظيفه لريددر .

فقه كتابلري مذهب اماملري ملك حقوقلريني ملك مسئله لريني بوتون تفصيلاتيله بيان ايتده آمادى ، ايندى شوكون بيان ايتمك البته ضروردر .

قواعد فقهيه ده ملك مسئله سي معلوم بوتون اسبابيله معلوم بوتون فروعاتيله يكرمي دورت صحيفه ده (۱۱۹ - ۱۴۲) صحيفه لرده تفصيل قيلندى .

(۱۹۸) دولتك حكومتك بوتون خرجلريني خلق هر وقت تحمل ايددر ايدى . شو كونگي فوق العاده خرجلريني ده البته تحمل ايدر . لکن خلقك خانه لريني تفتيش ايتمك ، ماللريني مصادره ايتمك غصب ايتمك بوندى صوك البته الفا قيلنور .

(۱۹۹) شو كونگي معناسيله بويوك قايتال اسلام دولتلري النده اسلام ملتلري النده شو كون ، درست ، يوقدر بوندى صوك بلكه بولونور . اسلام ملتلرينك اسلام قردشلرينك اكثرى يا خود همه سي شو كونگي معناسيله تمام بروه تاريخدر . غرب بروه تاريخسينك احوال اقتصاديه سي احوال اجمايعه سي

غایت فنا ایسه^(۱)، شرق پروله تاریخ تورکینک تورکرینگ تورکستان تورکری-
ینک ده حاللری دها زیاده فنادر، بوندن سوگ شرق یزی، شرق برکتلری
غرب سرمایه سینک اللرینه قالب، شرق پروله تاریخ سی غرب سرمایه سینک
النده اجرتلی عمله اولوب قالور ایسه، شرق عمله سی غرب عمله سینک النده
دها زیاده شدتلی صورت ده اسیر قالور.

شو کون مدنیت دنیسی غایت بویوک بحرانلر ایچنده، غایت بویوک
اختلالات اقتصادی ایچنده در، تشکیلات اقتصادی جهتیله بویوک هم مدھش
انقلاب عرفه سنده در (۲) انقلاب عاصقلری مدنیت نظاملرینک هر برینی تدمیر
ایده بیلور، انقلاب اعصارلری اسکی قانونلرگ اسکی شریعتلرگ صحیفه لری
تمام احراق ایده بیلور. اسلام النده ده مقدس قدیم شریعت اجتماعی سی واردر.
بویله دهشتلر حضورنده بویله احماللر عرفه سنده قرآن کریم امتی لاقید
قالماز.

بوگا کوره، سرمایه - عمل جدال لری اقتصاد اشکال لری شریعت اسلامیہ
اصولیه عدالت قوتیله حل ایتمک بولنده اسلام فقیهلری اسلام حکومتلری
البته اھتمام ایدر. بوقسه، قرآن کریم مقدس شریعتک حرمتی اھمیتی
قالماز.

(۲۰۰) یز - الوھیت احسانیلہ، یاخود دیھم طبیعت مساعده سیلہ،
انسانلرگ استفادہ لرینہ ہدیہ قیلنمش بویوک برخزینہ در، ہمہ برکتلرگ ہمہ
حاجتلرک ابدی عمومی یز منبعیدر. انسانلرگ ده حیوانلرگ ده مسکنیدر
مھدیدر.

(۱) عمومیت اعتباریلہ غرب و امیرقا پروله تاریخ سینک احوال اقتصادی سی و سیاسیہ سی
بزم شرق علماء، محرر و شاعرلری، جماعت خادم لریک احوال مادیه و سیاسیہ لرندن قیاس
ایندلش درجده بویک کدر وزنگین در.
مصحح

(۲۰۱) طبیعت خزینہ لرندہ، یزگ اوستندہ ایچندہ وار برکتلرگ صانی
یوقدر، حسابی یوقدر. طبیعتک یزگ برکتلری حیوانلرگ انسانلرک حاجتلر-
ندن هر وقت هر برده زیادہ در.

وان من شیء الا عندنا خزائنه. وما ننزله الا بقدر معلوم.
وان تعدوا نعمت اللہ لا تحصوها.

طبیعت ده صارانلق برده فقیرلک کوروجی اهل علمک مقتصدلرگ شو
مسئلہ ده های هولری بوش بروھندر، باطل بر لافدر عجز لرینی جھللرینی اعتراف
ایتمه مک استکبارندن ناشی بویوک بر غروردر.

(۲۰۲) یز - مسکن اولور. مسکنلر بوتون مراقیقلہ ملک اولا بیلور.
"الدار حرم"، سنت قطعیه سی امام احمد مسندنده عبادہ بن الصامت حضرتلرندن
حدیث مرفوع اولوق اوزره روایت قیلنمشدر.

(۲۰۳) یز - برکتلرگ منبئی، مزرعی، منبعی اولور.
بویله یزلر - اکثریتلہ دولتک جماعتک ملکی اولوب؛ تقسیم اصولیلہ
خلق اللرینہ، افرادک استفادہ لرینہ ترک قیلنور. بویله یزلر - میریدر.
میری یزلرگ رقبہ لری دولتک جماعتک ملکی کی اولوب، افرادک ملکی
اولماز.

(۲۰۴) میری یزلرگ رقبہ لری افرادک ملکی اولماز. لکن منفعتلری
ملک اولوب؛ انتفاعلری، انسانلرگ بالاخیار ترکلرینہ قدر، دائم اولور.
(۲۰۵) مباح یزلر احیا قیلنور ایسه، یاخود بوش یزلرگ بعض قطعہ لر-
ینہ مشروع سبیلرگ بریلہ ملک ثابت اولور ایسه، اویلہ یزلرگ رقبہ لری ده
ملک اولا بیلور.

(۲۰۶) ملک مالک رقبہ سینہ متعلق اولور. مثلاً: انسانک لباسی کی،

کتابی کبی، ظاهر در. بعضاً رقبه‌سی ملک اولماز، منفعتی ملک اولور. مثلاً: اجاره‌ده، خانه ملک اولماز، منفعتی، یعنی سکناسی ملک اولور. بعضاً منفعتی‌ده ملک اولماز، بلکه بالکتر انتفاع مملوک اولور. مثلاً مباح برلرده، وقف خانه-لرده انسانگ اقامتی کبی. وقف خانه‌لرده اقامت ایتوب انتفاع ایتماک جائزدر. لکن اقامت ایتوچی انسان وقف خانه‌لری اجاره‌یه ویره آماز.

شو اوچ نوع ملک هر بری: (۱) رقبه ملکی ده، (۲) منفعت ملکی ده، (۳) انتفاع ملکی ده البته برده ثابت اولایلیور.

(۲۵۷) بر قانونلرده سیرگ برکتلرینه انسانلرگ عمللرینه سکتیه ویرمه‌مک اساسلری اعتبار قیلنوب، برکتلرگ حصولنده جمعیتک اهمیتیه ده جمعیتک قوتیه ده طبیعتک بویوک حصه‌سی ده اساس اولق اوزره اعتبار قیلنور.

انسانلرگ عمللرینه سیرگ برکتلرینه خلل ویرمه‌یه چک نظام، نصل اولار ایسه ده، شریعت اسلامیه حکمنده البته مقبول اولور.

(۲۵۸) اعتراف ایده‌یک، بر مسئله‌لری صو مسئله‌لری بزم کتب فقهیه مزده شووقته قدر تامایله حل قیلنه آمادی. غایت بویوک اهمیتلرینه کوره، بر مسئله‌لرینه صو مسئله‌لرینه اساسی صورت‌ده حل ایتماک اسلام عالم‌لرینه البته لازمدر.

اقتصاد عالم‌لرینک زراعت عالم‌لرینک بیانلرینی افاده‌لرینی تمام احاطه ایتوب، بر مسئله‌لری حقنده اسلام مجتهدلرینک اجتهادلرینی ده اساس ایتوب، بر مسئله‌لرینک حل یولنده تمام حاضر لنمک، سوگره هیئت عامیه شوراسی دعوت قیلنوب، بر مسئله‌لرینی اجماع قراریلده ده حل ایتماک البته معقول هم مناسب اولور اییدی.

شو طریقله بر کتاب تألیف قیلنوب، طبع قیلنوب، نشر قیلنور ایسه، عاقبت اهل عامک انتقادیلده ده اصلاح قیلنور ایسه، بویله بر کتاب بر حقنده

ئوؤلاد گورؤپپسی

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

اسلام قانونی اولق شرفینه ده نائل اولور اییدی. بویله گوزل بر خدمت روسیه مسلمانلرینه ده بویوک بر شرف اولور اییدی.

اهمیتلی تدبیرلرله دأر ماده لر

(۲۵۹) یهودلرگ توراتلرینه شریعتلرینه طبیعتلرینه تاریخلرینه قرآن کریمک غایت بویوک اهمیتینه کوره، روسیه مسلمانلرینک بلکه بوتون اهل اسلامک اقتصادی اجتماعی سیاسی خصوصلرگ هر برنده یهودلرله هر وقت معامله‌لرینه کوره، بوتون انسانیتک فکرلرینه ادبیاتلرینه خزینهلرینه بازارلرینه سیاستلرینه هر عصرده هر برده هر جهته یهودلرگ نفوذلرینه استیلالرینه کوره، هر نمازگ صوگ قعدهنده (۱) بوتون یهودلرله هر برده هر وقت بوتون مسلمانلرگ دعائلرینه تنالرینه کوره، قرآن کریمک یهودلرله نسبتلرینی حریت هم انسانیت کوزیله تعیین ایتوب، اهل اسلامک اجتماعی سیاسی دینی اقتصادی حاللرینه یهودلرگ ده نسبتلرینی، بزه لازم اولاییله چک بوتون تدبیرلرمله برابر، هم آچیق هم اساسی

(۱) حاشیه: ابراهیم آینه یهودلرگ دخیوللری یهود عقیده‌سینه کوره، یازلدى. یوقسه، آل طبیعی بر نسب توگل، بلکه ادبی دینی بر نسبدر. آل - دینده ادب ده شریک، یا خود تابع معناسندهدر. توراتده تشیه سفرنده، ۲۳ نچی فصلده گی جمله لرگ بیانلرینه کوره، ادبی دینی جنایت طبیعی نسبی قطع ایدر ۱۳ نچی فصلک جمله‌لری ده بوگا کوره دلالت ایدر. هود سوره‌سنده نوحک 'رب، ان ابی من اهلی، "دعاسینه قرآن کریمک" انه لیس من اهلیک، انه عمل غیر صالح، "جوابی ده بوگا غایت آچیق شاهددر. "ماکان ابراهیم یهودیاً

صورت ده تعیین ایتمک اسلام عالمترینه اسلام سیاسیلرینه شو کون ایندی مهم بر وظیفه در .

(۲۱۰) یهودلرگ بزه، بزمده یهودلره نسبتبزمی حل ایتمک مسئلهسی اهمیتلی هم مشکل بویوک بر مسئله در . سیاسی اجتماعی بر مسئله در، یاخود سیاسی اجتماعی بر تدبیردر .

عهد عتیق عهد جدید کتابلرینی، تلمودگ بوتون جلدلرینی، یهود مسئلهسی حقنده تالیف قیلنمش کتابلرگ مهملرینی، یهودلرگ خفی ظاهر جمعیتلرینی حرکتلرینی قرارلرینی، یهود حقنده قرآن کریم آیت کریمه لرینی، تفسیرلرینی تمامیه احاطه ایتمک البته حاجت اولور . نه قدر مشکل ایسه ده، اعتنا قیلنه چق بر وظیفه در، بالکز دینی اجتماعی وظیفه توگل، بلکه سیاسی بر وظیفه در .

اسلام دنیا سینیه یهودلرگ نفوذلری غایت بویوک ایدی . انقلابدن سوگ روسیه ده ینه آرتدی . بوگا مقابل غایت جدیدلی تدبیرلر شو کون بزه ضرور اولدی .

(۲۱۱) ملتلرگ هیچ برینه اسلام ملتی هیچ بر وقت دشمن اولماز . شو کتابگ ۳ نچی مادهسی بزم اجتماعی سیاسی عقیده مزگ اساسیدر . لکن

ولا نصرانیاً ولکن کان حذیفاً مسلماً، آیت کریمه سینگ شهادتینه کوره، آل ابراهیم یالکر موئن یالکزمسلم اولا بیلور . ابراهیم معاصر ی اولسه ده اولماسه ده، ابرهیم نسلندن اولسه ده اولماسه ده، نماز قعده سنده گی دعا معناسی شودر . توراتگ عهد عتیقگ شو کونگی نسخهلرینه غایت قوتلی غایت شدتلی ایمان ایتوچی یهودلرگ عقیده لرینه کوره، اسماعیلگ ابراهیمدن نسبی تمام منقطعدر . هاجری اسماعیل خانه دن قومق حادثه سی ده بوگا کوره ایش .

باشقه ملتلرگ تدبیرلرینه قربان اولماق مکرلری حضورنده ذلیل قالماق بزم اوچون ادبی دینی سیاسی بر وظیفه در، بر فریضه در .

(۲۱۲) مدنی ملتلرگ مفید اثرلری ملی لسانزه ملی املاسیله ترجمه قیلنور . مدنیت مکتبلرنده ملت همتیله تربیه قیلنه چق طلبه لر ترجمه وظیفه لرنده استخدام قیلنه بیلور .

(۲۱۳) تورک قبیله لرینگ تعارف لرینه خدمت ایتمک کبی، تورک لسانلرینی ادبیاتلرینی تاریخلرینی اثرلرینی احیا ایتمک کبی علمی ادبی اجتماعی مقصدلره خدمت ایته بیله چک "تورککک" هیئت عامیه سی - تورکولوغ جمعیتی قورولور (۱) .

مدنی ملتلرگ علمی جمعیتلرینگ اجتهادلری برکهنده تورک تاریخلی تورک لسانی تورک اثرلری تورک ادبیاتی تورک قبیله لری حقنده حاضرلنمش گوزل خدمتلی ده لسانزه ترجمه قیلنور .

(۲۱۴) یاقینلری مریبلری یوق یتیم بالالری تربیه ایتمک کبی، طول خانولری یاش قزلری مجبوریتدن صاقلامق کبی، قارتلق یا خسته لک بلاسیله خدمتدن عاجز آدملره یاردم ایتمک کبی هر وقت هر زمان بولونور وظائف اوچون، ملت همتیله اعانه خزینهلری یاردم صندوقلری تأسیس قیلنور .

(۲۱۵) اون یدنچی سنه ده قازان ندوه سنده بوتون روسیه عالملری طرفندن قبول قیلنوبده سوگره اهمال قیلنمش اتفاق قرارینی شو کونگی ندوه یاگیدن احیا

(۱) بو کبی جمعیت بوندن اون بش سنه مقدم ۱۹۰۸ نچی سنه سنده استانبولده تأسیس ایلنشدن . «تورک درنکی» اسمیله میدانه کلن بو جمعیت علمی کید کیده «تورک یوردی» اسمینی آلمش و بیوک ملی مدنی علمی خدمتلرده بولنمش در . شمذیکی کونده ده جمعیت آلدینی مسلکندن کمال فعالیتله اش کوریور .

ایدر . محتاج اماملره روحانیلره او " اتفاق " گ احتیاجلرینه موافق یاردملری و یروب طورور .

(۲۱۶) شو کونگی انقلاب فتنهلرینه اسلامیت تعلیملرینی اسلام حکملرینی حمایه یولنده عالملر اتفاقی خدمت ایدر . تاتارلرگ یاش قومونستلرینه رهبر اولور ، ارشاد ایدر .

(۲۱۷) اسلامیت همده شرقگ مصلحتلرینه نجاتلرینه سبب اولا بیله چک انقلاب شرقده اولور ایسه ، بالکز شرق خلقیله اسلام قوتیله اسلام الیله اولا بیلور .

(۲۱۸) شرق انقلابی (؟) شرق سیاستی شرقگ شو کونگی حرکتلری حقنده اویفا ندوهسی اوزینگ فکرینی اوزینگ تدبیرلرینی تعیین ایتوب ، اوزینگ قرارینی اعلان ایدر .

(۲۱۹) ره وولوتسیه کونلرنده روسیه مسلمانلری اوزلرینگ عامی هم اقتصادی خدمتلرینه بوتون قوتلریله اعتنا ایدر ، باغلانور . بالالرینی روس مکتبلرینه روس کلیهلرینه کوندره طورومق برنجی وظیفهلری اولور .

(۲۲۰) بوندن سوگ اولا بیله چک فتنهلرگ هر برندن روسیه مسلمانلری هر یرده هر وقت اعتزال ایدر ، صاقلانور . هیچ برینه هیچ بر صورتله اشتراک ایتمز . خلقگ ماللرینه ملکلرینه ال اوزاتماز ، انسان قانیله اسلام اللرینی بویاماز . بلکه فتنهلری تسکین یولنده ممکن چاره لرگ هر بریله سعی ایده بیلور ایسه ، ایدر .

روسیه برینی شو کونگی آغراقندن خلاص ایتمک مسلمانلرگ هم مهم هم بویوک بر وظیفهلریدر . دین خادملری محله متولیلری شو خصوصده بوتون قوتلریله جسارتله سعی ایدر .

۲۲۱) اویفا ندوهسی یاخود دینیله نظارتی شو خصوصده روسیه مسلمانلر-
www.ewlat.org

ینه عمومی بر خطاب آچیق بر خطاب بر مراجعت نشر ایدر . محله منبرلری واسطه سیله نشرایته طورور .

(۲۲۲) انصاف ایمانگ ادبگ اگ بویوک رکنیدر . انسانگ اگ بویوک وظیفه سیدر .

انصاف - آدم لرگ هر برینی اوزگ کبی کورمک . اوزگله فصل معامله بی آرزو ایدر ایسه ک ، باشقه لرله اویله معامله ایتمک . « ان الله یامر بالعدل » آیت کریمه سینگ معناسی شودر . بلکه احسان یولیه معامله ایتمک مؤمنگ ادبیدر . « بالعدل والاحسان » گ امریدر .

(۲۲۳) اجتماعی ایمانگ دورت رکنی وار در : (۱) اوزینگ حقوقلرینی وظیفهلرینی بیلور قدر علم ، (۲) باشقه لرگ حقوقلرینه تعدی قیلمازلوق قدر شرف ، امانت ، (۳) عدالت اساسلرینه تأسیس قیلنمش قانونلری رعایه قیلور قدر احترام ، اطاعت ، (۴) ذاتی تحمل ایتمز قدر همده باطل دعوتلره انقیاد ایتمز قدر عزت هم جسارت .

غایت بویوک شو دورت فضیلت ایمانیه - هیئت اجتماعیله ده امنگ ایمانگ اساسیدر . قاعده سیدر . حزیتگ ده روحیدر .

(۲۲۴) صداقت ، امانت - انسانلرگ هر برینه هر خصوصده هر وقت ، جلوه ده ده خلوه ده ده لازمدر .

(۲۲۵) تکافل عمومی - عمومی بر حقدر ، عمومی بر وظیفه در .

(۲۲۶) بر آدم - ادبی اطاعتلی اوغل ، احسانلی شفققلی آتا ، صداقتلی اماتلی رفیق ، احتراملی محبتلی کریم زوج اولماز ایسه ، مدنی مؤمن اولماز .

(۲۲۷) هر بر زمانگ هر بر دولتگ قانونلرینی رعایه ایتمک - هر بر آدمگ بویوک بر وظیفه سیدر (؟)

(۲۲۸) قانونلرگ برینی یاهدم ایتمک یا ترک ایتمک اوچون ، حیلله هیچ بر وقت جائز اولماز .

حيله قیلاجق حریف - اللهک اوزینه رسولینه کتابینه حرب اعلان
ایتمش اولور

فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله ورسوله .

(۲۲۹) روسیه مسلمانلرینک باشلرینه ده قومونستلرینه ده دینیه نظارتی
استماله خطابلریله وقت وقت مراجعت ایته طورور ، یا هدایت یولیله ، یا
خود تألیف طریقله سعی ایدر .

(۲۳۰) شو کونگی احوال سیاسیہ حرکتلری حقنده اوفاندومسی عمومی
بر خطابه روسیه مسلمانلرینه مراجعت ایدر .

(۲۳۱) شرق ملتلرینک شرق قومونستلرینک باکوده گی شو کونگی
سیه زدلرینه مراجعت ایتوب ، اوقا ندومسی (۱) اوزینک قرارلرینی شرق
قومونستلرینک قبوللرینه تقدیم ایدر .

(۲۳۲) باکو ندومسینک ده قرارلرینی آلوب محاکمه ایدر . موافق اولور
ایسه ، قبول ایدر . موافق اولماز ایسه ، دینیه نظارتی یا خود علما اتفاق
یاقین کونلرک برنده آرالاش بر ندوم دعوت ایدر .

(۲۳۳) روسیه برنده گی شو کونگی تورک مهمانلرینه اوقا ندومسی
استقبال هم احترام سلاملرینی عرض ایتوب ؛ تورک رهبرلرینک شو کونگی
حرکتلرینه اوزینک نظرینی اوزینک نسبتلرینی اوقا ندومسی آچیق بیان ایدر .

(۱) اوقا ندومسی ده محرک تکرار ذکر ابتدکی ندوم ۱۹۲۰ سنه ایدل ساحلی تورک
تاتارلرینک کنولرینک دینیه نظارتلرینه بر مفتی دورت قاضی دن مرکب بر هیئات دینیه انتخاب
ایچون طویلانمش علماً قوتوره سیدر . قوتوره سیاسی بر ماهیتی حائض اولمادینی ایچون نه روسیه
ده گی تاتار باشقرده قامونستلریله تشریک مساعی ایتمش ، نه ده شرق قامونستلری نامیله
بالشویک لردن تخصیصات ییوچی سرسری لرله بر مناسبتده بولومشدر . علماً قوتوره سی اسکی
عقده سینه صادق قالمش ؛ ویبوک بر اکثریتله بالشویکلکدن چوق اوزاقده قالان ملی دینی
تربیه سینی محافظه ایتمش علمامزی بو مسئولیتلی بزه انتخاب ایتمشدر . بالشویک مجانی
صفتیله میدان انتخابه صوقولمش ارفاق سیاستچی علمامز تماماً مغلوب اوله رق صغدن چکلمه یه
مجبور ایتمشدر .

مصصح

(۲۳۴) روس حکومتی روس میسیونرلری مسلمانلرک دینی اجتماعی سیاسی
حقوقلرینه هر وقت هر یرده تعدی ایته کلشدر ایسه ده ، روس ملتی اخلاق
اجتماعیه جهتیله امانتلی حقانیتلی (۱) بر ملت اولوب ، لسانلری ادبیاتلری
علوملری ده غایت بای بر ملتدر .

روسیه مسلمانلرینه ترجمان اولماق صفتیله همده تاریخی معامله لرک بر
نتیجه ادبیه س اولماق اوزره ، اوفاندومسی روس ملتینه صادق بر لسانله احترام
هم امن سلاملرینی تقدیم ایدر .

(۲۳۵) شو کونگی ندوم قرارلرینی ایفا ایتمک - ندوم اعضالرینک هر
برینه لازم بر وظیفه اولور .

(۲۳۶) ندوم اعضالرینک هر بری شو وظیفه ادبیه لری حقنده عهد
ایتوب ، سوز و پرور .

تم

(۱) بودعوی تماماً حقیقته خلافتدر . روسلارک ، برابر یاشادیکلی مسلمانلره ، خصوصاً ایدل
اورال تورکلرینه قارشی یابدینی ظلمی دنیانک هیچ بر ملتی هیچ بر وقت کندو تبعه سنه قارشی
یا مامشدر . ۲۰ نیچی عصرک بدایتنه قدر چهرأ خرسیتیان ابدلش مسلمانلارک عدی ایکی یوز
بکدن زیاده لکی بوگا آچیق بر دلیلدر .

مصصح

قهرمانلق كوستروب چاناق قلعه سينگ محافظه سنده بوتون دنيا قوتلرينه غلبه ايتمش تورك عسكرينه تحسين ايتوچى علماندوسى - شو كون روسيه برنده پروله تاريه حكومتى حضورنده محترم تورك مهبانلرينه طلعتلرينه انورلرينه جماللرينه خليللرينه بكرساميلرينه سلام هم احترام حسياتلرينى صميم قلبدن بيان ايتيه .

شرق نجائى يولنده بوتون قوتيله سعى ايتوچى شورالر حكومتينه تورك رهبرلرينگ مراجعتلرينى علماندوسى شادقله آتقيشلا يوب ؛ انورلرگ مصطفى كماللرگ سياستلرينه اعتمادلرينى ده علماندوسى بيان ايتوب ؛ توركيه برينى هم ده بوتون شرق مملكتلرينى نخليص يولنده تورك رهبرلرينگ تورك عسكرينگ تمام موفقيتلرينه اخلاصلى حرارتلى دعالر قيلول ؛ ممكن يوللرگ هر بريله اوزلرينگ ده بوندن صوگ اعانه ايتيه جكلرينى علماندوسى صادق لسانيله وعده ايتيه .

خلافتگ عصمتينه ، اسلامينگ قدسيتينه ، انسانيت شرفينه پروله تاريه حقوقلرينه هر وقت تعدى ايتوچى آتاتيه حكومتلرينه علماندوسى نفرت بيان ايتوب ، دستگيرلك همتلرينه غرب پروله تاريلرينى ده دعوت ايتيه .

ياشه سون شرق نجائى يولنده سعى ايتوچى تورك عسكرى ، صوووت عسكرى ، تاتار باشقورت عسكرى ، آذر بايجان عسكرى !

زمين وزمان لسانيله املا قيلنمش بش جمله لك شو تله غرام - خلقگ حسيات ايمانیه مليه لرينگ نسخسى اولمق جهتيله - ندوه مجلسلرينه برجان بويوك بر هيجان و يروب ؛ حكومت اداره لرنده كون كوروچى تاتار قومو - نيستلرگ همتيله دينيه نظارتگ ده فتنه سيله وهميله ، ندوه مجلسلرينه ايكي كون قدر نزاع دوام ايتدى . مجلس طرفندن بويوك بر هيجانله قبول قيلنمش

شو صحيفه لر شو ماده لر بر معروضه بر دو قلاد اولمق اوزره ، اوفاده ، روسيه مسلمانلرينگ ۱۹۲۰ سنه ندوه سنده ، مؤتمزلرينده ايكي كونده ايكي اوچ فاصله ده اوقولدى . اون ايكي كون دوام ايتمش ندوه ده مذاكره لر نوبتى كچدى ، قرارلر نوبتى ايرشدى . حكومت اداره لرينه اولگى كون ده تشكرتله غرامى كوندورمك كې عادى رسمى بر ابدن هيئت رياست نصلدر غفلت ايتمش ايدى . بوگا بر تدارك اولمق اوزره ده ، هم ده زمانگ حالينه كوره اهميتلى بر قرارمى مدنيت دنيا سينه راديو واسطه سيله اعلان ايتمك ملاحظه سيله ده دورت بش آدم طرفندن شويله بر تله غرام ندوه مذاكره سينه تقديم قيلندى :

موسقووه . اوف ، قازان ، باكو ، تاشكند ، سترليطاماق كې مركزلره

راديو تله غرام

مركز هم محالى حكومت مساعده سيله ، اوفاده ، ۱۹۲۰ سنه سنته بر ۱۶ ده آچولوب ۱۲ كون دوام ايتمش سيه زدد - روسيه مسلمانلرينگ ندوه - سى اوزينگ همه مسئله لرينى مذاكره ايتوب حل ايتدكن صوگ ، شرق نجائى يولنده سعى ايتوچى مركز بر وله تاريه حكومتينه ده ، محالى حكومت اداره لر - ينه ده سلام هم تشكرلرينى تقديم ايتيه .

شو كونگى عمومى محاربه ده تورك رهبرلرينگ همه سياستلرينى هر جهتله تصويب ايتوچى روسيه مسلمانلارى ، هم ده اسلاميت يولنده نجات يولنده بويوك

شو تله غرامک سوگ دورت جمله سی حذف قیلنوب، اولگی جمله اخیرینه ده عبودیت جمله لری زیاده قیلنوب، دینه نظارتی طرفندن حکومت اداره لرینه تقدیم قیلنه چق اولدی، تقدیم قیلندی.

شو صحیفه لر ۱۹۲۰ نجی سنه یازنده یازلدی. اوفاندوه سندن سوگ، متعدد جمعیتلرده اوقولدی. راغب لرگ قلمیله نسخه لری چیقارلوب، اسلام مملکتلرینه طارالدی. طبع ایتدرمک آرزو سیله تورکستان کاشغار افغانستان تورکیه مطبعه لرینه ده کوندورلدی. طبع ایتدرمک، نه دندر، ممکن اولمادی. بش حروفات حصارى اچنده محبوس محصور قالمش روسیه مسلمانلرینک مفکوره لرینی فکرلرینی طلبلرینی حاللرینی اسلام ملتلرینه عرض ایتمک تبلیغ ایتمک ملاحظه سیله شو کتابی نصل ایسه ده طبع ایتدرمک آرزولری قلم ده همان غلیان ایتوب طوردی. نهایت محترم اماملرینک دلالتیله فینله ندیه مسلمانلری شو کتابم نشرین الزام ایده چک اولدی. بر نسخه چیقاردم. حضرت آدره سیله فینله ندیه مسلمانلرینه کوندوردم.

۲۳۶ - ایکی یوز اوتوز آلتی ماده اولدی. اولگی آلتمش سکز ماده سی روسیه مسلمانلرینک حاللرینه حاجتلرینه دینی اداره لرینه مخصوص کی ایسه ده، تعریف هم حکایت ملاحظه سیله علی حالها ترک قیلندی. مکان، زمان طلبلرینه حاللرینه کوره یازلمش خصوصی ماده لر اسلام ملتلرینک عمومینه نسبتله اهمیتلری یوق ایسه ده - یالکز تاریخی اهمیتلرینه کوره سوگ طبع ده نشر قیلندی. تدوین شریعت کی حقوق تشریحیه کی خلافت اسلامیه کی جهاد هم عهد کی فصولک ماده لری - هم عمومی هم بویوک اهمیتلرینه کوره - شو کتابک روحی شو کتابک آگ مهم ماده لری اولمق اوزره اسلام ملتلرینک بویوک التفاتلرینه مفید انتقادلرینه عرض قیلندی.

صادق برلسانله خالص بر ایمانله بیان قیلنمش اوافق بویوک هر بر فکرگ شو کون بویوک بر قیمتی وار در. بوتون انسانیت نامینه بوتون اسلام ملتلرینه احترام سائقه سیله تألیف قیلنمش هر بر کتابک قیمتی تقدیر قیلنمق البته لازمدر. یالکز بوگا کوره، شو کتابک نشرینه جسارت ایتدم. وه رسای سهور معاهده لرینک سحريله محو قیلنمش غائب اولمش شانلی تورک عسکرینک بویوک شرفینه شو کتابی ۱۹۲۰ سنه ده نشرایده چک ایدم. او وقت شو یله ایدی، بزم ظاهرین کوزمزدن تورک عسکرینک وجودی غائب قیلنمش ایسه ده، ایمانلی قلمزده تورک عسکرینک غایت بویوک حرمتی غایت بارلاق شانی بوتون قوتیله قائم اولدی، وجودلرمزه جاب ویردی، دماغمزی خیالمزی نورلاندیرمش ایدی تورککلک یولنده اسلامیت یولنده قربان اولمش قهرمان عسکرگ مؤید شرفینه ضعیف بر خاطره اولمق اوزره موضوعی غایت بویوک شو کتابی نشر خیالنده ایدم. غالب دولترگ مغرور خیاللری کی بزم اوها مزده تمام خطا چیقدی.

چاناق قلعه سنده بوتون دنیا بحریه لرینه غلبه ایته بیامش ملت حکومت النده ایکن سهور معاهده لرینی امضا ایتمش ایسه ده، خلافتی سلطنتی حکومتی اداره حقوقلرینی اوزینک اختیارینه آلدقین سوگ، حرب میدانلرنده غلبه ایتدی، سیاست میدانلرنده سهور معاهده لرینی نسخ ایتدی، حرمت مجلسلرنده صدر نشین اولوب، اوزینک مطلبلرینی سیاست دیپلوماتلرینه املا ایتدی.

سیاست سحريله سهور معاهده سیله محو قیلندقدن سوگ، ملتک روح ایمانیه سیله قوه ملیه سیله معاهده فردا سنده بعث قیلنوب؛ ۲۱-۲۲ سنه لرده تورککلک هم اسلامیت حرمتلرینی کاليله اعاده ایتمش شانلی تورک عسکرینک بویوک شرفینه، شو ناچیز کتابی ۱۹۲۳ سنه ده نشر ایده بیلدم.

اسلام منبرلرنده اسلام مجلسلرنده اسلام ملتلرنيك حاللري اسلام
 حاجتلرنيك تدبيرلري مذاكره قىلنور ايكن، روسيه مسلمانلرنيك برى طرفندن
 شو كتاب بلكه بر آواز كې اولوب، توريكه شهيدلرنيك روحلرنيه بر حرمت
 كې بر فاتحه كې اولور.

۱۹۲۳ سنه شباط ۱۰ ده پتروغراد

موسى جارالله

هذه سبيلي . ادعو الى الله على بصيرة انا و من اتبعني .

قارئن گرامگ دقتينه

شو كتابگ تصحيفي يايديغم وقت نه كتابگ تعقيب ايتديكي فكري،
 نه ده طرز افاده و اسلوبنه قطعيا قارشامدم . فقط بعض بر شهيدني موجب
 صايديغم بيرلرده تحت السطر كچوك ايضاحاتده بولوندم . شونيده علاوه ايتمه لي
 كه محررگ كتابنده كوسته ربلن تدبيرلر، اوزن اوزاديه صايديغي مادهلر،
 قاعدهلر نه ملت مجلسي طرفندن قبول ايدلمش اساسلردر؛ نه ده عامي بر مؤسسسه
 طرفندن احضار ايدلمش قوانينلردر؛ بونلر فقط موسي افندينگ كندوسينگ
 اجتهاد شخصيه سينگ ثمره لري در . شونگ ايچون طبيعي شال توركلري عموماً
 و آنلارگ ملي مؤسسهلري خصوصاً بو كتابگ مندرجاتي حقنده قطعياً مسؤل
 دگلدر . كتابگ مثال و فكرنده كي، طرز اسلوب، و افاده سنده كي بتون مسؤليت
 تاميله محرري موسي افندينگ فقط كندوسينه عاتدر .

كتابگ مصححي عياض اسحاقى

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى

www.ewlat.org

www.uyghurkitap.com

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازما لار ئامبىرى

بیرلین
مطبعة «کاوینی» ده طبع ایندی
سنه ۱۹۲۳